

Интервю

Ангел Славчев: Вървят интриги около шистовия газ

Стр. 11

Социално

БСП предлага да има възможност за ранна пенсия

Стр. 2

Предвидливост

Ердоган се готви за президент

Стр. 8

ЛЕВИЯТ
ВЕСТНИК

ДУМА®

80 СТ.

ВТОРНИК 2 ОКТОМВРИ 2012
ГОДИНА 22 БРОЙ 228 (6332)

www.duma.bg

Признание

Бас-баритонът Александър Митев с престижна награда

Стр. 17

Конфликт

Аню Ангелов плаши военните със съг

Стр. 5

Афера

БФС разследва ЦСКА и Левски за нагласени мачове при юношите

Стр. 23

Стр. 6

Няколко
ДУМИ

Георги
ГЕОРГИЕВ

Шубето е голям страх

Тези от властта се омотаха съсем. Оплетоха се в собствените си глупости и като всеки неориентиран за има-няма четири гена, минаха от "Осанна" до "Разпни го" по новия обрат в темата за АЕЦ "Белене". Интересно е да наблюдаваш стагното чувство в ГЕРБ. Миналата сряда всички харесваха идеята за частна АЕЦ и щяха да си счупят краката от бързане да започнат работа. Вчера, след нареждане по гарнизона от Бойко Борисов, никой в ГЕРБ вече не любеше тази идея. Сега е разпоредено да се мляска нова дъвка - колко е хубаво народът първо да си каже думата на референдума, пък после ще видим.

Народе, преди да поемеш поредната им порция манипулации, разтакавания и откровени лъжи, помисли. Толкова ли Му беше трудно да схване още миналата седмица, че референдумът обезсмисля начинанието с американския частник? Когато премиерът е карал министър Добрев да води инвеститорите в парламента, той със сигурност е знаел, че подписката за референдум е легитимна. Защото председателят на НС Цеца Цачева обяви, че е получила писмото от ГРАО в четвъртък, т.е. още в сряда резултатите са били известни на властта. Абсурдно е да смятаме, че Борисов не са го държали в течение как върви проверката на подписите.

Свидетели сме на панически действия от страна на ГЕРБ. А паниката ражда грешки и глупости. Няма как иначе да обясним тези безсмислени действия на правителството. ГЕРБ са изплашени, че искат да си кажете думата. Вие, хора, ги втресете така.

Властта в паника заради референдума

ГЕРБ оттегли предложението за преговори за АЕЦ „Белене“

Властта изпадна в паника вчера заради референдума за АЕЦ "Белене" и започна да действа хаотично. От ГЕРБ обявиха публично, че изтеглят от парламента предложението си за възобновяване на преговорите по проекта. То беше внесено от тях самите миналия четвъртък с активното лично настояване на шефката на НС Цеца Цачева. Ден по-рано пък икономическият министър Де-

лян Добрев заведе на заседание на икономическата комисия потенциалните инвеститори от "Куантум груп", за да ги представи като готови да строят АЕЦ "Белене". След като в НС обаче бе внесен докладът от МРРБ, че левизата е успяла да събере необходимите подписи за референдум, Добрев даде на заден. Той обяви, че се запознал с инвеститорите преди самото заседание на ко-

мисията, а отишъл на него, защото премиерът му наредил.

Вчера позицията на Добрев бе съвсем друга. Той обяви, че е важно първо народът да се произнесе и тогава да има преговори.

Вече практически сме в процедура по референдум, но тогава защо в парламента ще се преговаря за появил се в последния момент фонд, който не е стратегически инвести-

тор, коментира вчера президентът Росен Плевнелиев. След него Бойко Борисов също даде внезапно на заден и разпореди преговорите за АЕЦ "Белене" да бъдат спрени веднага и референдумът да се проведе максимално бързо. Премиерът лансира поредна идея - референдумът за АЕЦ "Белене" да се направи по електронен път.

Стр. 3

Снимка Благвеста ЦВЕТКОВА

За 124-ти път Софийският университет отвори врати за студенти. Вчерта. Ректорът проф. Иван Илчев произнесе традиционното си приветствено слово на тържеството

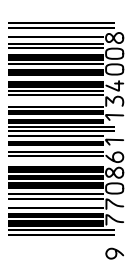
Стр. 4

РОДОПИТЕ - ПАК НА КЛАДАТА

Стр. 16

ISSN 0861-1343

9 170861 134008

България

www.duma.bg

БСП предлага ранно пенсиониране

Левицата иска майчинските да растат с минималната заплата

Аида ПАНИКЯН

Хората в предпенсионна възраст, които не могат да си намерят работа и им остават до 24 месеца за навършване на възраст и/или осигурителен стаж, да могат да се пенсионират по-рано. Това е едно от предложенията на БСП за промени в Кодекса за социално осигуряване, обявени от Емилия Масларова и Драгомир Стойнев. В такъв случай пенсията на човека да бъде намалена с по 0,4% месечно, което за целия период до навършване на изискуемата възраст средно е общо 9,6%, поясни Масларова. Ако в момента средната пенсия е 285 лв., редуцираната би била 258 лв.

Това би спестило на мнозина търсенето на нова работа в

И КНСБ Е ПРОТИВ ДИФЕРЕНЦИРАНО УВЕЛИЧЕНИЕ НА ПЕНСИИТЕ

КНСБ няма да подкрепи диференцираното индексирание на пенсиите и замразяването на обезщетението за отглеждане на малко дете, заяви президентът на конфедерацията Пламен Димитров. Според него пенсиите трябва да бъдат увеличени от 1 януари 2013 г. с общ процент, не по-нисък от 10. При диференцирано увеличение хората, които са се осигурявали върху по-големи суми, може да получат по-малко увеличение. Щом не се прилага швейцарското правило за увеличение на пенсиите с 50% от инфлацията и 50% от приноса в системата, най-справедливо е да се компенсира малко над цялата инфлация, категорични са от синдиката. КНСБ настоява за увеличаване на обезщетението за отглеждане на малко дете от 240 лв. до 270 лв., което ще струва на бюджета допълнителни 15 млн. лв. От синдиката искат и минималното обезщетение за безработица да се вдигне, но според проектобюджета то остава същото, допълни Пламен Димитров.

предпенсионна възраст, смятат предлагащите промяната. Експерти от левицата са пресмет-

нали, че от подобно право до година биха се възползвали 4500-5000 души, което би струвало на бюджета около 7,9 млн. лв., а общо за 2013 и 2014 г. - около 23 млн. лв. Това няма да доведе до дисбаланс в системата, смятат експертите. Такава възможност има за хората в предпенсионна възраст в 18 страни в ЕС, съобщи Стойнев. Например в Чехия хората могат да се пенсионират 3 години по-рано, в Германия, където пенсионната възраст е 67 г., - при 35 г. трудов стаж и навършени 63 г.

За четвърта поредна година ще настояваме да бъде увеличен максималният осигурителен доход, заявиха от БСП. Социалистите искат хората, които получават високи заплати, в т. ч. депутати, министри, както и ръководни кадри от частни фирми, занапред да се осигуряват не на 2 хил., а на 3 хил. лв.

Майчинските за отглеждане на дете от 1 до 2 г. също са замразени четвърта година на

Снимка Благвеста ЦВЕТКОВА

БСП е готова с предложения за законодателни промени в социалната сфера

30 СОЦИАЛНИ ПРИДОБИВКИ ОТНЕТИ ЗА 3 ГОДИНИ

Над 30 социални придобивки са отнети на гражданите през последните 3 години, 1/3 от тях са свързани с възрастните хора. Един на трима над 65 г. у нас в момента живее в мизерия, пише в Декларация на ПГКБ по повод Международния ден на възрастните хора 1 октомври. Близо 3 години пенсиите бяха замразени, отпадна облекчението възрастните да плащат по-ниска потребителска такса при лекар, а гарантираният минимален доход повече от 4 години е 65 лв., пише в декларацията. Увеличаването на пенсиите да стане не от 1 април 2013 г., а от 1 януари, предлагат от БСП. Социалистите смятат, че трябва да бъде направено осъвременяване на т.нар. стари пенсии въз основа на променения осигурителен доход, както това бе направено през 2008 г. Не са ясни мотивите на предлаганото диференцирано увеличение на пенсиите, категорични са от БСП. Министър Тотю Младенов съобщи вчера, че с 9,8% ще се увеличат парите на излезли в пенсия до 31 декември 2009 г. Те са 85% от всички пенсионери. Пенсионираният от 1 януари до 31 декември 2010 г. 160 670 души ще получат 8,8%. Пенсионираният от 1 януари до 31 декември 2011 г. 146 700 души ще получат увеличение от 5,7%, 94 942 пенсионирани през 2012 г. ще вземат 2,2% върху пенсиите си.

БЪЛГАРИЯ ЩЕ ВДИГА ПАМЕТНИК НА КИРИЛ И МЕТОДИЙ В МОНГОЛИЯ

Държавата ще помогне за изграждането на паметник на Светите братя Кирил и Методий в столицата на Монголия Улан Батор. Това съобщи вчера Симеон Дянков във Велики Преслав. Там той участва в конференция за историческото наследство. Предложението за български монумент в столицата на степната държава е на археолога Николай Овчаров и според Дянков е "много добра идея".

Ако това стане, ще бъде голям пробив за България, защото редица страни от Азия, в които доскоро се е пишело на кирилица, вече преминават към латиницата, каза Овчаров. За паметника били необходими 100-

150 хил. лв.

Дянков, който в последните две години изсипа държавни пари на няколко археологически екипа, особено по Южното Черноморие, посочи, че преди години като представител на Световната банка е отговарял за Монголия. Тази страна той бил посещавал десетина пъти. През тази година благодарение на ползваните си изкопаеми Монголия според него станала държава с най-бързо развиваща се икономика с ръст 22-23%. Във връзка с конкретното си посещение в Преслав и Плиска пък Дянков иззе ролята на специалистите и обясни пред журналисти, че "Плиска и Велики Преслав като стари столици са сред най-важните археологически обекти".

Перничани настояват гържавата да помогне на всички, пострадали от трусовете

Юлия КУЛИНСКА

Продължаваме да настояваме държавата да изпълни обещанията си към гражданите на Перник, които пострадаха от земетресението, а не само на тези, чийто щети са над 2000 лв., заявяват членовете на Инициативния комитет за подкрепа на бедствашите. Документът е връчен вчера на министър Томислав Дончев, чиято командировка в миньорския град продължава. Явно Дянков е забравил за поетите ангажименти към

жителите на региона, коментира председателят на комитета Николета Максимова. На 23 май финансовият министър заяви в Народното събрание, че в бюджета за бедствия и аварии има 80 млн. лв., по-голямата част от които налични, и че "от финансова гледна точка щетите не са големи и могат да бъдат покрити изцяло от фонда", припомни тя. Това остави у жителите на община Перник впечатлени и надежда, че всички пострадали ще бъдат подпомогнати от държавата,

подчерта Максимова. "В петицията, която подготвихме и вие, г-н Дончев, получихте, ние настояваме всички засегнати граждани да бъдат обезщетени в реален размер и на стойност, съответстваща на понесените материални щети със средства от държавния бюджет, както и осигуряване на държавна финансова помощ за разрушаване и обследване на пострадалите сгради и проектиране на укрепването им. Съгласни сме, че приоритет трябва да бъдат тежко пострада-

лите, но и хората, нуждаещи се от "текущ ремонт" са граждани на Република България и се нуждаят от помощ за възстановяване на жилищата си", пише в позицията на Инициативния комитет.

Максимова съобщи, че с даренията от кампанията на БЧК ще бъдат построени едва 15-20 спложени къщи. Те ще са три типа - с площ 35-40 кв. м с една спалня, от 50-60 кв. м с две спални и 70-80 кв. м с три стаи. Къщите ще имат санитарен възел и дневна с кухненски бокс.

ГЕРБ ТРЕТИ НА БАЛОТАЖА В СЕЛО БАТАК

Кандидатът на ГЕРБ за кмет на павликенското село Батак Христо Радовев остава трети на изборите в неделя. Най-много гласове - 256, събра кандидатът на БСП Димитър Димитров. На балотажа с него отива Асен Асенов от местната коалиция "Заедно за Батак" (ДПС и СДС), за когото са гласували 152 души. Кандидатът на ГЕРБ събра само 109 гласа.

До частичните избори се стигна, след като избраният през октомври 2011 г. кмет на Батак не си заличи фирмата и по силата на закона беше отстранен. Той обжалва, но Върховният административен съд потвърди решението на ОИК.

Започна Седмицата на джамиите

Главното мюфтийство организира "Седмица на джамиите" от 1 до 7 октомври. "Джамиите са гнезда на знанието и науката, в които подготовката на различните степени на образованието в училищата. Изпълнението дори на светски дела в отворените за Божия свят места, каквито са храмовете, стои над всяко обяснение с оглед на онова, с което се изпълва духът", отбелязаха организаторите.

Със "Седмица на джамиите" Главното мюфтийство цели да запознае обществото с храмовете на мюсюлманската общност в страната. Инициативата цели също така и да помогне за възпитаването на хората в дух на разбирателство, толерантност и уважение към другостта, да популяризира значимостта и мястото на храма в обществото, да покаже, че мюсюлманите и ислямата са открити за различните от тях по религия хора, отбелязват от там.

Съобщение

Градският съвет на БСП в София ви кани на среща на Градския партийен актив с новоизбрания президент на Партията на европейските социалисти и председател на Българската социалистическа партия, др. Сергей Станишев, която ще се проведе на 8.10.2012 г. (понеделник) от 18 ч. в зала 3 на НДК.

ГЕРБ оттегля предложението си за преговори за АЕЦ „Белене“

Атомната енергетика у нас трябва да е държавна, заяви Ивайло Калфин

ГЕРБ ще оттегли проекторешението от парламента за възобновяване на преговорите по за АЕЦ „Белене“, заяви министърът на икономиката, енергетиката и туризма Делян Добрев на извънредна пресконференция вчера. Предложението бе внесено на 27 септември и трябваше да се гледа от Народното събрание тази седмица. По-важно е първо народът да се произнесе за АЕЦ „Белене“, призна Добрев.

По-рано президентът Росен Плевнелиев призова за зачитане на желанието на гражданите и в страната да се проведе референдум за АЕЦ „Белене“. По думите му не би следвало обаче той да се прави по едно и също време с парламентарните избори. Парламентът не бива да излиза с решение за водене на преговори с частен инвеститор, преди да се проведе допитването, смята президентът. Имаме над

500 хил. валидни подписа и ако то не се състои, ще нанесем удар по демокрацията в България, подчерта Плевнелиев. Според него „практически вече сме в процедура по референдум“. Но тогава защо в парламента ще се преговаря с появил се в последния момент фонд, който не е стратегически инвеститор, попита държавният глава. По думите му всички въпроси трябва да се разчистят, а всички цифри и параметри да бъдат поставени на масата. „Кой какво е свършил, колко струва, откъде ще дойдат парите, кой ще носи риска, какви са алтернативите, как ще се отрази на следващото поколение? Нека да отговорим на тези въпроси и да се направят смислени дебати“, отбеляза Плевнелиев. Той призова за пълна прозрачност по енергийните проекти, за да бъдат българите коректно информирани, преди да направят своя из-

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Президентът Росен Плевнелиев призова за зачитане на желанието на гражданите и в страната да се проведе референдум за АЕЦ „Белене“

бор на референдума. „Трябва да се съобразим с Конституцията. Освен АЕЦ „Белене“ имаме и АЕЦ „Козлодуй“. Следователно въпросът на референдума трябва да бъде и по-общ, по примера на Италия, Австрия и други, а именно „да се развива атомна енергетика в България в бъдеще с изграждане на ядрени мощности - да или не?“, включи се с предложението президентът.

Атомната енергетика в България трябва да е държавна, защото това е единственият начин да се гарантира, че данъкоплатците няма да плащат цената при проблеми с инвестицията, смята евродепутатът Ивайло Калфин. Той предлага три въпроса за референдума за бъдещето на ядрената енергетика у нас, ако НС реши той да се проведе. Евродепутатът предлага те да бъдат формулирани така: „Да строи ли България нови ядрени мощности? Да продължи ли изграждането на АЕЦ „Белене“? Да има ли българската държава контрол върху собствеността и решенията на ядрените мощности на територията на страната?“ (коментарът на Калфин - на стр.12).

ДУМА припомня, че регионалният министър Лиляна Павлова съобщи в петък в НС, че проверката на подписката за референдум за АЕЦ „Белене“ е приключила, резултатите са готови и внесени в НС. Коректните подписи са 543 639, което е над необходимите по закон.

ПРЕМИЕРЪТ СЪЩО ДАДЕ НА ЗАДЕН

Преговорите за АЕЦ „Белене“ трябва да бъдат спрени веднага, референдумът да се проведе максимално бързо и дебатите в парламента да се проведат незабавно, заяви по-рано Бойко Борисов във Велико Търново. По думите му при обсъждането на допитването трябва да бъде разписано откъде ще се вземат 22 млрд. лв., колко след това ще струва токът, кой ще прави електропреносната мрежа, къде ще се носи ядреното гориво. Може да тестваме - референдумът за АЕЦ „Белене“ да се направи по електронен път“, предложи премиерът, добавяйки че преброяването в интернет е било успешно, а и не струвало на държавата никакви пари.

ПОЗДРАВЛЕНИЯТА ЗА СТАНИШЕВ НЕ СПИРАТ

В началото на работната седмица поздравленията за избирането на Сергей Станишев за председател на ПЕС не спряха.

Съюзът на тракийските дружества в България изказа гордостта си, че българин оглавява ПЕС и убедеността си, че под ръководството на Сергей Станишев Партията на европейските социалисти ще постигне истинската промяна на Европа, промяна, която ще подпомогне развитието на гражданското общество в страните членки на Европейския съюз.

От **партийната организация в столичния район „Искър“** определиха избирането на Станишев като поредното доказателство за неговия авторитет в средите на европейските социалисти и признание за БСП. И бяха категорични, че това ще помогне за борбата срещу гибелната за България политика на ГЕРБ.

„Вашият избор за Президент на ПЕС е уникален шанс да бъде разширено влиянието на БСП и превръщането ѝ в значим фактор при формиране на политиката на Европейския съюз. Вярвам, че и занапред ще продължите така всеотдайно и самоотвержено да водите борба за изграждането на България като социална държава, основана на социалната справедливост, равенство между хората и солидарността“, пише в поздравителното си писмо Катя Николова, председател на **столичния районен съвет на БСП в „Надежда“**.

От **БСП в район „Възраждане“** заявиха очакванията от Станишев и от ръководството на партията. Те очакват категорична позиция, искрено другарско общуване и непреднамерена близост до избирателя - нашия най-сериозен съдник, пише в поздравителното писмо.

Българският антифашистки съюз в декларация обяви, че приема избирането на Станишев не само като важно събитие в политическия живот на Европа и България, но и като заслужено признание за дейността на БСП, за лявата българска общественост.

Поздравленията от страната за Ста-

нишев също бяха много. „Уверени сме, че с чест ще изпълните ангажмента си като ръководител на ПЕС. Ние заставаме твърдо зад вас в нелеката задача за отстояване правотата на социалната идея и интересите на България в европейските институции и голямото семейство на левите партии“, пишат от **общинския съвет на БСП в Бяла Слатина**.

От **БСП в Златоград** заявиха, че това признание им дава още по-големи сили и увереност да се борят за спечелването на парламентарните избори. Те пожелаха на Сергей Станишев добро здраве, много сили и енергия, за да ги поведе към победата.

Общинският съвет на БСП в Петрич изказа убедеността си, че с избирането на Станишев левите идеи ще върнат Европа към основните принципи на социализма - свобода, справедливост и солидарност.

Сърдечни пожелания за успех отправиха и от **БСП в Димитровград**. Те изразиха вярата си, че със Станишев ще успеят да дадат възможност на повече млади хора да се ориентират към идеята за солидарност, справедливост и свобода за развитието и осъвременяването още повече на социалистическия идеал.

Избирането на Станишев и фактът за успешно приключила подписка за референдум за АЕЦ „Белене“ дават основание на **общинския съвет на БСП в Добрич** да удвои усилията и мотивацията си за провеждане на успешна и продуктивна кампания с цел спечелване на референдума и парламентарните избори.

Областният съвет на БСП в Балчик също изпрати поздравление за Станишев с пожелания за успешен мандат по работата за промяна на курса в развитието на Европа.

„С този ваш успех вие се нареждате сред малцината знаменити български личности, извисили името на партията на най-високо международно ниво в нейната 121-годишна история“, написаха до Станишев от **Общинския съвет**

на **БСП в Раднево**.

Областният и Общинският съвет на БСП във Велико Търново пожелаха на Сергей Станишев крепко здраве и успехи като лидер на голямото европейско социалистическо семейство и на БСП като част от него.

Горди сме, че лидерът на БСП застава начело на партия, обединяваща социалистите в Европа, партията с авторитет и възможност да отстоява принципите за социална справедливост. Това написаха в своето поздравително писмо от **ОБЛС на БСП в Хасково**.

Като утвърден политик Станишев ще задава правилната посока за движение и развитие така, че ПЕС да стане гарант на основните ценности на ЕС - правата на човека, демокрацията и върховенството на закона, категорични са от **ОБС на БСП в Белеградчик**.

Сергей Станишев получи и сърдечни поздравии от **ОБС на БСП в Пазарджик**. От **ОблС на БСП в града** изразиха вяра в Станишев за отстояване още повече на идеите за солидарност и справедливост, за визията на левията в европейските институции.

Гласуването доверие към Станишев от **Областния съвет в Ямбол** определиха като безспорно доказателство за важната роля в политическото развитие на България и БСП, за утвърждаването на нейния европейски път и визия като социална партия.

Социалисти, съмишленици и симпатизанти на **БСП в Търговищка област** заявиха, че искрено се гордеят с това огромно признание на Европа към Станишев, защото това е и признание към България и БСП.

Огромно самочувствие и увереност след избирането на Станишев за лидер на ПЕС, че България и БСП са действително равнопоставен участник в голямото Европейско семейство, изказаха и от **Областния съвет на БСП в Благоевград**.

Социалисти от **област Силистра** вярват, че с чест лидерът на ПЕС ще изпълни

ангажмента си, и застават зад неговата кауза за отстояване на правотата на социалната идея.

Общественици, политици и граждани също не пропуснаха да поздравят Сергей Станишев. **Управителят на БНБ Иван Искров** се обърна към Станишев с „Приятелю“ и го поздрави от свое и от името на Управителния съвет на Българската народна банка за избирането му за председател на ПЕС.

„Този избор е високо доверие и признание за вашия принос в европейското и световното социалистическо движение, както и за мястото и ролята на оглавяваната от вас Българска социалистическа партия“, написа **президентът на КНСБ Пламен Димитров**.

От **Българския червен кръст** написаха, че пълната подкрепа към Сергей Станишев е признание за неуморната му работа във второто по големина политическо сдружение в парламента на Европа.

Поздрави Станишев получи и от **директора на фондация „Фридрих Еберт“** Регине Шуберт. Тя му пожела да бъде упорит в отстояването на позициите си и смел в преодоляването на предизвикателствата.

Хиляди членове на **Съюза на инвалидите в България** изяха надежда, че сега Станишев ще работи с още по-голяма амбиция за истинска социална справедливост в нашата страна и в цяла Европа.

Лидерът на БСП и президент на ПЕС е получил и многобройни телефонни обаждания от цялата страна, сред които изключително емоционални са били разговорите с баба Уляна от Добрич и **народната певица Любка Рондова**.

Лидерът на Германската социал-демократическа партия Зигмар Габриел сърдечно поздрави Станишев и изрази надежда, че скоро отново ще има възможност да се срещнат и е готов да участва активно за по-силна ПЕС.

България Бойко Борисов знае един столичен университет

Ректорът на Алма матер проф. Иван Илчев говори за магистралите на знанието, премиерът - за пътните магистралу

“Столичният университет” е важен за правителството, заяви премиерът Бойко Борисов при откриването на учебната година в Софийския университет вчера. Това развесели приживдащите в аулата студенти, те на глас коментираха, че столичните университети са над 10. “Да си имаме уважението, но образованието трябва да е по-добро”, поряза веселието Борисов. Според него заради лошо образование се спират европроекти. Той предупреди младите, че намирането на работа е трудно, защото страните в ЕС са в рецесия. Испания и Гърция според Борисов са на прага на гражданска война.

На няколко пъти, когато ректорът проф. Иван Илчев споменаваше в словото си думата “магистралу” (словото на проф. Илчев - на стр. 14), студентите реагираха с лек смях. Това явно подразни Борисов и той защити строителството на пътни магистралу. Премиерът не пропусна да се похвали и с обновената инфраструктура около СУ - градинките с цветя и метрото. “Отвсякъде може да дойдете с метро, това също е самочувствие за младите хора. Не можем в XXI век да спорим трябва ли ни магистралу”, заяви той.

Преди тържеството Борисов, придружен от Лиляна Павлова и Сергей Игнатов, откри обновената библиотека на филолозиите, чийто ремонт е осъществен с пари от проект в МРРБ. Турски студенти, учещи у нас, пък посрещнаха тримата с плакати: “Очакваме вашето съдействие за признаване на дипломите ни в Турция”. Според министър Игнатов проблемът с непризнаването на дипломите се дължи на 10-ината фирми-посредници, които набират студенти от Турция и ги рекетират с допълнителни суми. Той съобщи, че е разпоредил на всички ректори да ограничат контактите с фирмите-посредници и е разговарял с турския посланик. Посла-

Докато Иван Илчев показваше обновената библиотека на Филологическия факултет, Бойко Борисов махаше на девойки, а турски студенти поискаха с плакати помощ за дипломите си

никът иска и ние сме абсолютно съгласни на всяка страница на приложението, на всички документи да има печата на МОМН, добави министърът. Съмнителни посредници били вече дадени на прокуратурата. Игнатов настоява на сайта си всеки вуз да публикува учебната такса.

По-рано вчера след откриването на учебната година в ТУ в София ректорът на вуза проф. Марин Христов изрази опасение, че проблемът с дипломите ще намали турските студенти

у нас с 25-30 на сто. Според проф. Христов интересът към инженерното образование у нас се увеличава, защото има раздвижване в индустрията. Проф. Христов съобщи, че ТУ ще открие най-голямата по площ на Балканите библиотека.

Бюджетът за висше образование за 2013 г. ще е увеличен с около 33 млн. лв. спрямо сегашния, няма да се изпълни искането на ректорите ръстът да е с над 44 млн. лв., категоричен бе Игнатов.

www.duma.bg

кратки

Мъж наръга свой познат при пиянска свага

Мъж бе заловен, след като намушка с нож свой познат. Инцидентът станал в неделя малко след полунощ в заведение на ул. “Царевец” в Пловдив. При пиянски скандал между двама клиенти с нож бил ранен в корема и бедрото единият от тях. Задържан е уличеният в намушкването - А.И.(45), известен на полицията.

Три деца пострадаха при пърлене на прасе

Три деца са пострадали при инцидент с газова бутилка при пърлене на прасе в Казанлък. Малко преди 11 ч. в неделя глуменият маркуч, който свързвал горелката с бутилката се измъкнал, а изтеклата газ напръскала стоящите наблизо три деца. Две от тях на 5 и 13 г. са в добро състояние. 5-годишно момче е транспортирано в пловдивска болница с изгаряния по крайниците втора степен.

Осъждан заплашва с убийство майката на дъщеря

34-годишен плевенчанин, известен на полицията и осъждан за убийство и унищожаване на чуждо имущество, е задържан за закана за убийство. На тел. 112 бил получен сигнал от 50-годишна жена от Свищов, че в дома ѝ е проникнал Ц.К., който я заплашва с убийство. На мястото незабавно е изпратен полицейски екип. Служителите установили, че нежеланият гост е дошъл, за да си иска парите, които преди време дал назаем на сина ѝ. Той обаче бил извън страната и Ц.К. решил да сплши майката.

„Подкрепа” атакува Дянков за образованието

Министър Дянков предлага упорито бюджетът за образование за 2013 г. да е с 60 млн. лв. по-голям от тазгодишния, но тази сума категорично не кореспондира с исканите от нас пари за училището, заяви вчера синдикатът “Образование” към КТ “Подкрепа”. Учителските синдикати и работодателските организации настояват за увеличение с 15% на единните разходни стандарти и само за това е необходима сума над 200 млн. лв., се казва в писмо, подписано от лидера на синдиката Юлиан Петров. “Синдикат “Образо-

вание” ще отстоява с всички законови средства увеличение на учителските заплати, защото това е жизненоважно за “обеднелите” работещи в отрасъла. Ако добавим и финансови средства за бурните инфлационни процеси в държавата, ще се убедим, че 60 млн. лв. са недостатъчни. Тези пари няма да са само за заплати, а част от тях ще компенсират повишената издръжка на системата”, смята профсъюзът. С обещанията от Дянков пари според “Подкрепа” ще забуксват много иновации, започнати от МОМН и синдикатите, и ще се задълбочи отливът от професията на много добри учители.

ВЪЗПОМИНАНИЕ ДВЕ ГОДИНИ без моя баща

генерал ВЛАДИМИР КРУМОВ СИМЕОНОВ

26.03.1920-02.10.2010 г.

Личност със силна гражданска и социална чувствителност, той живя честно и достойно. Идеализмът и вярата в доброто бяха неговата сила.

С БЕЗКРАЙНА ОБИЧ И БЛАГОДАРНОСТ ПОКЛОН ПРЕД НЕГОВАТА ПАМЕТ.

Светла

ИНСПЕКТОРИ ПРОВЕРЯВАТ СТРЕСА ВЪВ ФИРМИТЕ

Трудовите инспектори започват проверки на психосоциалните рискове във фирмите, тъй като интензивното натоварване на работното място и монотонната работа са предпоставки за възникването на психични проблеми, стрес и заболявания, съобщиха от Главната инспекция по труда вчера. Проверяващите ще следят дали на работното място има организационни проблеми, които нарушават производствения процес, дали има конфликти в комуникацията и сътрудничеството между шефовете и изпълнителите на нарежданията. За да се избегнат проблемите, експертите по условия на труд препоръчват управлението да е разбирателно, работните задачи да се разпределят балансирано, да се развиват компетенциите на служителите.

Според българското и европейското законодателство работодателят носи цялата отговорност за всеки елемент на работната среда, свързан с осигуряването на здравето и безопасността, включително и за психосоциалните фактори, припомнят от инспекцията. Оттам предупреждават, че проверките ще започнат от фирми в здравеопазването, социалните дейности, хотелите и ресторантите и транспорта, в чиито сфери са регистрирани около 14 хил. предприятия. Кампанията е общоевропейска, а целта е да се заостри вниманието върху нововъзникващите рискове и превантивните мерки, уточняват трудовите инспектори.

В ГРАДСКИЯ ТРАНСПОРТ В ПЛОВДИВ БАВАТ 6 ДНИ МОЛБИТЕ ЗА НАПУСКАНЕ

Молбите за напускане на 45 работници на фирма “Градски транспорт” в Пловдив, написани още на 25 септември, са заведени в деловодството на дружеството едва на 1 октомври. Това каза на пресконференция вчера Николай Кунтов, председател на синдикат “Подкрепа” във фирма “Градски транспорт”, уволнен дисциплинарно.

По думите на Кунтов колегите му, които са отказали да изпълняват трудовите си задължения заради неплащането на заплати, на 25 септември изобщо не са били допуснати на територията на фирмата. Протестиращите смятат, че молбите им не са приети още тогава, за да могат да бъдат уволнени дисциплинарно и така от дружеството да не им изплащат последната заплата.

Според Виолета Караиванова от синдикат “Подкрепа” те имат право да си прекратят правоотношението с работодателя без предизвестие, защото не получават заплати, а това е регламентирано в Кодекса на труда. Те официално са напуснали и това е констатирано от Инспекцията по труда, там са описани имената на всички хора, които са опитали да подадат молбите си, но не са го направили заради заключеното деловодство, обясни Караиванова.

Протестиращите работници ще заведат съдебни дела с помощта на синдиката, за да могат да си получат дължимите 40% от заплатите от 2011 г., каза още Караиванова. Парите, които им се дължат, са приблизително между 1000 и 2000 лв. на човек.

По думите на протестиращите вчера 40 от около 70 автобуса на фирмата не са били в движение.

България

www.duma.bg

Аню Ангелов плаши военните със съд

Министърът на отбраната мисли за мерки срещу легия „Раковски“

Военният министър Аню Ангелов заплаши със съд военните, които се канят да протестира. Той заяви, че ще помисли какви стъпки да предприеме към единствената професионална организация в армията - Българската офицерска легия „Раковски“, която обяви, че смята да проведе шествие в подкрепа на военните. Това бе разтълкувано като протест срещу планирането отнемане на привилегии на военните и замразените вече три години заплати. Военни намекнаха, че е възможно и да се стигне до протест, аналогичен на полицейския, който те не подкрепиха.

“Това е една организация, с която аз работя, за разлика от други министри, и считам, че имат право на такава сдружаване. Но тази организация не може да се явява като синдикална. Нямам право на такава организация”, заяви Аню Ангелов за легията. Той никога не плашел, макар

Аню Ангелов

така да звучало, но бе категоричен, че всичко трябвало да е рамките на закона.

Министърът припомни, че военнослужещите по закон нямат право на никаква политическа и синдикална дейност. От легия „Раковски“ обаче отхвърлиха категорично твърденията на Аню Ангелов. “Легията винаги е спазвала Конституцията и законите.

Никога не сме се държали като синдикална организация”, посочи шефът на легията майор Иван Милов. Той обясни, че организацията обсъжда само социалните и професионалните права на военните. Милов бе категоричен, че той или друг член на легията не е обявявал никога намерение за протест, а за мирно шествие изцяло според законите и то не срещу някого или нещо, а в подкрепа на българската държава и армия.

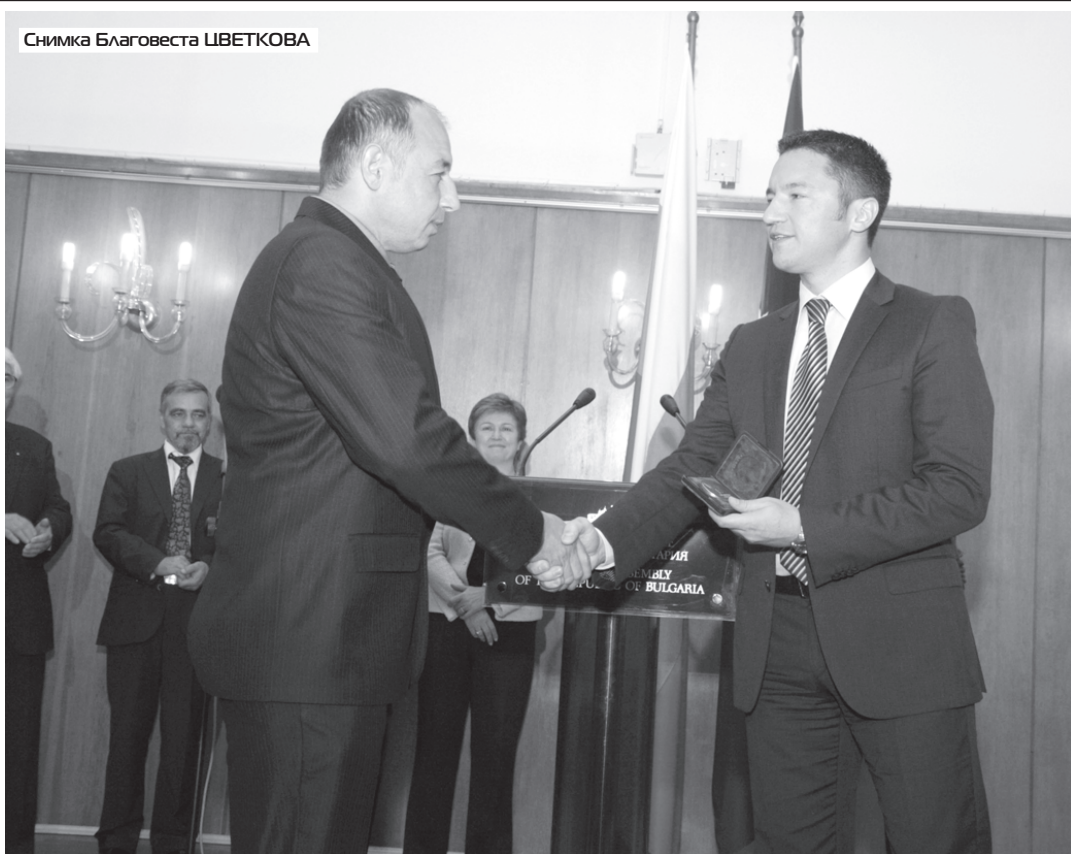
В неделя десетки военни се събраха в София под егидата на легия „Раковски“ и обявиха, че не приемат предложението на Аню Ангелов за ръст на заплатите с 8 до 10 процента за сметка на въвеждането на по-висока пенсионна възраст и намаляване на отпуските им. Военните обявиха, че предпочитат сегашните условия, и предложиха средствата, които се освободят, за да се вдигнат доходите им, да бъдат насочени към други сектори.

СИНДИКАТЪТ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ В ЗАТВОРИТЕ ИСКА СРЕЩА С КОВАЧЕВА

Ръководството на Синдиката на служителите в затворите изпрати поредно писмо до министъра на правосъдието Диана Ковачева с предложение за среща. Синдикалистите настояват за изясняване на въпрос и за финансовата рамка и проектобюджета за 2013 г., свързани с предложението им за увеличаване на заплатите на служителите на двете специализирани дирекции “Изпълнение на наказанията” и “Охрана”. От синдиката изразяват безпокойство, че въпреки широко заявявания от Ковачева социален диалог липсва каквото и да е развитие на предложението за свикване на Съвета за социално партньорство в Министерството на правосъдието.

“Изразяваме загриженост от факта, че научаваме за тежкото финансово положение на двете дирекции, водещо до негативни последици, и за мерките за преодоляването им от медиите”, пишат от синдиката. От медиите те научили и за водени преговори на министрите на МВР и МО с Министерството на финансите за повишаване на заплатите в двете ведомства. “Отново ли ще бъдем изправени пред свършен факт и ще получим многократно повтаряния през годините отговор: “За вас не са предвидени средства в бюджета”, питат правосъдното министерство от синдикалната структура. ДУМА припомня, че Синдикатът на служителите в затворите в България участва на 23 септември в протеста на служители на МВР.

Снимка Благвеста ЦВЕТКОВА

Петър Петров, който помогна за спасяването на над 500 души при потъването на круизния кораб “Коста Конкордия”, получи наградата на Европейския парламент за европейски гражданин. Тя му бе връчена на специална церемония в Народното събрание от евродепутата Кристиан Вигенин

92-ГОДИШНА ГОВОРИ С ВНУЧКАТА СИ ПО СКАЙП

Дана РУСЕВА

92-годишната баба Марина от Дома за стари хора в Добрич на вчерашния международен ден на възрастните хора първа се свърза по скайп от социалното заведение с внучката си Милена.

Младата жена живее в Чикаго и не е виждала баба си от три години. Интернет връзката е възможна за всичките 115 обитатели на дома, които са на средна възраст 80 години. В новия компютърен кабинет има стационарен компютър и лаптоп, които имат интернет връзка и скайп.

С помощта на социален работник от дома възрастните хора получават възможност да общуват по лесно и по-бързо със свои близки по цял свят.

Връстничка на освобождението на Горна Джумая празнува 100 години

Ерол ЕМИЛОВ

100-ят си рожден ден отбеляза вчера баба Спасуна Джамбазка от бляговградското село Лешко. Празникът бе уважен от всички близки и приятели на връстничката на освобождението на Горна Джумая от турско робство.

Спасуна е родена на 30 септември 1912 г. Допреди няколко години дори чела вестници и сама се справяла с техниката. Родата на столетницата наброява около 50 души. Та има пет деца, шестима внуци и тринайсет правнуци. Най-малкият член на семейството е 3-месечният Спасимир, кръстен на прапрабаба си.

“Баба ни научи на много неща. От нея знам много мъдрости, научи ни на човечност. Всеки петък, когато се връщах от училище, тя ми оставяше бележки със задачите и ни уведомяваше на коя нива е”, сподели внучката Николина.

Родът на столетницата се събра за празника ѝ

ВДИГАТ ЗАПЛАТИТЕ В ПСИХИАТРИИТЕ С 18 НА СТО

Здравният министър Десислава Атанасова обяви, че има готовност заплатите в психиатричните болници да бъдат повишени с 18% от 1 октомври. Тя отказа обаче да се ангажира с точен процент, тъй като се очаква постановление на МС. От думите ѝ така и не стана ясно от какво перо в бюджета на МЗ са направени икономии, за да се пренасочат за повишение на заплатите в психиатричните болници. Министърката припомни, че увеличението на заплатите в Бърза помощ бе за сметка на съкращаване на капиталовата програма на министерството. Преди време директори на психиатрични болници се оплакаха от условията, в които работят, и от липсата на кадри, което излага на риск както пациентите, така и персонала. Директорът на болницата в Курило Цветеслава Гълъбова съобщи, че от осем признати за убийци с психични отклонения петима са в едно отделение с 35 души и за тях през нощта се грижат една медицинска сестра и двама санитарии. Министерството на здравеопазването е кандидатствало за помощ от норвежкото правителство за около 13 млн. лв. за подобряване на материалната база на психиатричните болници. Атанасова призова хората да не се поддават на рекети и, ако те или техен близък е бил изнудван да прави дарение в болница или избор на екип, да подават сигнали в министерството. Министърът заяви, че горещата линия за подаване на сигнали е 9301152 и 8050000.

ГЕРБ ПАК ПРОБВА ДА ВДИГНЕ КАПИТАЛА НА ОБЩИНСКА БАНКА

Деси ВЕЛЕВА

Общинските съветници от ГЕРБ отново ще се опитат да прокарат през Столичния общински съвет доклада за увеличението на капитала на Общинска банка. Днес е предвидена извънредна сесия на СОС с единствена точка. За да се гласува решението, то трябва да бъде подкрепено с квалифицирано мнозинство. На миналата сесия в четвъртък това не стана, тъй като от БСП напуснаха заседанието на СОС в знак на протест срещу negliжирането и унижаването на органа на местната власт от управляващите. От червената партия заявиха в декларация, че мнозинството иска да ограничи възможността на опозицията да поставя конкретни въпроси и не позволява сериозно и задълбочено обсъждане на проблемите в София. Управляващите настояват за спешно приемане на доклада за Общинска банка, тъй като отлагането щяло да бъде “фатално” за стратегията на общината за бъдещето на финансовата институция.

Икономика

www.duma.bg

Свинското поскъпнало с 11% през септември

Храните са се повишили с 14 на сто на годишна база, сочат данните на ДКСБТ

Индексът на тържищните цени на Държавната комисия по стоките борси и тържищата се покачи през септември с 3,5 на сто. В началото на септември той беше на ниво 1.381 пункта, а в края на месеца се покачи до 1.429 пункта, съобщиха от Държавната комисия по стоките борси и тържищата (ДКСБТ).

През септември цената на свинското месо се качва с 11%, а на яйцата с 9 на сто. Поскъпването на олиото, брашното и зрелия фасул е с 3-4 на сто и с около 1 на сто на млечните и месните произведения. Лек спад на месечна база е регистриран при захарта и лещата (средно с около 1.5%).

Спрямо същия месец на миналата година храните са поскъпнали с 14%. Поскъпване на годишна база е отчетено при яйцата - 41 на сто, фасула - 23 на сто, свинското месо - 15 на сто, олиото - 10 на сто, и брашното - 7.8 на сто. Ръст с около 4-5% се наблюдава при цената на маслото, пилешкото месо и каймата. Спад на стойностите на годишна база в диапазона 4-11% е отчетен при захарта, лещата, ориза, кашкавала, скумрията и колбасите. Поевтиняване с 2 на сто има при кравето сирене.

През септември се наблюдава ръст на цените на едро на домати и картофите в диапазона 13-19 на сто. Лек поскъпване има при зрелия чесън - 2%.

Спад спрямо миналия месец е регистриран при краставиците с около 20 на сто и на зелените и червените чушки в интервала 6-12 на сто. Цената на ябълките пада с 14 на сто, на гроздето

6 на сто, и на крушите - 3%. В края на сезона цената на дините е с 46 на сто по-висока спрямо предходния месец.

С изключение на зрелия чесън, който е поевтинял с 31 процента, цените на всички останали зеленчуци са по-високи спрямо същия месец на миналата година. Доматите са поскъпнали с около 100%, а краставиците с около 35 на сто. Поскъпване на годишна база с 19 на сто се наблюдава при картофите, а цените на зелените и червените пипер са с 4-8% по-високи, в сравнение с миналата година.

Поскъпването на дините и лимоните на годишна база е около 50 на сто, а на бананите, крушите и гроздето с около 10-15%.

Спестяванията на населението с нов рекорд от 34,5 млрд. лв.

Нов рекорд за спестяванията на населението - 34,5 млрд. лв. към 31 август 2012 г., показват данните на БНБ. Повишението на годишна база е с 15%, докато задълженията на населението намаляват с 1,4% за година до 18,7 млрд. лв., изчисли Investor.bg. В резултат нетното богатство на населението в банките (депозити минус кредити) се увеличава до 15,8 млрд. лв. към 31 август 2012 г. Само през август 2012 г. депозитите на населението се увеличават с 270 млн. лв. (спрямо ръст с 240 млн. лв. за същия месец

на миналата година). За последните 12 месеца те се увеличават с 4,5 млрд. лв. Тъй като няма голямо търсене на кредити, банките намаляват задълженията си към чужбина, в това число погасяват 1,9 млрд. лв. от задълженията си към банките майки и към 31 август 2012 г. те са едва 5,34 млрд. лв. (спрямо 12 млрд. лв. през ноември 2008 г.). Само през август намаляването е със 152 млн. лв. Другите депозити (извън тези на населението и чуждите банки) се увеличават с 347 млн. лв. за

последните 12 месеца и намаляват с 389 млн. лв. през август 2012 г. до 21,4 млрд. лв. Тук влизат както депозити на български фирми, така и на държавни ведомства и чуждестранни юридически лица. Възможно е някое от чуждите юридически лица да е част от групата на банка майка и намаляването да е в унисон с погасяване на депозитите. Общо привлечените средства в банковата система намаляват с 470 млн. лв. през август, но се увеличават със 2,8 млрд. лв. за последните 12 месеца до 68,2 млрд. лв. към 31 август 2012 г.

ПО-ВИСОКИ ЛИХВИ ПО НОВИТЕ ПОТРЕБИТЕЛСКИ КРЕДИТИ

Лихвите по новоотпуснатите левови потребителски кредити през август се покачват с 0,3 пункта до 11,8%, показват данни на БНБ. По евровете, както и по жилищните (левови и еврови) се отчитат минимални изменения в рамките на +/-0,05 пункта. Лихвите по другите кредити за домакинствата през месеца намаляват с 0,5 пункта при левовите до 9,6% и с 1,9 пункта при евровете до 7,6%. Лихвените проценти по новоотпуснатите през август левови малки фирмени кредити (до 1 млн. евро) се понижават с 0,1% до 8,2%. При евровете понижението е с 0,2 пункта до 7,6%. За последната година лихвите по малките фирмени заеми са спаднали съответно с 0,8 и 1,1 процентни пункта по левовите и евровете. При големите кредити (над 1 млн. евро), за които са обичайни и големите колебания в статистиката, лихвите през август нарастват с 0,9 пункта до 9%, а по евровете спадат с цели 3,1 пункта до 6,2%.

75% от колите имат „Гражданска отговорност“

Основните загуби на застрахователните компании са от застраховка „Гражданска отговорност“. Макар че такава застраховка трябва да имат най-малко 90% от автомобилите в страната, обхватът ѝ трудно надминава 75%, коментираха представители на Асоциацията на българските застрахователи (АБЗ), която вчера навърши 20 години от създаването си.

Кражбите на автомобили са паднали с 40% за последната година, след като беше отменено маркирането за застраховката. Маркировките и стикерите по колите вече не са основание за изплащане или отказ на обезщетение на щети, посочиха от АБЗ.

Тези дни изтича срокът, в който тези маркировки трябваше задължително да бъдат отстранени.

Въвеждането на самоучастие при застраховки „Каско“ при щети под 200 лв. не може да стане задължителен за пазара. Това е решение на всяка една компания, защото каското е имуществена застраховка, която не е задължителна, казаха от АБЗ. От асоциацията коментираха, че при системата „бонус-малус“ цената на застраховката пада, ако шофьорът не прави катастрофи и обратното. Така ще има и възпитателен ефект.

Идеята за въвеждане на този принцип при застраховките „Каско“ все още се обсъжда, но са необходими промени в Кодекса за застраховането, посочи Коста Чолаков, зам.-председател на АБЗ. Очаква се тази есен Комисията за финансов надзор (КФН) да подготви промените в кодекса.

ДОБРЕВ: ОТ ПЪРВИЯ ДЕН ЩЕ ПОЛУЧАВАМЕ ТРАНЗИТНИ ТАКСИ ОТ „ЮЖЕН ПОТОК“

В първия ден, в който ще заработи „Южен поток“, България ще получава транзитни такси. Това заяви министърът на икономиката, енергетиката и туризма в отговор на твърденията на източници, близки до преговорите по проекта, че България няма да получава транзитни такси. „Този проект ще бъде финансиран на проектен принцип чрез привличане на средства. Тези средства ще се плащат от тези транзитни такси. Още от първия ден, в който ще заработи „Южен поток“ и „Южен поток - България“, ще се получават транзитни такси за всеки кубик, преминал оттам“, заяви Добрев.

С 9,7% се увеличиха разходите ни по жилището

Хармонизираният индекс на потребителските цени през август нараства с 3.1% в сравнение със същия месец на 2011 г., съобщиха от НСИ.

Повишение на цените има във всички групи стоки с изключение на „Свободно време, развлечения и културен отдих“, „Облекло и обувки“ и „Съобщения“. Най-голямо увеличение е регистрирано в групата „Жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива“ - с 9.7%.

Снимка Благвеста ЦВЕТКОВА

ПРОИЗВОДИТЕЛИ НА ЗЕЛЕНА ЕНЕРГИЯ ГОТВЯТ БОЙКОТ

Производителите на зелена енергия готвят бойкот на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране. Това стана ясно на втория им протест срещу наложената им от регулатора такса за достъп до преносната мрежа, събщи Дарик. Срещу решението на комисията протестираха около 300 човека. В момента юристи обмислят варианта всички зелени централи да не плащат таксата, заяви шефът на Българската фотоволтаична асоциация Никола Газдов. Парламентарната комисия, която ще разглежда работата на държавната комисия, ще се занимае и с решението ѝ за налагане на таксата за достъп, каза още той.

Близо 2000 мегавата може да бъдат изключени от системата заради несъгласието на зелените централи да плащат такса достъп, наложена им от регулатора. Според Никола Газдов до такива крайни мерки няма да се стигне и ще бъде намерено друго решение. Той обаче смята, че налагането на таксата ще увеличи безработицата у нас. В сектора имало 7000 души, които пряко или косвено са заети. „Аз вярвам, че една огромна част от тези места вече са застрашени сериозно. Някои от тях са безвъзвратно загубени, други имат шанс да бъдат спасени“, каза Газдов. Според протестиращите наложената такса е равностойна на обир.

Практично земеделие

www.duma.bg

ВРЕМЕТО

В периода до 6 октомври 2012 г. времето ще се задържи топло за сезона. Прогнозата за времето през месец октомври 2012 г. е за малко по-топъл месец от нормалното, но само с няколко градуса. В началото на месеца се очаква наличието на повече валежи от нормалното за месеца. Нормалната средна температура през месеца е за 11-16 градуса, а прогнозата е през 2012 г. средната температура да е 13-17 градуса в равнините и 9-13 градуса по високите полета. Прогнозата за валежите е за не повече от 60-70 л на кв.м, като за равнините се очакват 40-50, за южните части на страната, където октомври по правило е по-дъждовен - 50-60 л на кв.м.

	02.10.2012	03.10.2012	04.10.2012	05.10.2012
	Вторник	Сряда	Четвъртък	Петък
Бургас	13/24°C	13/23°C	12/23°C	13/24°C
Добрич	9/24°C	8/23°C	8/23°C	9/24°C
Плевен	14/27°C	14/26°C	13/25°C	13/26°C
Русе	13/27°C	13/26°C	12/26°C	12/25°C
Стара Загора	13/28°C	12/26°C	11/25°C	12/25°C

ДЪРЖАВЕН ФОНД „ЗЕМЕДЕЛИЕ“

Общо 1479 заявления на стойност 72 315 705 лв. са приети в ДФ „Земеделие“ по време на обявения от 20 август до 11 септември прием по мярка 112 „Създаване на стопанства на млади фермери“. Бюджетът за този период е в размер на 78 232 000 лв. и е достатъчен за финансирането на всички проекти, които отговарят на критериите на допустимост съгласно Наредба № 9 от 3.04.2008 г. за мярка 112. Новост при кандидатстването тази година беше изискването стопанствата на кандидатите да имат 4, а не 2 икономически единици (ИЕ). Въведено беше и условие фермерите да докажат право за ползване на земята на цялото стопанство с документ за собственост, аренда или наем. Както и досега кандидатите трябваше да изготвят бизнес план за 5 години. Приоритет имат: фермери със завършено средно или висше образование в сферата на земеделието, ветеринарната медицина или аграрната икономика, както и тези, които притежават сертификат за завършен 150-часов курс в същите области; проекти за дейности, които се осъществяват изцяло в сектор „Животновъдство“; проекти на млади фермери, чиито стопанства са в процес на преход към биологично производство, или са преминали към биологично производство; проекти на млади фермери, които са кандидатствали или възнамеряват да кандидатстват за финансово подпомагане по мярка 214 „Агроекологични плащания“ от ПРСР; проекти от областите Благоевград, Варна, Габрово, Кърджали, Ловеч, Разград, Силистра, Смолян, София и Перник.

Фермерите с нови осигурителни прагове

В селското стопанство минималните осигурителни прагове се увеличават с 9 и 11 на сто от 1 януари 2013 г. С 9.4% се вдигат минималните заплати в сектора, под които не могат да се начисляват пенсионните и здравни осигуровки. Те засягат близо 55 хиляди наети в арендните стопанства. С 11% се увеличават вноските за механизаторите, като минималният осигурителен доход се повишава от 526 лева на 584 лева. Според синдикалните организации заетите в тази група са приблизително 13 хиляди на брой. С новите прагове вноските за пенсия и здраве ще достигнат до 125 лева на месец.

Най-многобройни в селското стопанство обаче са работниците, които заемат длъжности, които не изискват квалификация - 16 600. Техният минимален осигурителен доход става колкото е и минималната работна заплата - 310 лева. Квалифицираните работници (6100 души) ще се осигуряват най-малко на 428 лева, при сегашните 396 лева. Специалистите (агрономи, зооинженери и т.н.) ще се осигуряват поне на 574 лева вместо на 552 лева.

Агро ММ

Мениджмънт & Маркетинг

НОВИНИ

ДЪРЖАВЕН ФОНД „ЗЕМЕДЕЛИЕ“

ДФЗ приема банкови гаранции от изкупвачите на мляко до 31 октомври.

Съгласно наредбата за управление на националната млечна квота всички одобрени изкупвачи на мляко трябва да депозират оригинални банкови гаранции за квотната 2012/2013 г в полза на ДФ „Земеделие“ до 31 октомври 2012 г.

Изкупвачите, посочили до 250 000 кг, трябва да предоставят банкова гаранция в размер на 6804 лв. Тези, които са декларирали от 250 001 кг до 1 000 000 кг изкупено краве мляко за 2011/2012, трябва да учредят гаранция от 13 608 лв, а заявите над 1 000 000 кг - в размер на 21 772 лв.

СИСТЕМА ЗА АГРОПАЗАРНА ИНФОРМАЦИЯ

По данни на САПИ средните изкупни цени на животновъдната продукция към 28 септември 2012 г. е, както следва:

Изкупните цени на кравето мляко се движат в широк диапазон: от 0,35 лв./л до 0,80 лв./л, а средната изкупна цена за седмицата е 0,56 лв./литър. Повишение на цените е отчетено във Видин, Враца и Монтана с 4%. Намаление на цените е отчетено в област Шумен (-9%).

Цената на овчето мляко се движи от 0,80 до 1,40 лв./л. Средната цена за страната е 1,14 лв./л.

За същия период на 2011 г. средната изкупна цена на кравето мляко е била по-висока - 0,59 лв./литър.

Изкупните цени на угоените прасета са в диапазона 2,30-3,50 лв./кг ж.т., като средната изкупна цена за страната е 2,91 лв./кг ж.т. Повишение на цените има в 8 области на страната: Русе (+17%); Разград, Силистра и Търговище (+15 %); Враца и Монтана (+11%); Видин (+5%) и Шумен с (+1%). През 2011 г. средната цена за страната на прасета угоени е била по-ниска - 2,48 лв./кг ж.т.

Изкупните цени на телета за месодобив са в границите от 2,50 лв./кг ж.т. до 3,50 лв./кг ж.т. Средната цена за страната е 2,86 лв./кг ж.т. Увеличение има в 4 области: Видин с 13%; Враца и Монтана с 10%; Плевен с 2%. През 2011 година цената на телетата е била също по-ниска - 2,62 лв./кг ж.т.

Изкупните цени на говеда за месодобив се движат в ценовия диапазон 1,50-2,60 лв./кг ж.т. Средната цена за страната и седмицата е 1,94 лв./кг ж.т. Повишение е отчетено в областите: Враца и Монтана с 14 %; Видин с 11%; Габрово с 5 % и в Ловеч с 3%. През 2011 г. се отчита по-ниска изкупна цена на говеда за месодобив - 1,72 лв./кг ж.т.

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

ЕК подготвя публичност за получените субсидии за всички земеделски производители. Това означава, че освен юридическите лица - бенефициенти, за които и сега това изискване присъства, вече ще могат да се видят субсидиите на всеки дребен фермер. Това ще става чрез поименното обявяване на земеделските производители, които са получили директни плащания.

За тази цел има вече подготвен проект на доклад от дирекцията, който се очаква в началото на месец октомври да бъде предложен на Комисията за одобрение. Според сайта proplanta.de, ЕК ще трябва да вземе решение дали имената на фермерите могат да бъдат публикувани в интернет пространството.

Въпросът и досега е подлаган на обсъждане и е поразявал сериозни спорове. Но според източници от Брюксел мярката би дала възможност на отделните страни членки по-добре да се ориентират за получените субсидии и да постигнат по-добър контрол върху малките производители.

Кой са малки земеделски производители? Според приетите стандарти за такива се смятат производители, които получават минимум 1000 евро годишно от европейските средства. Броят на дребните производители е твърде голям в страните от Централна и Източна Европа.

Националните доплащания за животни към директните плащания

Разяснение на СЖБ за националните доплащания за животни към директните плащания

Кръстосаното съответствие, което е за цялата календарна година като изискване, няма нищо общо с изискванията за допустимост за подпомагане по НДЖ и НДКМ (период и процент на задържане), но ако фермерът е кандидатствал по De minimis, Агро

екологични плащания и други мерки за субсидиране, по които се изисква задържане на животните до края на календарната година, фермерите са длъжни да запазят броя на животните. Това изискване е важно за поддържане на стопанството в добро земеделско и екологично състояние.

Тези изисквания са част от законодателството (ветеринарно и екологично), което е било прилагано и до момента - т.е. те не са нови (например животновъдният обект да бъде регистриран; животните да бъдат правилно идентифицирани с ушни марки; да има ветеринарни паспорти за ЕРД; в нитратна уязвимите зони да се спазват изискванията на Про-

грамата от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници в уязвимите зони, приета със Заповед №РД-141/7.03.2011 и №РД-09-189/24.03.2011 на министъра на земеделието и храните и министъра на околната среда и водите и други.).

Новото е, че от 2012 г. започва да се прави връзка

между тях и директните плащания. Европейските регламенти изискват те да бъдат проверявани, при проверките за директни плащания. Те се прилагат за фермерите, кандидатстващи за директни плащания по отношение на земеделската им дейност и площта на стопанството, независимо дали е заявена за подпомагане.

Свят

Снимки
ПРЕСФОТО/БТА

Работници
излязоха
на протест
преди завода
на ArcelorMittal,
след като
най-големият
производител
на стомана
в света реши
окончателно
да затвори
двете
домени пещи
в завода си в
северозточна
Франция

Ердоган: Турция е страна за пример

Турският премиер бе избран за трети пореден мандат начело на Партията на справедливостта и развитието, готви се за президент след две години

Премиерът на Турция Реджеп Тайип Ердоган отново оглави управляващата Партия на справедливостта и развитието (ПСР). Новият мандат начело на ПСР ще е последен за него, тъй като вътрешните правила на ислямистката формация забраняват повече от три последователни мандата.

В обръщението си към своите съпартийци, което често бе прекъсвано от аплодисментите на делегатите, Ердоган подчерта, че турската демокрация е пример за ислямските държави. "Доказаме на целия свят, че една напреднала демокрация може да съществува в страна с голямо мюсюлманско мнозинство. Превърнахме се в модел за всички мюсюлмански страни", обяви турският премиер. Особено бурно бе посрещнато изявлението му, че за него е по-важно да служи на хората, отколкото да заема някакъв пост.

Очаква се обаче турският премиер да се кандидатира за президент през 2014 г., отбелязва АФП. Съгласно промени в конституцията, прокарани от ПСР през 2007 г., държавният глава на Турция вече ще се избира на всеобщи преки избори, като ще има право на не повече от два поредни 5-годишни мандата.

Изданията в Турция обръщат внимание на основните послания в речта на Ердоган на конгреса, която бе очак-

вана с огромен интерес.

Обръщайки се към гражданите от кюрдски произход, Ердоган е отправил призив да издигнат гласа си срещу тероризма и да съдействат за решаване на кюрдския проблем, посочва в "Заман". Той е уверил, че ПСР е сложила край на продължилата десетилетия политиката на асимилация по отношение на кюрдите и желае да открие нова страница на мир и братство в отношенията.

Премиерът е отправил призив и към основната опозиционна партия - Народнорепубликанската, за съвместни стъпки за решаване на проблема с тероризма. Той е обърнал внимание, че тероризмът на Кюрдската работническа партия (ПКК) получава подкрепа не само отвън, но и от кръгове вътре в страната. Ердоган е изтъкнал, че водена от убеждението, че този проблем няма да се реши само с военни средства, ПСР е инвестирала в последните 10 години 35 катрилона лири в населените предимно с кюрди райони. Според него епохата на преврати в страната е приключила. Той е заявил твърдо желание партията да спазва обещанието си за изготвяне на нова конституция до края на годината.

Същевременно Ердоган е подчертал, че последният му тригодишен мандат начело на партията не е "сбогуване", а "спирка", "пауза", намеквайки за намерението си да се кандидатира за

президентските избори през 2014 г., отбелязва анализаторът от в. "Миллиет" Фикрет Биля. Според Биля Ердоган е говорил вчера не толкова като премиер, а като кандидат-президент. Анализаторът изтъква също, че в подготовката за конгреса брошура с целите на партията до 2023 г. са изброени конкретни обещания, докато в речта си Ердоган е предпочел да не говори за конкретни проекти, а да се обърне към всички слоеве от 75-милионното население. Биля обърща внимание на гостите на конгреса, сред които са преобладавали лидери от ислямски държави, което по думите му е придало "близкоизточна атмосфера" на конгресната зала.

Биля изтъква, че Ердоган е направил емоционално изказване, в което се е спрял не на ценностите на ЕС, а на ислямските ценности и символи. Речта създала впечатление за човек, устремил се към лидерство по отношение на "Арабската пролет" и ислямския свят. Биля отбелязва също, че на конгреса не са били допуснати да присъстват журналисти от някои вестници като в. "Джумхуриет", в. "Съюзджо", "Айдынлык" и други.

Той посочва, че мярката е приложена само за вестници, опозиционно настроени по отношение на ПСР, което според него оправдава критиките към управляващите за упражняване на натиск върху печата.

И БЕЛГИЯ ПРОТЕСТИРА СРЕЩУ ИКОНОМИИТЕ

След испанците и португалците и белгийците се вдигнаха срещу политиката на строги икономии, която според тях задълбочава неравенството. Протестиращите поискаха коалиционното правителство начело със социалиста Елио ди Рупо да предприеме "ефикасни мерки" против младежката безработица, от която страдат близо 100 000 белгийци. Демонстрантите поискаха по-справедливи данъци, както и такса върху големите богатства. Междувременно премиерът на Словакия Роберт Фицо прогнозира, че еврозоната няма да оцелее в сегашния си формат и една или няколко държави ще трябва да напуснат 17-членния блок с обща валута.

Гръцкият осигурителен институт издирва пенсионери

Националният осигурителен институт на Гърция ИКА търси 150 хил. пенсионери, които не са се явили за пререгистрация, съобщи гръцкият в. "Прото тема".

Процедурата по повторна регистрация започна през юли и се наложи, след като бяха установени случаи на неправомерно изплащане на пенсии, включително и на лица, починали преди години. Инспектори от националния осигурителен институт проверят и правомерността на изплащани инвалидни пенсии. Медицински прегледи на остров Закинтос, или т.нар. Остров на слепите, показаха, че над 80% от получаващите обезщетения за слепота нямат проблеми със зрението.

www.duma.bg

кратки

Рокади в японския кабинет

Новият финансов министър на Япония е Корики Джозима, а другите ключови позиции - военен и външен министър - се запазват. Според анализатори това е опит от страна на премиера Нода да съживи правителството си и сигнал до Пекин, че възнамерява да сложи териториалния спор настрана.

Отложиха делото срещу „Пуси райът“

Московският градски съд отложи делото на втора инстанция срещу групата "Пуси райът" за 10 октомври, тъй като една от младите жени съобщи, че се е разделила с адвокатите си и се оказала без защитник. 22-годишната Надежда Толоконникова, 30-годишната Екатерина Самуцевич и 24-годишната Мария Алехина бяха осъдени на 17 август на две години затвор за хулиганство и подстрекаване към религиозна омраза.

Асанж се сдоби с аборигенски паспорт

Коренните жители на Австралия издадоха на основателя на сайта "Уикилийкс" паспорт на абориген. Тъй като Асанж все още се намира в посолството на Еквадор в Лондон, документът бе получен от баща му, който благодари на аборигените за подкрепата.

Петима германски туристи и един китайски гражданин загинаха при автобусна катастрофа на магистрала край Пекин, съобщи агенция Синхуа. Автобусът се блъснал в движещ се пред него ТИР и избухнал в пламъци. Най-малко 14 души са ранени

Унгария забранява хазарта в пубове и кафенета

Унгарският парламент ще одобри предложение за забрана на хазартните игри и ротативки в нощните барове и кафенета. Законопроектът, чиято цел е да не позволява на бедните да харчат голяма част от парите си за хазарт, няма да засегне големите казина в страната.

Наводнения в Испания

Проливните дъждове в Южна Испания предизвикаха наводнения. Според последните информации 10 души са загинали, още трима се смятат за безследно изчезнали. Водната стихия е унищожила плодородни ниви и къщи, наводнени са пътища, повредени са коли. Един от най-засегнатите от водната стихия е град Лорка, където миналата година имаше силни земетресения с жертви и сериозни щети.

С военен парад и редица празненства беше отбелязана 52-рата годишнина от обявяването на независимостта на Кипър

ООН: Населението застарява

Правителствата трябва да водят политика, приспособена към застаряването на населението, призова Фондът на ООН за населението (ФНООН), цитиран от Франс прес.

Доклад, изготвен от ФНООН съвместно с асоциацията "Хелп ейдж интернешънъл", настоява държавите да подобрят своите здравни системи. Представен на 1 октомври - Международния ден на възрастните хора, докладът съобщава, че 893 млн. души, или 12,8% от 7-те милиарда жители на Земята, са на възраст над 60 години. Според прогнозите представителите на тази група от населението ще се увеличат с 200 млн. през следващото десетилетие и техният брой ще надхвърли прага от един милиард, което очевидно ще натежи върху здравните и социалните системи на държавите.

Според експертите към средата на века около 80% от възрастните хора ще живеят в развиващите се страни. Поради това, че огромният дял от тяхното население в момента са младежи, много от тези държави никога не са имали политика за възрастните. Докладът на ООН осъжда уязвимостта, непълното използване на трудовия потенциал, дискриминацията и насилието, на които са подложени възрастните хора. Неговите автори призовават правителствата да сложат край на тези "деструктивни практики и вместо това да инвестират във възрастните хора".

Докладът бе представен на симпозиум за застаряването на японското население. Както е известно, Япония е световен рекордьор в тази област, като над 30% от населението на страната е на 60 и повече години.

□ Свят

www.duma.bg

Грузия проведе тест за демокрация

Резултатите от парламентарните избори и според властите, и според опозицията имат решаващо значение за бъдещото развитие на страната

Редица политици и експерти смятат, че в случай на успех на опозицията на проведените вчера парламентарни избори могат да стане начало на процеса на мирна смяна на властта след деветгодишно управление на режима на президента Саакашвили. В случай на победа на управляващата партия за 4 години ще бъде отложено желанието на опозицията да управлява страната, съобщи ИТАР-ТАСС.

77 от 150 депутати ще бъдат избрани по партийен признак. В борбата за 73 места в мажоритарните окръзи се включиха 16 избирателни субекта, 14 партии и две коалиции. За партиите бариерата, която трябва да преминат, за да влязат техните представители в парламента, е 5%. Няма долен праг за избирателната активност. Според ЦИК на Грузия право на глас имат 3 613 851 граждани. Гласуването завърши в 19 ч. българско време при сравнително слаба избирателна активност, липса на достатъчно бюлетини, обвинения в манипулации, но в крайна сметка - относително спокойно. Грузия не откри избирателни участъци на територията на Русия, но в много други страни в консулствата на страната бе дадена възможност да гласуват над 45 хиляди грузински граждани.

Основни фаворити на изборите бяха управляващата партия "Единно национално движение" и опозиционната коалиция "Грузинска мечта", основател и лидер, на която е милиардерът Бицина Иванишвили. Експертите предполагат, че още няколко партии имат шанс да получат 5 и повече процента от гласовете. Значителна част от социолозите са на мнение, че нито една от партиите

няма да има абсолютно мнозинство на тези избори, както стана през 2004 и 2008 г. В новия парламент политическите сили ще бъдат принудени да се съобразяват една с друга и да се договарят на основата на компромиси, което според очакванията ще позволи да бъде избегнат диктатът на една политическа партия. Припомняме, че от януари 2014 г. в конституцията на Грузия влиза в сила изменение, според което министрите и премиерът ще се предлагат от партията с най-много депутати. Досега това ставаше по предложение на президента.

Политическата ситуация през последните седмици в Грузия е доста напрегната. Предизборна "информационна бомба" стана показването на 18 и 19 септември по няколко телевизионни канала на кадри с мъчения на затворници в столичен затвор. След многобройни протести постовите си напуснаха министърът, отговорен за изпълнение на наказанията, и вътрешният министър, а скандалът нанесе тужък удар върху рейтинга на управляващата партия.

Знак за огромния интерес към изборите е броят на местните наблюдатели - повече от 61 хил. души, представляващи повече от 50 неправителствени и обществени организации. Както посочват от централната избирателна комисия, "такова количество наблюдатели на избори в Грузия не е имало никога". Междувременно в страната пристигнаха повече от 1500 наблюдатели от чужбина, предимно от европейски институции и организации. Интересното е, че сред наблюдателите няма представители на Русия.

Заедно със семейството си грузинският президент Михаил Саакашвили даде своя глас на парламентарните избори вчера. "В момента се решава дали Грузия ще продължи да върви напред или не, дали ще се върне в миналото и дали идните поколения ще живеят в по-добра страна", подчерта той и посочи, че върва в успеха

„Икеа“ заличи жените в каталога си за Саудитска Арабия

В Саудитска Арабия каталогът на шведския мебелен гигант "Икеа" се различава от каталозите на компанията в другите страни - от страниците му са заличени женските образи, предаде ДПА, цитирайки вестник "Метро". В Саудитска Арабия на жените не им е позволено да гласуват и да шофират, макар че миналата година крал Абдула обяви реформа, която ще позволи от 2015 г. жените да гласуват. Шведският министър на търговията Ева Бюрлинг се въздържа да разкритикува пряко решението на

"Икеа", но заяви за "Метро": "Не можеш да заличиш жените от действителността". Тези снимки са поредният тъжен пример за това колко много още има да се прави за равнопоставеността на половете в Саудитска Арабия", добави мениджърката. Говорителка на "Икеа" заяви, че компанията има ясна политика в областта на равнопоставеността на половете и добави, че каталогът е подготвен от чужд франчайзър, който ръководи магазините на "Икеа" в Саудитска Арабия.

Близо 100 хил. са сирийските бежанци в Турция

Броят на сирийските граждани, потърсили убежище в съседна Турция заради конфликта в родината, се покачи на близо 100 хиляди, обявиха властите в Анкара.

Турция към момента е дом

на 93 576 бежанци, които са настанени в редица лагери край границата със Сирия, съобщи турската агенция за справяне с бедствията в комюнике. Но още близо 30 хиляди не са регистрирани и ношуват в хотели или апарта-

менти из страната.

Турция - един от основните опоненти на режима в Дамаск, неотдавна предупреди, че не може да поеме повече от 100 хиляди бежанци и призова за безопасни зони на сирийска земя.

ЧЕХИЯ ГЛАСУВА ЗА ПРЕЗИДЕНТ НА 11 И 12 ЯНУАРИ

В Прага посочиха датите за провеждането на първите в историята на страната преки президентски избори - 11 и 12 януари 2013 година. Ако нито един от кандидатите не получи повече от половината гласове, ще се проведе и втори тур, съобщи Радио Свобода.

Сегашният чешки президент Вацлав Клаус напуска поста след два петгодишни мандата. Досега президент на Чехия се избираше от депутатите на двете камари на парламента. Тази година бе приет законът за преки избори за президент.

КАНАДА „НА НОКТИ“ СРЕЩУ НАПАДЕНИЯТА ОТ ПУМИ

Властите в Канада са изправени последните месеци пред рязко покачване на нападенията от пуми, съобщи електронното издание на френския ежедневник "Фигаро". Службата за защита на дивата природа са удвоили предупредителните знаци на територията на паркове и резервати. Туристите не трябва да изпадат в паника, ако се срещнат с пума, а ако

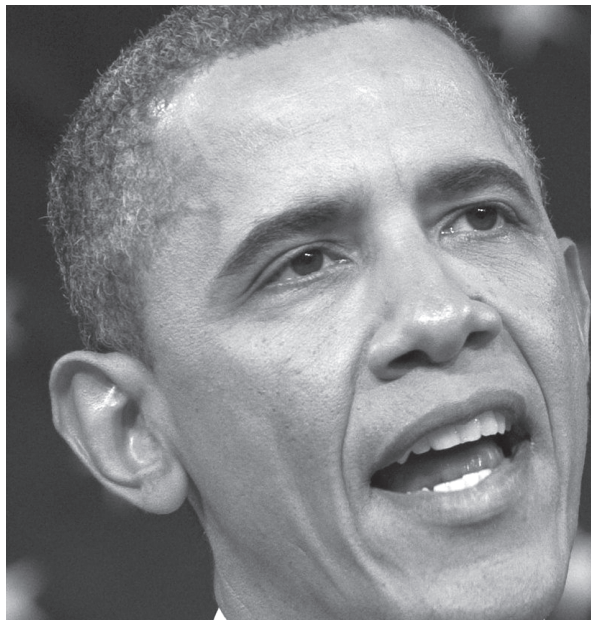
водят със себе си куче, трябва да го държат вързано и да напуснат района спокойно и тихо. Като напълно основателни определя съветите "Фигаро", тъй като Канада е страна, където човек трябва да се съобразява също така с вълци, мечки и койоти, превърнали се също в ужас за домашните животни в някои отдалечени предградия на канадските градове.

ОЛИ РЕН: ЕК Е ГОТОВА ДА СПАСЯВА ИСПАНИЯ

Европейската комисия е готова да откликне на евентуална молба за спасяване на Испания, заяви вчера в Мадрид еврокомисарят по икономическите въпроси Оли Рен. Той опроверга твърденията, че вече е представена такава молба, и добави, че "условията за евентуална спасителна помощ са "добре известни". Еврокомисарят увери, че е абсолютно уверен в решимостта на испанското правителство да подобри ситуацията в икономиката на страната, която е подложена на натиск от пазарите да помолит за финансовото си спасяване.

Испания, която е четвъртата икономика в еврозоната, е подложена на натиск от пазарите и от част от европейските й партньори да поиска спасителен финансов пакет след първата помощ, която бе отпусната на нейните банки през юни.

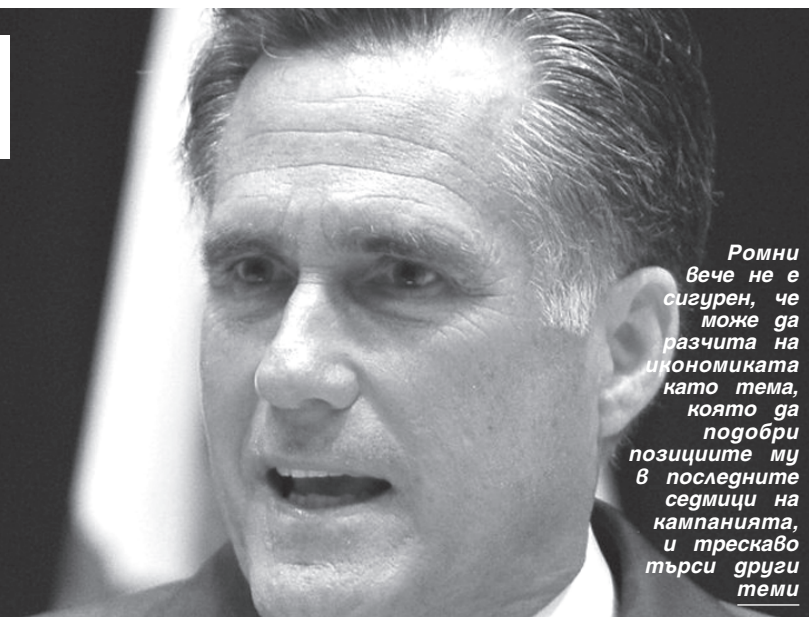
Обама разчита на дебати, в които ще запази ударението върху проблемните за Ромни теми, като всяко споменаване на числото 47 ще е победа за кандидата на демократите

Правилата на играта

Телевизионният диспут между Обама и Ромни в сряда е стратегическа главоблъсканица за кандидата на републиканците

The Washington Post

В телевизионния диспут тази седмица Мит Ромни има твърде много за вършене. Президентът Обама има много за губене. Ромни е в по-трудната позиция. Обама е в по-опасната. Ромни трябва да използва срещата в Денвър за обръщане на спада в рейтингите, който бележи от края на партийните конгреси. Макар и поддръжници на републиканците да твърдят, че в много от проучванията на общественото мнение се анкетират повече демократи и затова резултатите на Ромни са по-ниски от действителните, поведението на предизборния екип на Ромни сочи, че там не вярват в това. Много от последните им стратегически ходове намирисваха на контрол на щетите и изглежда отразяват схващането, че ако кампанията запази сегашната си траектория, Обама ще спечели.

Ромни вече не е сигурен, че може да разчита на икономиката като тема, която да подобри позициите му в последните седмици на кампанията, и трескаво търси други теми

И Джей ДАЙЪН-младши

Най-драматичното доказателство бе решението да се излъчи едноминутен клип, в който се набляга на състрадателността на Ромни. Това е очевидно усилие да се контрира пагубното въздействие на изтеклия таен видеозапис, в който републиканският кандидат отписа 47 процента от избирателите. Неофициалното изказване на бившия губернатор на Масачузетс само подсили многосечните рекламни клипове на Обама и неговите поддръжници, в които Ромни е обрисован като богат и откъснат от действителността борец за интересите на най-богатите. Неотдавнашните допитвания в ключово важните щати сочат, че тази атака е оказала въздействие.

Най-впечатляващото е, че кампания-

та, която неотклонно нападна Обама, се отказа за малко от този подход в рекламния клип за състраданието. В него Ромни заявява: "И президентът Обама, и мен ни е грижа за бедните семейства и семействата от средната класа". Претендентите винаги са в слаба позиция, когато им се налага да се прегърнат с опонента за получаване на признание. Това е защитен ход, знак колко се тревожи Ромни от преднината на Обама в допитванията по показателя "приятел на средната класа и нуждаещите се".

Ето защо диспутът е стратегическа главоблъсканица за Ромни. От една страна, той трябва да го използва, за да промени имиджа си, особено сред жените и белите избиратели от работническата класа, от които се нуждае, за да контрира огромната подкрепа на Обама сред афроамериканците и латиносите. Този тип "закърпване" отнема време и енергия от основната задача на Ромни в

диспута - да постави Обама в отбранителна позиция с критики на управлението му.

Ромни ще трябва да приложи тази двойна тактика в момент, когато кампанията му е принудена да внася корекции в курса. Допитванията сочат, че Ромни губи това, което до неотдавна си мислеше, че са най-големите му предимства над Обама - избирателите от ключово важните щати, макар и с малка разлика, сега предпочитат Обама като бъдещ управник на икономиката и са на малко по-добро мнение за състоянието ѝ. Ромни вече не е сигурен, че може да разчита на икономиката като тема, която да подобри позициите му в последните седмици на кампанията, и трескаво търси други теми. Този процес разпръсква усилията му и придава на аргументацията му усещане за хаотичност.

Парадоксално, предимствата на Обама над Ромни създават най-голямото

предизвикателство за президента в диспута. Той не иска да поема големи рискове, защото не му се налага. Преди всичко иска да избегне някой голям гаф, който би доминирал в коментарите след диспута и би заменил проблемите и грешките на Ромни като основни елементи в медийното отразяване.

Обаче прекаленото съсредоточаване върху избягването на грешки може да се окаже опасно. Прекалено предпазливо поведение може да даде на Ромни възможността да поеме контрола над диспута и да постави президента в позиция на реагиращ. Ако има едно нещо, което Ромни показва в първичните избори, то е, че той може да е свиреп, когато е изправен пред необходимостта да се разправи с някой опонент. Спомнете си какъв "пердах" хвърли Ромни на Нют Гингрич на диспута от 26 януари преди първичните избори във Флорида.

И докато се пази от всякакви намеци за пасивност, Обама ще трябва да избегне и признаци на арогантност или прекалена самоувереност. Ал Гор помрачи иначе силното си представяне с въздишките си от досада на предизборен диспут с Джордж Уокър Буш през 2000 г. Ромни се надява на подобна проява от страна на Обама на диспута в сряда, а Обама разчита на дебати, в които спокойно или дори дружелюбно ще запазва ударението върху проблемните за Ромни теми. Всяко споменаване на числото 47 ще е победа за Обама.

Един от недостатъците на съвременната медийна среда е, че макар дебатите да са предполагаемо поводи за кандидатите да развият важни въпроси обмислено и подробно, резултатът им често се преценява по откъси, които се отнасят повече до личния характер, отколкото до теми или проблеми. Журналистите вечно са в търсене на "решаващи моменти" и "мигове, които променят изхода на играта". По тази норма Ромни силно се нуждае от такъв променящ играта миг. Обама преспокойно може да мине и без такъв.

Пътна карта за Луната

Российская Газета
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Сергей ПТИЧКИН,
Александр ШАНСКОВ,
Сергей САВОСТЯНОВ

На гости в "Российская газета" беше зам.-председателят на руското правителство Дмитрий Рогозин. Целият интернет е пълен със съобщения, че Русия, по думите на вицепремиера, може да започне осъществяването на проект за изграждане на космически бази на Луната.

■ По силите ни ли са днес такива мащабни проекти? Може ли космическият отрасъл да излезе от дълбоката криза?

- Положението наистина не е лесно. Ние винаги сме смятали, че живеем в космическа държава, която изстреля първия спътник, първия космонавт, ние имаме големи успе-

хи и изведнъж през последните години - седем аварии. Шест през миналата година и една през август. Ако сериозно се заемем с тази история, ще видим, че качеството на произвежданата продукция не е причина, а следствие, гнойна пъпка, която се появява, но трябва да се лекува не пъпката, а причините, довели до появата ѝ.

Започнахме сериозно да изследваме какво става там. А там става следното: отрасълът днес се оказва преразмерен. По икономическа сила страната ни чувствително отстъпва пред САЩ. При такова изоставане трябва да бъдем по-икономични. А при нас в космическия отрасъл има няколко големи концерна, заводи, предприятия, които паралелно произвеждат почти една и съща продукция. В същото време космическата промишленост е на-

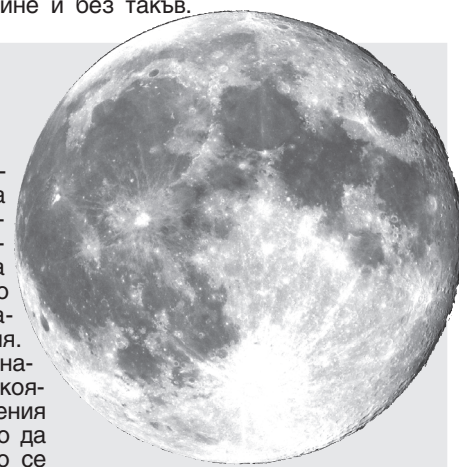
товарена едва на петдесет процента. А контролът за качеството - недостатъчен. Появи се въпросът за необходимостта от дълбока реформа, но откъде да я започнем? От борбата за качество? Това е правилно, разбира се, но с това няма да постигнеш много. Основната задача сега е една - Русия трябва най-накрая да формулира какво иска тя от космоса, да определи стратегическите си цели.

И вече въоръжена с тези свръхзадачи трябва са формира икономиката, холдингите, много други неща. Трябва да се постави една суперзадача, три второстепенни задачи, пет третостепенни и така нататък. Тогава ще стане ясно какви системи за изстрелване са ни необходими, какви двигатели, ракети, от какви космодруми трябва да излитат. Трябва да въведем елементарен ред.

Няма да крия: не съм професионалист в космическия отрасъл. Но моята професионална задача е да мисля и да действам систематично. Именно от гледна точка на системния подход бих предложил да започ-

нем решаването на свръхзадача, която днес може да изглежда фантастична. Например създаването на Лунна база. Ние се научихме да работим в околземното пространство, на Международната космическа станция. Защо да не се опитаме да направим по-голяма станция, която да се намира на естествения сателит на Земята, и където да се прави всичко това, което се прави на МКС? Това е интересна научно-техническа задача. Ако тя бъде решена, ще привлече след себе си фундаментални и практически изследвания. Това ще е база за по-нататъшни пробивни решения. Това е моето предложение. Може да има и други предложения, трябва да спорим, трябва да се създават тези ценности. Това е голяма престижна политическа задача. И лично на мен ми се струва, че по силите ни е да я решим.

■ А кой може да осъществи такъв грандиозен пробив? Известно е, че кадровият проблем в машиностроенето е един от най-тежките?

- Това наистина е така. Затова Съветът за сигурност взе решение да подкрепи идеята, родена във Военнопромишлената комисия, която оглавявам аз. Ние ще създаваме кадрови потенциал за руската отбранителна промишленост. Ще търсим хора. В това число и от средите на частния бизнес. И сега ние създаваме специален съвет по държавно-частното партньорство при ВПК, където ще идват частните инвеститори. Смятам, че тяхната енергия, ако те дойдат в отбранителната индустрия, може да промени качеството на производството и да извърши революционен пробив в бъдещето.

Интервю

www.duma.bg

Ангел Славчев:

Падне ли шистовата забрана, пада и правителството

Не вярвам, че ще оставят мораториума върху гобива, категоричен е младият активист

Интервю на
Александър СИМОВ

Господин Славчев, темата за шистовия газ стигна и до Европейския парламент. След като България беше една от първите страни в Европа, които повдигнаха темата, следите ли как се развива тя на европейско ниво?

- Много е важно да се отбележи, че България и Франция са двете страни в ЕС, които са наложили забрана върху технологията за добив и на шистов газ. Българската забрана е най-точно формулирана и служи за пример по целия свят. Почти няма държава в света, от която да не са се свързали с нас, за да им дадем нашите формулировки за тази забрана. Хубавата новина за всички е, че Европейската комисия излезе с доклад, в който изрично призовава технологията за добив на шистов газ (хидрофракнинг) да не бъде прилагана там, където има гъсто населени райони и във вододайни зони заради нейния опасен за почвата и хората характер. Използването при фракинга течности се считат за опасни отпадъци. Дори някоя компания да намери зона, където няма питейна вода, е длъжна да мине през оценка за въздействие на околната среда. Комисията по околна среда, обществено здраве и безопасност на храните реши, че ЕС няма да финансира и изследвания в тази област. Този доклад предстои да бъде гласуван в Европарламента.

При нас основната борба беше и продължава да бъде за златна Добруджа, която не само е най-плодородната земя в България, но и под нея има огромен воден басейн, снабдяващ с вода цяла Североизточна България. Това е единственият водоизточник там и е с големина над 13 хил. кв. км. С други думи, нашите доводи и аргументи бяха дозаститени и на европейско ниво. Въпреки засилените лобистки атаки на различни посланици и енергийни "експерти", ние, българите, станяха за пример с това, че реагирахме навреме, преди да е станало късно.

Светът отбеляза своя ден срещу фракинга, България взе ли участие в тази международна инициатива?

- Този ден бе много специален за всички ни. 22 септември е денят на Независимостта на България и е национален празник, а същевременно се превърна и в световен ден срещу фракинга. Празникът бе отбелязан в над 5 града в страната и през целия ден в над 300 различни точки на планетата се организираха прояви, обединени от идеята за пълна забрана на добива на шистов газ. Това бяха протестни шествия, митинги, проекции на филми и концерти. Ние раздавахме хляб, като с това искахме да покажем, че борбата е именно за него. Организацията на Световния ден срещу фракинга е доказателство за това, че антифракнинг активизмът е истинска гражданска инициатива, която не робува на политически или

корпоративни лобита.

Вярвате ли на уверенията на властта, че мораториумът върху шистовия газ ще остане?

- Искренно признавам, че не им вярвам. Няма как и да вярваш на хора, които те гледат в очите, наричат те лъжец и те питат колко пари си взел, за да защитаваш тази кауза. Как да вярваш на хора, които не могат дори да си представят, че съществуват граждани, чиято мотивация да защитават земята, водата и природата няма финансово измерение? Няма как да вярваш на хора, които видимо обслужват частни интереси и нехаат за собствената си родина. Управляващите се опитаха да отменят забраната, като създадоха поредната парламентарна комисия. Тя имаше задача да разгледа добрите практики, да изслуша аргументите и на двете страни по т.нар. технология "Хидравлично разбиване" и да внесе по-добра регулация и контрол в сектора. Фактите говорят сами за себе си. Ние инициирахме научна среща, на която 32-ма учени и специалисти в различни области от цялата страна казаха своето категорично "не" на тази технология. Целта на срещата беше да съберем специалисти от геолози през почвоведи и биолози до химици и токсиколози, защото тази технология не засяга само един елемент на околната среда. Въпреки че тази среща излъчи и свои представители в тази комисия, на тях думата не им бе дадена нито веднъж официално. Много е трудно, да не казвам невъзможно, да имаш доверие на хора, които ти обещава нещо, а зад гърба ти говорят и правят друго. Визирам отношението на г-н Диан Червенкондев, който е председател на тази комисия и още през юни пое ангажимент всички внесени материали от наша страна да бъдат качени на страницата на НС. Качили сме на електронен носител над 5000 страници документи и научни

Корпоративни интереси и грабеж са в гъното на „намиска“ за шистов газ

доклади за опасностите, които крие тази технология. На последното заседание на 19 септември т.г. се оказа, че те не само не са качени в сайта, а дори не са предоставени на депутатите от комисията.

През цялото това време на интернет сайта на НС седят документи, които се тълкуват единствено в полза на тази технология и представляват становища на няколко професори, които са в чист конфликт на интереси поради професионалната им обвързаност с добивните компании. Нима някой очаква "кучето да започне да лае срещу стопанина си"?! На всичкото отгоре комисията от 3-месечна стана 6-месечна, изготви доклад и

АНГЕЛ СЛАВЧЕВ е на 31 г., висшист. Професионално се занимава с информационни технологии. От 7 години работи в ИТ сектора като ръководител на отдела. В момента ръководи отдел с над 30 служители. Политическите си занимания възприема като хоби. Ролята му в антишистовата кауза е на главен координатор за цялата страна. Славчев се ангажира и с редица други обществени и социални проблеми. През 2010 г. стигна до 6-о място на реалити предаване по БНТ "Големият избор 2", където отстояваше тезата за референдум за американските военни бази, прибиране на военните ни контингенти от чужбина и за неразполагане ПРО на българска територия.

го представи на депутатите в пленарна зала. Решението на комисията бе прието от НС, като се промениха и няколко формулировки в него - една от най-важните бе, че се забрани добивът на газ от възглиця поради голямата опасност, която представлява начинът на добиване. След това решение всички ние смятахме темата за приключена и е време да обсъждаме писането на закон, който да забрани фракинга!

В крайна сметка в заседанието от 19 септември се ока-

цел обръщане на народното мнение, и то - подплатена с много пари. Непрекъснато сме свидетели на платени статии и срещи, които обясняват колко е полезна тази технология и как всичко било въпрос на регулация и контрол. Зад нея видимо стоят големи компании, чийто интерес бе накърнен. България е рай за тези международни компании, като започнем от смешните концесионни такси (до 8%, а историята не познава по-голям от 3%) и стигнем до нулевия контрол. На всичкото отгоре им предоставяме и сигурен пазар. Като цяло страната ни е газифицирана на много малък процент, но, от друга страна, имаме топлофикациите, които на година имат заделен бюджет от около 3 млрд. лв за гориво. Е, вие ако сте частен предприемач, няма ли да изберете тази "бананова република" и да си сложите сондите, без да ви интересува дали ще я отровите за стотици години напред?!

Министри започнаха да намекват, че България трябва да опознае своите природни ресурси - виждате ли в това намек за различна политика по темата?

- Това са изказвания от пълна некомпетентност и за жалост ги слушаме прекалено често. България има създаден толкова голям геофонд, че няма квадратен километър, който да не е изследван до 1989 г. След това този фонд започва да преминава в частни ръце и сега последните са налице. Идват разни инвеститори и си купуват части от фонда, а след това предявяват желание да правят проучване в дадени региони и едва ли не се гордеят, че са открили нещо. По българското законодателство всяка фирма, на която е дадено право да

проучва терен и тя направи геоложко откритие в него, след това го регистрира като търговско откритие и получава автоматично право да го ползва на концесия за следващите 35 г. плюс още 15 г. по решение на МС. Не мога да нарека всичко това политика, то е чист грабеж!

Дали действащата на правителството не са опит да се приспи отново общественото мнение и да се действа след това?

- Интересен е фактът, че обществото ни е много мъдро, от една страна, и импулсивно на моменти - от друга. Мисля, че в момента много социални проблеми са легнали на плещите на това общество и то е поставено в ъгъла без особени варианти за изход. Освен в икономическа и финансова криза, сме в много дълбока политическа и социална криза и това се отразява много на съвременното ни гражданско общество.

Ние продължаваме да ведем знамето на обединението и това е успешната формула. От самото начало се обединихме на гражданско ниво, като поставихме нашите идеологически, партийни и верски виждания на заден план и заедно се борим и до ден днешен, защото се борим за България. Темата шистов газ продължава да бъде единствената кауза, която може да консолидира обществото и всеки, изправил се на пътя й, да бъде пометен.

Промениха ли протестите срещу шистовия газ обществената атмосфера в България?

- Миналата година се шегувах с приятели, че успеем ли да се преборим с шистовия газ, ще отворим кутията на Пандора и протестите ще станат всекидневни. Оказах се повече от прав и това ме прави щастлив. Антишистовата кауза запали искрицата и хората в цялата страна тръгнаха на поход срещу всички безобразия в тази държава.

Първо, показахме, че не е нужно някой да ти плаща, за да се бориш за това, в което вярваш и отстояваш. Второ, показахме, че всичко зависи именно от нас и много хора успяха да излязат от оковите на пагубното мислене "нищо не зависи от мен, за какво да се боря!" Трето, показахме как се прави самоорганизирано гражданско общество, без лидери и без племенни водачи. Всички бяхме равни и решенията се взимаха с консенсус. Четвърто, но много важно - показахме, че България има бъдеще. Има млади, силни и солидарни хора, които са готови на саможертва в името на доброто бъдеще. Това бе послание за цялата нация, че надежда има и тя е в самите нас.

Очаквате ли още протести?

- Като координатор на антишистовата кауза се занимавам с тяхното организиране, а не с очакването им. Отговорът ми е: Да! Протести ще има в цялата страна, ще има и извън пределите на нашата граница. Имаме ядра в цялата страна. Всичко зависи от решенията на управляващите. Падне ли шистовата забрана, пада и правителството.

Общество

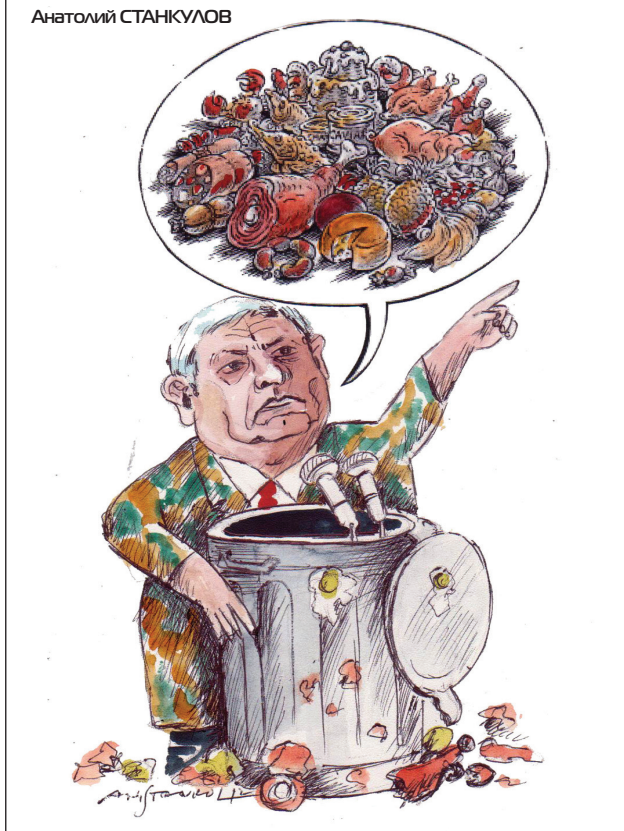

ВАЛЕНТИН
ГЕОРГИЕВ

Аню Ангелов е един от "най-реформаторските министри в кабинета", с нескрито задоволство заяви вчера Симеон Дянков. Според него Ангелов най-искрено се опитвал да вдигне колкото може заплатите в неговото министерство, но в същото време не пропусна да се застрахова, че конкретният размер на увеличението щял да стане известен, когато бъде готов бюджетът.

Ясно! За кой ли път чуваме тези обещания по адрес на поредния сектор или ведомство. Очевидно в хазната няма пари и за това повишение, но преди

Анатолий СТАНКУЛОВ

който вчера за сетен път ги сюрпризира с поредната подигравка.

Оказва се (като последно), че планираното от 1 април догодина увеличение на пенсиите нямало да е с еднакъв процент за всички. Минималната за осигурителен стаж и възраст например от 146 лв. сега щяла да скочи до колосалните 150 лв., а социалната, която в момента е 100.86 лв. ще стане 110 лв. А уж щяха да компенсират напълно инфлацията... Цените на храните пък в това време скочили с 14 на сто. Ами да вдигнат пенсиите само на тези пенсионери, които ще гласуват за ГЕРБ, така съвсем ще се спестят пари.

Иронията настрана, но всички приказки на тема доходи и срокове от последната седмица-две приличат на парата от свирката. Никой не е виждал или обсъждал никакви конкретни разчети за бюджетни приходи и разходи, но пушилка се вдига до бога.

Здрави, щастливи и спокойни

изборите всички трябва да бъдат облъчвани с неясни послания и позитивни очаквания. Дянков вече доказва, че е майстор на подобни обърквачки словесни еквилибристики.

В същото време самият "реформатор" Ангелов заплаши недоволните военни със съд и им размаха пръст, че нямали право на синдикати и протести. Нямали право да обсъждат заплащането си, нито да

отстояват извоюваните си през годините социални права.

Изумително! Бедна ни е фантазията наистина, щом и армията, и полицията ни са докарани до състояние да протестират. Иначе да, разбира се, че Дянков ще е доволен на такива "реформи". То армия не остана, а и тези, които все още носят пагони, са превърнати от безпаричие в хора със смакано само-

чувствие и роби на банките. А всеки министър, който ликвидира сектора си, за Дянков ще е отличник.

Властта обаче се грижи денонощно и неуморно за благоденствието на всички. Затова и военните, както и пенсионерите ни, трябва да се чувстват здрави, щастливи и спокойни. Последното е пожелание към хората от третата възраст лично от министър Тотю Младенов,

А с паникьосаното говорене на този и онзи министър и включването на Дянков в този "диалог" изкристализира едно и също нещо всеки ден - пари няма и не достигат. За полиция, военни, учители, пенсионери. Няма и откъде да се намерят, затова ваят ли ваят екзотични предложения. И си подават само топката един на друг, да става мача!

Какъв да е въпросът за ядрения референдум

ИВАЙЛО
КАЛФИН

Атомната енергетика в България трябва да е държавна! Зная, че много хора ще ме обвинят в етатистко, ретроградно, антипазарно, комунистическо и какво ли не мислене. Тяхна работа. Аз си задавам въпроси и бих искал да намеря отговори, които да разсеят тревогите ми.

АЕЦ е дългосрочна инвестиция. Един реактор работи над 40 години. След като спре, над 20 години продължава изваждането му от експлоатация. Което струва почти колкото изграждането на реактора. Битките ни за компенсации за АЕЦ "Козлодуй" показват точно това. Кой частен инвеститор може да разчете една инвестиция с ангажимент за 60-70 години напред и при която паричните потоци са негативни в началото и в края, и то със значителни суми? Да се запитаме какво би станало, ако въпросният инвеститор изчезне. Ако фалира

или просто откаже да плаща разходите за изваждането от експлоатация? Отговорът е ясен - ще трябва да плащат данъкоплатците, защото тези разходи са неизбежни. Някой ще каже - ако е държавна, пак плащат данъкоплатците. Да, но в този случай те получават и ползите от експлоатацията, докато при частния собственик ползите отиват в неговата печалба.

Има начин отговорността на инвеститора да се гарантира. Това става, като от първия ден на експлоатация на централата от него се поиска да внася в контролиран от държавата фонд редовни вноски. Само че тогава инвеститорът ще поиска от държавата или да му изкупува електроенергията на достатъчно висока цена, или поне да му гарантира евентуалните загуби от падането на цените под определени равнища. Подобна гаранция държавата не може да поеме, защото би станало като с португалските мераци да строят магистрала: ако има печалба - за инвеститора, загубата - за данъкоплатците. Това е абсурдно, да не говорим, че Европейската комисия не би го позволила.

Преди няколко години

Русия предлагаше на Турция да построи атомна електроцентрала за своя сметка. Проектът се провали, когато се оказа, че инвеститорът иска гаранция за изкупуване на енергията на определена цена. Турската държава се отказва от тази схема. Когато се водеха преговорите за АЕЦ "Белене", руската страна даваше да се разбере, че може да предложи подобен вариант и на България. Ние отказахме поради горните причини. Идеята бе централата да бъде контролирано от българската държава предприятие, в което до 49% може да има и частен инвеститор. Направихме конкурс, имаше желаещи и беше избрана сериозна германска фирма. Участието на частен инвеститор, но с миноритарен дял, гарантира ефективността на инвестицията и на управлението.

Аз съм защитник на строителството на АЕЦ "Белене" като държавна компания. В началото или на по-късен етап част, но миноритарна, от собствеността може да се приватизира. Средствата могат да дойдат от заем - на пример корпоративен, гарантиран от държавата. Няма кой друг да поеме рисковете за едно поколение

напред, освен държавата.

И още нещо: след като все повече европейски държави планират да приключат с производството на ядрена енергия, техническите и екологичните стандарти стават все по-ограничителни. Вече се иска изграждането на собствени хранилища за отработеното гориво на пример. Тази тенденция обещава още повече непредвидими рискове за инвеститора, а българската държава ще трябва или да търси компромиси със стандартите, или да утвърнява условията на инвеститора и съответно себестойността на неговото производство. Тогава убедени ли ще бъдем, че ядрената сигурност ще бъде най-високото равнище?

Заради всички тези причини мисля, че предстоящият референдум трябва да съдържа три въпроса:

• Да строи ли България нови ядрени мощности?

• Да продължи ли изграждането на АЕЦ "Белене"?

• Да има ли българската държава контрол върху собствеността и решенията на ядрените мощности на територията на страната?

Датума

2

www.duma.bg

1847 - УМИРА ВАСИЛ АПРИЛОВ, ВЪЗРОЖДЕНЕЦ, ДАРИТЕЛ И ПИСАТЕЛ (Р. 1789 Г.).

Получава солидно класическо и хуманитарно образование. Посвещава се на просветното и културното издигане на българския народ. През 1835 г. основава в Габрово първото новобългарско светско училище. По негово настояване български младежи са изпращани да се учат в Русия. Той е един от първите книжовници, които осъзнават необходимостта от създаване на единен български език. Завещава на габровската община значителна сума, с която да се построи нова сграда за основаното от него училище. Първоначално е погребан в Галац, а впоследствие останките му са пренесени в двора на Априловската гимназия. През 1935 г. пред училищното здание му е издигнат паметник, изработен от скулптора Кирил Тодоров (на снимката).

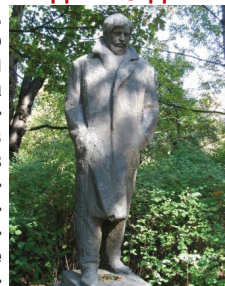
1909 - В АНГЛИЯ Е ИЗИГРАН ПЪРВИЯТ РЪГБИ МАЧ.

Според легендата играта е измислена в училището на гр. Ръгби (откъдето получава името си) в Англия през 1823 г. от момче на име Уилям Уеб Елис. Докато играли футбол в училището, Уилям изведнъж взел топката в ръце и се затичал с нея. Тази история може и да е измислена, но се разказва навсякъде, където се говори за историята на ръгбито. На 26 януари 1871 г. по инициатива на клуба от Ричмънд в ресторант "Пал Мал" на лондонската Рийджънт стрийт се събират представители на 21 клуба, за да учредят Ръгби-футболния съюз, чиято роля е да стандартизира правилата на играта. Едва през 1987 г. за първи път се организира турнир за световна купа по ръгби.

1916 - В СРАЖЕНИЕ ЗАГИВА ДИМЧО ДЕБЕЛЯНОВ, ПОЕТ (Р. 1887 Г.).

Пише първите си стихове като ученик в мъжката гимназия "Александър I" в Пловдив, а първите му творби са публикувани в София през 1906 г. в сп. "Съвременност". През 1907 г. се записва в Юридическия факултет, а през следващата - в Историко-филологическия, като следва само две години. Работи като пресметач в Централната метеорологична станция, стенограф в Народното събрание и в Софийската община. Пише репортажи за в. "Ден" и в. "Балканска трибуна", сътрудничи на "Българска сбирка", "Съвременник", "Нов път", "Оса" и др. Постъпва в армията през октомври 1912 г. и участва в Балканската война (1912-1913), след което изкарва Школата за запасни офицери в Княжево. По време на Първата световна война отива на фронта като доброволец (29 януари 1916 г.). Загива в сражение, погребан е в двора на църквата в Демир хисар. Тленните му останки са пренесени в родната Копривщица през 1931 г.

1956 - В НЮ ЙОРК Е ПРЕДСТАВЕН ПЪРВИЯТ В СВЕТА АТОМЕН ЧАСОВНИК. Измерва времето, използвайки резонансните честоти на поглъщане на атомите. Основният принцип на атомния часовник е да се използва генератор на електромагнитно лъчение (в микровълновата или оптичната спектрална област), чиято честота да се стабилизира по известен атомен преход, т.е. търси се тази честота, при която се наблюдават преходи между двете състояния на атома.

1996 - В СОФИЯ Е УБИТ АНДРЕЙ ЛУКАНОВ, ПОЛИТИК, МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА БЪЛГАРИЯ (Р. 1938 Г.).

Завършил "Международни отношения" в МГИМО (Москва), след което е служител в МВНР (1963-1965) и Министерството на външната търговия (1966-1968). От 1969 до 1972 г. работи в представителството на България в ООН в Женева. След завръщането си е заместник-министър (1972-1973) и първи заместник-министър (1973-1976) на външната търговия, вицепремиер (1976-1986) и първи вицепремиер (1986-1987), министър на външноикономическите връзки (1987-1989). Депутат в няколко НС, министър-председател в 76-о и 77-о правителство. Застрелян е с четири куршума пред дома му на ул. "Латинка" 15. До момента убийството остава неразкрито.

Наука

www.duma.bg

Бъдещата програма на МС за наука с европари тъне в мъгла

Движението на младите учени обаче написа идеен план на оперативна програма за целево развитие на изследванията и обществото на знанието у нас

Велиана ХРИСТОВА

Още през месец април т.г. премиерът заръча изрично на министър Томислав Дончев до септември да представи подробно идеите за новите оперативни програми на България за финансиране от европейските фондове в периода 2014-2020 г., като нареди "науката да е преди всичко". Заръката бе правилна, понеже сред тематичните направления, които ЕК предлага за новия финансов период, на първо място са науката и иновациите. От тези две дейности се очаква развитието на Европа. От ЕС изрично обяви, че парите от структурните фондове за периода до 2020 г. са насочени изключително за уеднаквяване на политиките на държавите и за сближаване на нивото им на развитие. Посочените от ЕС тематични цели на финансирането са 11. Цел номер 1 е: "Укрепване на науката, технологичното развитие и иновациите".

Абсурдното е, че след като "проспа" при правителството на НДСВ възможността да вкара свежи пари за целево развитието на науката, страната ни остана единствена в ЕС без оперативна програма за наука до 2013 г. А по всички показатели на националното финансиране на този сектор сме на последното място в общността - в момента инвестираме

0,2% от БВП за изследвания при средно 2% в ЕС

В началото на управлението на Тройната коалиция предложената национална рамка за оперативните програми бе финализирана в Брюксел в заложената от НДСВ вид - 7 оперативни програми в периода до 2013 г., за които разполага с 6 673 млн. евро:

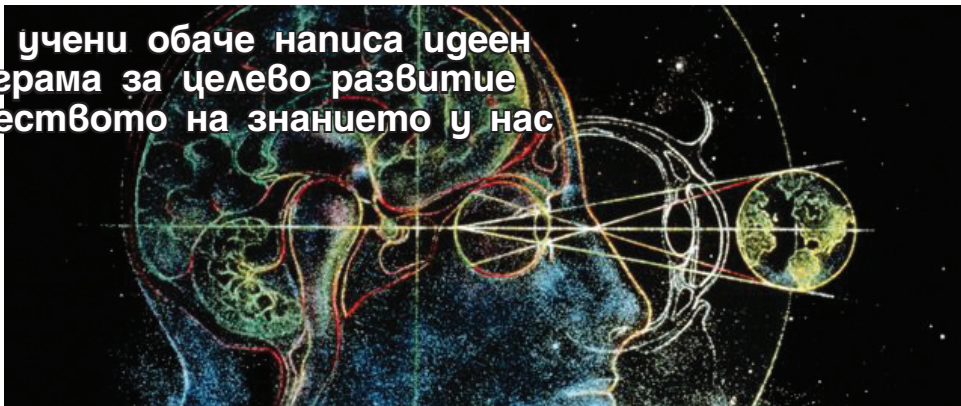
- Транспорт
- Околна среда
- Регионално развитие
- Конкурентоспособност
- Техническа помощ
- Развитие на човешките ресурси
- Административен капацитет

През април т.г. обаче се разбра, че политическият избор на сегашното правителство отново се разминава с този на ЕС. А единствено изследователският сектор усвоява парите, до които успява да получи достъп. В останалите сектори положението е плачевно - от 8 млрд. евро (без аграрните програми) до април бяхме усвоили едва 1,6 млрд. евро. Оказа се обаче, че и Томислав Дончев няма никакво намерение да изработва ОП за наука до 2020 г. Затова на двамата с министър Сергей Игнатов бе поръчано спешно да съберат работна група от специалисти и да предложат програмата до началото на есента.

Уви, обществото ни е оставено в пълно неведение за това работи ли се по въпроса за целева програма за наука и иновации. Въпрос, който е изключително важен за това какъв път ще поеме България оттук нататък. Информационното затайване е пълно. Знае се, че министър Игнатов наистина сформира група, но направила ли е тя нещо, никой няма представа. А времето си върви и сроковете си текат.

Предложението за еврофинансиране за 2014-2020 г. на Дончев включваше 6 оперативни програми вместо досегашните 7. Щели сме да очакваме по тях 17 млрд. евро.

- ОП за 2014-2020 г.:
- ✓ Развитие на човешките ресурси - водещо министерство МТСП
  - ✓ Регионално развитие - МРРБ
  - ✓ Иновации и предприемачество - МИЕТ

- ✓ Околна среда - ЧОДВ
- ✓ Транспортна инфраструктура - МТИТС
- ✓ Административен капацитет (?)

Засега от науката няма и следа. В началото на август Дончев все още обясняваше, че ако се направи програма "за наука и спорт" (умопомрачително съчетание), ще може за нея да се насочат 600 млн. до 1,5 млрд. лв. Освен за университетски лаборатории, парите щели да се харчат и за компании, които разработват или внедряват иновации. В същото време Игнатов пък по това време говореше за програма "за наука и образование". Нищо, че в ЕС за образование има няколко съвсем отделни програми. По думите на Дончев до 2013 г. България трябва да е готова с договора за партньорство с ЕС, със Закона за управление на европейските средства и с текстовете на всички оперативни програми.

За новия период до 2020 г. обаче има доста трудности. Засега ЕК е изработила само проект за регламент, който се обсъжда от държавите. Според него различните фондове се обединяват в обща стратегическа рамка, предвижда се да се изготви Договор за партньорство, въвеждат се предварителни и макроикономически условия, резерв и преглед на изпълнението, съвместни планове за действие, местно развитие (наблюдавано от общността). Предвижда се също акредитация на управленските структури по фондовете, ще може да се създават и многофондови оперативни програми. Регламентът определя национално съфинансиране по проектите в размер на 15% в програмите от цел "Растеж и работни места" и 25% съфинансиране за програ-

Христо Колев

мите по цел "Европейско териториално сътрудничество". Тъкмо средствата за съфинансиране са основен препъникач за мизерстващите ни научни институти, те нямат средства за заплати, за ток и парно, камо ли "свободни пари".

Докато обществото и най-вече академичните общности пребивават в пълно неведение, прави ли се нещо за нова ОП, движението на младите учени "Когито", в което влизат докторанти и млади изследователи главно от БАН и Софийския университет, написа... подробен идеен план за такава програма. И го изпрати в МОМН. Така е: само от жалби и вайкане полза няма - човек трябва да направи каквото може, пък да става каквото ще, казва Христо Колев от "Когито", който работи в БАН.

Целта на програмата "Наука" е да постави здрава основа за научни изследвания в България, да стимулира развитието на иновации, да стартира потребяващи и създаващи наука иновации и предприятия и да създаде благоприятна обществена среда за развитие на наука,

иновации и наукопотребяваща икономика, пише в преамбюла. Младите предлагат усвояване в новата ОП на

общ бюджет 6,22 млрд. лв.

Ще се опитам поне кратко да посоча основните идеи в документа. В него са разписани 6 приоритетни оси, както и мерките за тях, включително са направени разчети за конкретните средства, необходими за тях.

Ос 1. Развитие на научно и научно-иновативни центрове. Бюджет 1,63 млрд. лв.

В тази първа ос влиза укрепването на капацитета на съществуващите научни центрове като институции - ремонти, обновяване и модернизирание на лабораториите, оборудване с апаратура, както и строеж на нови научни центрове и лаборатории към БАН и университетите. За целта според младите учени са необходими 450 млн. лв.

Втора мярка е изграждането на регионални научни и научно-иновационни

центрове в зависимост от спецификата на регионите, особено в значими за съответните райони вузове и научни организации. Бюджет 150 млн. лв. Паралелно са записани 140 млн. лв. за осигуряването на достъп до научни бази данни, включително създаването на бази данни за българската наука и нейните постижения и резултати.

Отделна мярка е насърчаването с 43 млн. лв. на развитието на партньорски научни мрежи и съвместни лаборатории между вузове и институтите от центрове като БАН и ССА, както и от бизнеса. Младите смятат за необходимо също да се дава допълнително стимулиране на изследванията, инфраструктурата и кадрите, пропорционално на постиженията на организациите (850 млн. лв.).

Ос 2. Увеличаване на количеството и качеството на човешкия потенциал, зает с научна и научно-иновационна дейност (1,045 млрд. лв.).

В тази част са предвидени мерки за промени в подвижността на научните кадри, в подготовката им, обмена на хора между научната и индустриалната среда у нас. Тук са предвидени изграждане на нови лаборатории във вузове, ранно въвеждане на студентите в изследвания, нови методи и програми в преподаването, подпомагане на ИКТ в преподавателската работа, обмен на кадри с научни организации в ЕС, както и на територията на България. Включено е също финансиране на лаборатории, в които се привличат на работа чуждестранни учени, както и изявени български изследователи, и на тези, в които се завърщат наши учени, работили в чужбина.

Особено място заема мярката за подпомагане на младите учени - на тяхната дейност, на участието им в научни форуми, поощряване на публикационната активност и постдокторантурата. Около 45

млн. лв. са насочени за разпространяване на научните резултати - организиране на форуми и летни училища, стимулиране на публикациите на особено високо ниво, подпомагане на български научни издания, както и за правене на хабилитационни трудове и за допълнителна квалификация.

Ос 3. Провеждане на изследователска и развойна дейност на високо ниво. 840 млн. лв.

В това направление се включват създаването на центрове за върхови научни постижения (centers of excellence), повишаване на компетентността в областта на интелектуалните права и патентоването, разработването у нас на специфична научна апаратура и прибори, с които да се оборудват наши лаборатории. За финансиране на рискови изследвания (нещо, което в момента у нас не се прави поради липса на средства) са включени 110 млн. лв. За създаването на интердисциплинарни научни групи младите учени са записали 15 млн. лв. И нещо изключително важно, което го има в повечето други държави - създаване със 130 млн. лв. на фонд за подпомагане на патентоването, поддържането на патенти и марки.

Ос 4. Създаване и стимулиране на високотехнологични и иновативни предприятия. Бюджет 1,6 млрд. лв.

Още, когато се правеше Законът за насърчаване на научните изследвания (напълно безсмислен и безрезултатен документ), специалистите бяха наясно, че без такова стимулиране в нашата икономика не може да се родят нови иновативни предприятия. Нито една власт не прие да включи този най-разпространен по света механизъм дори на хартия. Стартиращи иновативни предприятия и спин-оф фирми трябва да бъдат подпомагани с

начален капитал, настояват младите учени. Това се отнася особено за съвместни фирми на бизнеса с представители на академичната общност. Специално трябва да се финансира внедряването на български изобретения и на резултати на българската наука. Впрочем, стимули за внедряване на национални научни продукти съществуват в много страни от старата Европа.

Ос 5. Образование за наука и иновации и иновации за качествено образование. Бюджет 760 млн. лв.

Ясно е, че тук става дума за връзка с висшето и средното образование, за нови методи за обучение за наука в училище и в университетите (включително чрез грантове), за създаване на учебни кабинети, образователни лаборатории, библиотеки, включително електронни. Разбира се - за създаване на образователен софтуер, на информационни и технологични центрове за обслужване на ИТ задачи, дигитализиране на учебното съдържание и пр.

Ос 6. Техническа поддръжка. Бюджет 50 млн. лв.

В това направление се включва поддържането на самата оперативна програма "Наука" - управление, мониторинг, осигуряване на прозрачност, подбор и оценка на проекти, контрол над изпълнението им, анализи за управлението и изпълнението на програмата, помощ от чуждестранни експерти, оборудване на управлението с компютри и пр.

Акцентът на програмата е върху балансираното решение на проблемите с ударение върху прилагането на научните резултати, подчертават авторите. Всъщност това е една напълно реализуема комплексна програма, която може да възроди целенасочено унищожаваната от години вече българска наука и да промени менталитета на народа ни.

□ Актуално

Бъдете тревожно свободни, а не спокойно управлявани*

Най-добрата магистрала към прогреса е образованието

Проф. Иван ИЛЧЕВ

Университетът, ако е добър университет, не може да загърби големите теми, които вълнуват обществото. Ако се съди по медиите и изявите на политиците, през последната година една от тях, без съмнение, са пътищата и магистралите. Та затова днес, макар и съвсем кратко, ще говоря за пътища и магистрала.

Преди малко повече от век американският писател О'Хенри публикува разказа си "Пътищата, които си избираме". Вие, млади колеги, които за първи път прекрчавате прага на тази зала и сте се скупчили по стълбището, водещо към нея, сте избрали своя път. Пожелавам ви да го следвате неуморно и да постигнете целите, които сте си поставили. Но не забравяйте - пътищата са много и човек е свободен да промени своя избор. Наскоро нашият министър каза, че образованието е приключение. Съгласен съм с него. Бих добавил, че да работиш в тази област е и лудост, и мазохизъм. Ние, вашите преподаватели, искаме да ви помогнем. Пътят, който сте поели, ще ви отведе в държава на духа, която опитваме да направим по-различна от държавата, в която иначе живеем - държава без чалга; държава, в която уважаваме постиженията на предходниците си и опитваме в рамките на възможностите си да надграждаме над тях.

Не очаквайте университетът да е пътят към богатството,

той е път към истината

Тя винаги се мерзелее в далечината и никога няма да я стигнем. Преди 1989 г. твърдяха, че принадлежността към ра-

* Запис на словото, произнесено от ректора при откриването на учебната година в СУ Вчерта, с малки съкращения

ботническата класа е по-важна от образованието и интелекта. Сега внушават, че не образование и интелект са нужни, а хитрост, пресметливост. Пожелавам ви да не отстъпвате от пътя на интелекта.

Английският автор Тери Пратчет, създал сагата от романи за света на диска, пише за невидимия университет. Въпреки някои недоброжелатели университетът, в който поемате своя път, е ясно видим и не само в България, но и в Европа, и в света. Поздравявам ви, колеги, защото ставате студенти в единствения, за съжаление, български университет, който присъства достойно в две от най-големите световни класации за висши училища. Той заема първо място сред държавните университети у нас в 22 от 22-те професионални направления, в които обучава студенти; университет, който е в горните 3% на 20 000 най-добри университети в света и пред него няма нито един университет, който да е финансиран по-зле от него. Питам: В колко важни за обществото ни области сме в горните 3% в света? Дай, Боже, да са повече. От вас зависи да вземем в горните 2%. Това е пътят, който ни води към Европа 2020. Не случайно нашите възпитаници нямат никакви проблеми да продължават обучението си в най-добрите европейски университети, а нашите доктори - да работят в най-престижните европейски и световни изследователски центрове. Само в Съединените щати към 150 възпитаници на Физическия факултет на Софийския университет са професори в американски университети и в НАСА. Така че небогата България - никога не употребявам думата "бедна", дава своя дял, за да могат богатите Съединени щати да бъдат на първо място в света по качество на висшето образование. Ще продължим да им помагаме. А това, че сте студенти в Софийския университет, означава, че сте избрали не просто път, а широка ма-

гистрала, която вече век и четвърт

свързва България с Европа

Поздравявам колегите, които работят, за да стане това възможно. Тези, които и миналата година добавиха към 26-те милиона държавна субсидия, пряко предвидена за вашето образование, допълнителни 21 млн. лв. от проекти - национални и европейски. Тези, чиито нови спечелени проекти са за повече от 11 млн. лв. Подписах ги само през последните две седмици.

Вярваме, че и правителството ще поеме по този път и ще защити правото да имаме отделна оперативна програма за образование и наука, защото само така можем да постигнем интелигентен растеж и общество, здраво стъпило върху знанието. Това е твърдото становище на Академическия съвет на Софийския университет. Това е твърдото становище на Българската академия на науките. Това е твърдото становище на Съвета на ректорите. Извинете ме за нескромността, но ние отговаряме за науката и образованието в родината ни. Защото усилия, разпилени между различни министерства, ще родят разпилени резултати. Възползвам се от присъствието на министър-председателя тук,

за да призова правителството да следва тази магистрала. Защото не аз, а Джон Фицджералд Кенеди каза, че най-добрата магистрала към прогреса е образованието.

Ние обаче понякога създаваме проблеми на политиците. Като невидимите професори от Невидимия университет на Пратчет сме трудно видими. Нашият продукт често не може да се види, не може да се пипне, не може да се снима, не може да се покаже по телевизионните канали, пред него не реват възторжени тълпи по стадионите. ...Не очаквайте някой тук да ви кара да учите като в училище. Пълнолетни сте и трябва сами да избирате в какво ще инвестирате - в чалга и дискотеки или в интелект. Това, което ще опитаме, е да ви предложим най-доброто от това, което ние самите знаем и умеем. Виновни сме пред вас, млади колеги, защото не ви даваме много примери, които да следвате и като общество, и за съжаление като преподаватели. Убеждават ни, че трябва да търсим само печалбата. Но за Университета голямата печалба е пътят към истината. Само така се тласка напред цялото Човечество.

На празник се правят наричания, та и аз ще го сторя. Бъдете свободни! Свободата е заразителна. Бъдете тревожно свободни, а не спокойно управ-

лявани. Не вярвайте, когато ви казват, че асансьорите не работят заради 500-те години турско робство. Не работят заради нас самите.

Запретнете ръкави, оправете ги

Не бъдете черногледни, макар черногледството да е на мода, а вярата в самите нас да минава за отживелица. Не обръщайте внимание на удобните етикети, които искат да ви натрапят от всички страни. Мислете сами! Не гледайте озъбени света! Не се оплаквайте, че народът ни е малък. Правете, каквото можете хората в него да са повече.

Пътищата ще ви заведат до далечни страни и по границите ще показват паспорти си, на който са изобразени знаците за България културни паметници, които ни създават и самочувствието на европейци - Казанлъшката гробница, Свещари, Боянската черква, Рилският манастир. Единственият сред тях, който е от новото време е зданието на Софийския университет. Същото, което години наред поддържа от държавната субсидия за вашето обучение и вашите такси, защото средства за него се оказва, че няма. Ще четете във втората по големина и най-голяма научна библиотека у нас, също национален паметник на културата, за която държавата не отпуска нито стотинка. А три години вече, въпреки даденото ни разрешение ние не вдигаме студентските такси. Защото вярваме, че обществото трябва да полага максимални усилия да създава високо образовано поколение, което ще му се отплати щедро.

И да завърша оптимистично с думите, които обикновено изричам в този ден и няма да се уморя да повтарям. След години, когато ви попитат къде сте учили и вие отговаряте: "в Университета", никой няма и да понечи да ви пита в кой университет. Защото за българина Университетът с главна буква е Софийският университет "Св. Климент Охридски". Вашият и нашият университет. Честита ви, колеги, новата учебна година!

Фискалната лудост на Европа

Пол КРУГМАН*

Толкова за самодоволството. Само преди няколко дни конвенционалната мъдрост показваше, че в Европа най-накрая нещата са под контрол. ЕЦБ обеща да купува облигациите на затруднените правителства, ако е необходимо, и така успокои пазарите. Това, което народите дължници трябваше да направят, беше да продължат да правят още и по-големи икономии в бюджетите си и всичко щеше да бъде наред. Но конвенционалната мъдрост забрави, че всяка икономика в края на краищата се свежда до хората. Изведнъж Испания и Гърция бяха обхванати от стачки и огромни демонстрации.

*От блога на нобелиста в "Ню Йорк таймс", назаем от Дарик финанс, със съкращения

Хората в тези страни показаха, че са достигнали границата на своето търпение. С безработица, невиджана от времето на Голямата депресия насам, и изчезваща средна класа, фискалният аскетизъм отиде твърде далеч. А това означава, че правителствата и на двете държави могат да се окажат в положение, в което да нямат друг избор освен да се откажат от сделките, които направиха с ЕС и МВФ. Много коментатори обявяват, че гражданите на Испания и Гърция само отлагат неизбежното като протестират срещу жертвите, които трябва да бъдат направени. Но истината е, че протестиращите са прави. Повечето икономии не служат на никаква полезна цел.

Помислете за проблемите на Испания. Какви са нейните реални икономически проблеми? По принцип, Испания страда от последиците от спукването на огромен жилищен балон, надуването на който предизвика икономически бум и период на висока инфлация. В резултат, испанската индустрия стана по-малко конкурентоспособна в сравнение с другите европейски страни.

Когато се спуска балонът, Испания се облъска с трудния проблем да си възвърне конкурентоспособността, болезнен процес, който ще отнеме години. И освен ако страната не напусне еврозоната, нещо, което никой не иска да се случва, тя е

обречена на продължителен период на висока безработица и ниски доходи за домакинствата.

Но вместо да облекчи това неизбежно страдание на испанския народ, правителството го засилва чрез съкращаване на бюджетните разходи. Проблемите на Испания обаче не идват от това, че нейното правителство е било разточително. Напротив, в навечерието на кризата страната имаше бюджетен излишък и сравнително нисък дълг. Дори сега, когато дефицитът в хазната е висок, испанският дълг не е толкова голям. Проблемът е, че обслужването му е скъпо. Но на фона на слабите икономически данни дефицитът оказва твърде малко влияние върху лихвите по дълга. А отчаяните опити за свиването на дупката в бюджета, на цената на още работни места, потребителски разходи и икономическа продукция само задълбочава проблема.

Всъщност изследванията на МВФ показват, че съкращенията на разходите в дълбоко депресираните европейски икономики даже водят до намаляване на доверието на инвеститорите, защото ускоряват темпа на икономически упадък.

Защо тогава се налагат съкращенията на фискалните разходи? Част от обяснението е, че в Европа, както и в Америка, твърде много хора са издигнали в култ строгите икономии с убеждението, че

бюджетните дефицити, а не масовата безработица, представляват непосредствена опасност и че намаляването на дефицитите някак си ще реши проблемите, предизвикани от излишъците в частния сектор.

Освен това значителна част от общественото мнение в Европа и преди всичко в Германия е дълбоко ангажирано със защитата на неверни тези. Ако попитате повечето германци, те ще обрисуват кризата в еврозоната като морална. За тях това е историята на страните, които са живели над стандарта си и сега са изправени пред неизбежната разплата. Разбира се, защитниците на тази теза предпочитат да пренебрегват факта, че германските банки играеха голяма роля за надуването на жилищния балон в Испания.

Още по-лошо, германците вярват в тази история, защото политиките им я разказват, а те го правят, защото избирателите им вярват в нея. И подчиняват политическите си действия на една измислена теза. Така, вместо да помогнат на южните страни в еврозоната, те всячески се опитват да изглеждат морални. И дори когато отпускат спасителни средства, го правят на цената на още по-тежки икономии в бедстващите европейски държави. Време е да се сложи край на това.

Ако Германия наистина иска да спаси еврото, тя трябва да остави ЕЦБ да направи необходимото и то без да изисква от пострадалите да понесат още болка.

Позиция

www.duma.bg

Двете убийства на Андрей Луканов

Погубиха го физически, сега с всекидневни хули се опитват да го дискредитират морално

Георги ПИРИНСКИ

Каквото и друго да се говори, два факта по отношение на Андрей Луканов са неоспорими. Единият - че на 2 октомври 1996 г. той бе застрелян в гръб на прага на дома си. Вторият - че и до ден днешен продължава второто му убийство, този път - моралното. При това напоследък със забележително нарастващ интензитет!

В тези няколко реда по повод годишнината от неговата гибел, разбира се, не е възможно дори да се назоват изобилието на рециклирани твърдения и хули по негов адрес, с които напоследък отново ни заливат. Но си заслужава да се отбележат три момента, свързани с дейността му, които са с непреходно значение.

Първият - Андрей Луканов безкрайно отчетливо назова пред обществото главните измерения на дълбоката икономическа и социална криза, в която България бе изпаднала през 1989 година. Пред 7-ото ВНС на 10 октомври 1990 г. той пределно ясно посочи, че потреблението на страната в предходния период е било на кредит, който е станал неизплатим - 10 милиарда долара външен дълг и 10 милиарда лева вътрешен. И че всякакви опити да се продължи по същия път "могат да доведат само до пълен фалит на българската държава".

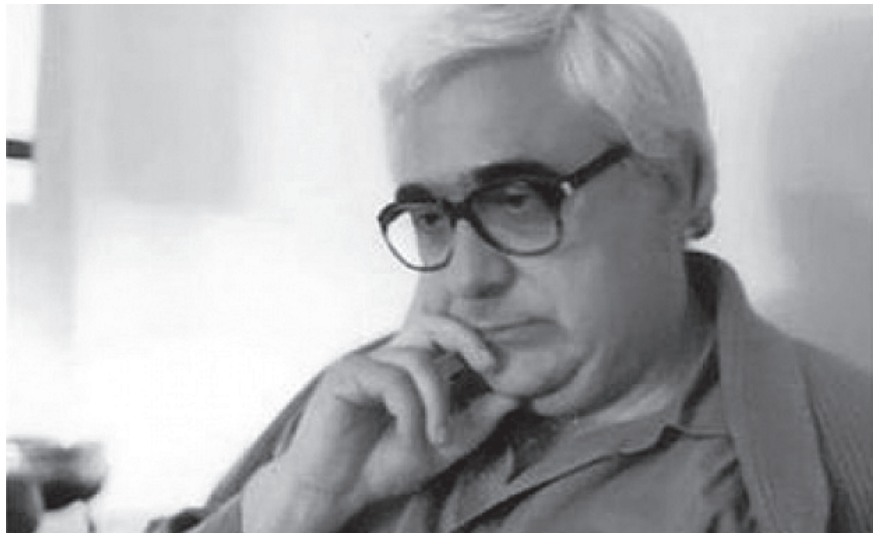
Натрапващите се през последните години и особено днес твърдения за отсъствието тогава на дълбока и всеобхватна криза, както и че ако е имало такава, то виновен е Луканов, са си чиста проба бягство от истината. "Аргументите" за милиарди на срещни вземания на държавата от други страни, с които се балансирали дългът, загърбват простата истина, че те бяха с разсрочени погашения и то

с насрещни стоки, докато падежите по неотложните плащания на страната бяха по "горещи" кредити в конвертируема валута в срок от броени дни!

Луканов представи в парламента на посочената дата, не беше програмата Ран-Ът. Да, тя беше силно повлияна от последната, но беше със свое, различно от нея съдържание. Напоследък от екрана на "отечествения фронт" чуваме, че в своята програма той поставил задачата за приватизация на 2 хиляди предприятия за една година! Всъщност в правителствената програма като необходимо условие се поставяше приемането на закон за продажба и преобразуване на държавни и общински предприятия и се заявяваше намерението на

на парламентарната демокрация, не в законността и в утвърждаването на принципите на правовата държава, а в извънпарламентарните действия, които в крайна сметка са насочени към задълбочаване на конфронтацията, с всички опасности, които произтичат от това, включително опасността от гражданска война и кръвопролития в България". За щастие до първото не се стигна, но второто се случи.

Днешното дамгосване на Андрей Луканов като злодей, причинил всички злини на страната, без да среща какъвто и да било отпор от мислещата част на обществото, знаеща много добре истината за тогавашното състояние и процеси, е белег за дълбока морална криза. Тази криза потиска

правителството да "гарантира осъществяването на приватизацията при пълна гласност, конкуренция, изключване на конфликт на интереси и недопускане на политическо и бюрократично вмешателство".

Третият - Андрей Луканов посочи и основното прелъстие срещу обединените усилия за излизане от кризата и за нов социален и икономически подем. В заключителното си слово след обсъждане на програмата в парламента той заяви: "... сега вече с пълна увереност мога да твърдя, в страната има сили - те се проявиха вече неведнъж - които виждат своето място и перспектива в българската история и в българския политически живот не в развитието и укрепването

възможността за трезвата и достойна оценка на неговата личност и дейност, каквато той напълно заслужава.

Но това е само част от проблема. Неговото отсъствие от днешния политически дебат лишава обществото от един от най-ерудитаните и дееспособни политици и държавници на съвременна България. Нещо повече - открива още по-широк простор за непомерното и безкритично възхваляване на Тодор Живков - без съмнение личност със свое непреходно място в историята на страната, който на свой ред заслужава пределно отговорна и балансирана оценка и признание, а не елементарно венцехвалене.

Идва ли краят на търпението?

Петра ТАШЕВА

Колко от нашите управленци поздравиха възрастните хора с техния празник на 1 октомври? И как да ги поздравят, като те отдавна са ги забравили? Още по-лошо - у нас възрастните хора са недолюбвани, смятани са за бремене, за излишък! Наложил се позорно, лошо отношение към пенсионерите, към болните, даже и към децата. Обявиха старото поколение виновно за всички бедни на обществото. Виновни са възрастните, че са работили усърдно, съвестно, че са строили. Че са оставили заводи, фабрики, жилищни комплекси! Виновни са, че още са живи! Всеки ден започва

със заплахи към възрастните: няма пари за техните пенсии, няма пари за тяхното здраве, няма пари за техните лекарства... Заплахи, заплахи: чакат ви данъци за пенсии, данъци за влогове. Чакат ви глоби за остъклените балкони, за боклука, за паркиране! А в същото време управленците си накупили по половин, по цяла дузина апартаменти! Възрастните са тези, които са най-огравбваните, най-крадените, най-незащитените от жестоките банди, даже децата и внуците им посягат на тях! Да им вземат стотинките... Всичко това не само че не е добро - то е УЖАСЯВАЩО! Няма бъдеще такова управление, което забравя, пренебрегва децата, възрастните си хора,

болните! Сега се чудят как да направят така, че пак старите, пенсионерите да понесат тежестите от жестокото повишаване на цените. Нали досега пенсионерите ви издържаха, господа управленци? Защо сега им обръщате гръб? Защо ги пренебрегвате? Защо ги оставяте на опашката за компенсации? Защо първо увеличихте вашите заплати? Идва ли време да се опомнят самите пенсионери! Те са голямата армия! Те са тези, които винаги гласуват. И сега, както са изоставени, може би ще се организират и само те ще решат кой да вземе в ръцете си кормилото на държавата, кой да я управлява! Някога, след 36-годишно управление, княз Борис I - Михаил, слиза от трона, след

като е успял да наложи християнството у нас. Оставя на престола си своя първороден син Владимир Расате, а самият той се оттегля в манастир - да успокоява болната си душа, съвестта си от угризенията, от болката от убийствата, които е бил принуден да извърши. Защото чувал непрекъснато гласовете на своите боили и на техните семейства, станали жертва на противопоставянията си към новата вяра. Не е ли сега същото време? Идва ли краят на търпението? Идва ли краят на липсата на нравственост? Да си припомним мъдрите думи на Аристотел: "Ако ние напредваме в знанието, а изоставаме в нравствеността, ние вървим назад, а не напред!"

Заг ъгъла

Най-смешните управленски клипове

Проф. Алеко БИЧЕВСКИ

Г-жа Фидосова беше споделила някъде, че любимото й телевизионно предаване било "Най-смешните домашни видеоклипове". От цялостния натюрел и излъчване на гостопожата би могло да се предположи, че любимите й клипове са на Радо Шишарката и останалите водещи фолк звезди. Но, няма лошо. И домашните видеоклипове си струват. Там наистина могат да се видят страхотни майтапи.

На мен пък любими са ми най-смешните домашни управленски клипове, които партията на г-жа Фидосова продуцира с невероятно постоянство и голям ентузиазъм. От тях също може да паднеш от смях.

Домашният клип "АЕЦ Белене", например, е достоеен за всякакви награди. Той е изграден на принципа "Тука има, тука нема". Първо показват един гол и Б.Б. вика на електората: "Плачете, тамо са заровени парите!" Чуждите инвеститори от Германия и Франция се уплашват от атаката и панически се изнасят към обетованите полета на Запад. После същият Б.Б. се появява в парламента и горолотно заявява, че ако не построим същата АЕЦ "Белене", токът щял след време да се увеличи 12 ли, 18 ли пъти - нещо такова, и икономиката ни щяла да рухне. Тук социалистическите пиари, готвеци се за референдума за втората атомна, ударили бинго. Няма нужда да измислят каквото и да е, достатъчно е само да направят клип с това фундаментално изказване на Б.Б. и да го въртят до откат. Пиарите, каквото и да правят, не могат да бъдат по-убедителни от него.

Още по-после все същата АЕЦ се оказва безсмислена, нерентабилна и излишна и я закриха окончателно. Въпреки аксиоматичната истина, че няма губеща атомна централа в света. Миналата седмица обаче пак решиха да я откриват, защото се бил появил частен инвеститор, но вече американски. Добре бе, нали беше нерентабилна! Защо му е на частен инвеститор, пък дори и американски, да строи нерентабилни обекти? Въобщо, голям смях.

По-същото време паралелно излъчваха и клипа с облагане на пенсите с данък. И той - абсолютен хит! Българите получават най-ниските пенсии в Европа и на някакъв световнонеизвестен депутат от управляващата партия му текнало под каската, че ако ги обложат с данък, оттам ще намери нестигащите на Дянков пари за увеличение на същите най-ниски пенсии в Европа. Които междувременно ще са стнали още по-ниски след обалгане с въпросния данък... Голям майтап. Добре, че главният продуцент резна този забележителен клип и наби канчето на парламентарния ентузиаст. И слава богу, иначе с бая пенсионери щяхме да се простим скоростно. То не че и сега положението им е много розово. Особено след като стана ясно от одит на Сметната палата, че за последните 3 години здравната каса вдигнала с 400% (!?) цените на някои лекарства. В редица страни това изпълнение биха го категоризирали като чист геноцид. У нас минава за нещо нормално.

Оказа се, че е напълно нормално, според Б.Б., правителственият самолет да се използва като такси от всевъзможни субекти, включително и от футболисти-аматьори. В богатата Великобритания, например, футболистите-аматьори пътуват за мачовете си с автобус или влак. В бедна България футболистите-аматьори са толкова богати, че ползват директно правителствения "Еър Форс 1". Направо конгениално!

На фона на тази забава, която се вихри в родната, президентът Плевнелиев пък направо избирибата в Бостън, където най-отговорно и сериозно заяви, че се повишавала културата на "новото българско предприемачество". И как се съчетава това с официалния факт, че сме най-корумпираната държава в Европа? Може би се е повишила културата на подкупите? Кога икономиката на далавера, ишлемето и всевластните монополи стана за пример? Знае ли г-н президентът, че в българския Закон за обществените поръчки има над 200 ограничителни и забранителни текстове, преодолими само за монополистите? Ходи ли тази година г-н президентът на Пловдивския панаир да види, че ако не са автомобилите, на него практически няма нищо. Само едни празни лъскави палати, в които се разхождат симпатични девойчета с къси полички. Тази година панаирът е надгробен паметник на о бозе почившата българска индустрия. И за това трябва да се направи клип. Президентът да го финансира. И да го прати на българите в Бостън. Където само един завод произвежда повече от цялата българска промишленост.

Изобщо голяма атракция е в държавата. И щеше наистина да е много смешно, ако не беше толкова тъжно.

□ На фокус

www.duma.bg

През годините на т. нар. български преход беше изсипан върху Родопа целият арсенал на политическата ненавист. Нищо ново в горчивата ѝ съдба. Не един път пред очите ѝ е угасвала свещта на надеждата. Но случващото се днес не може да се сравни с нищо. Ако в миналото палачите били завоеватели-чужденци, то сегашните врагове са родните ѝ деца. Хора, които въздишат по красотата ѝ, пеят нейните песни и вървят по легендарните ѝ пътеки. Вместо поклон пред Богоизбраната, те се отнасят с нея като с беззащитна слагиня. Като изоглавени синове пускат ръка на собствената си майка...

През 1994 г. на Празника на минералната вода в с. Баните беше дошъл председателят на парламентарната комисия по възродителния процес в 36-ото НС Сашо Стоянов. На коктейла, разтопил се в гостоприемството на родопчани, Седесарят каза една поверителна истина: "Вие сте прекрасни хора, достойни българи, но трябва да ви призная, че все по-трудно ще се живее сред вас. Държавата няма интерес в този край на България"?! Множеството - стотина номенклатури, не прие казаното сериозно. "Горубсо" още работеше, из планината шумяха тютюневите нивя, раждаха се по три тона картофи от декар,

**из поляните
пееха чанове**

във всеки двор гледаха не по една, а по две

Богоизбраната планина е отново на кладата

Продажниците не успяха да превият Родоп, но я заставиха да ходи наведена

Светозар КАЗАНДЖИЕВ

крави, селата имаха свои "заводи", миньорските селища ставаха модерни градчета...

Паролата беше дадена. Лошите граждани атакуваха фронтално тялото и душата на Богоизбраната. Най-напред зашиха очите ѝ, затиснаха с камък сърцето ѝ и пуснаха вихъра на резачките. След тях забучаха тежките камиони, натоварени с трупове от зелената гора. Височайша поръка призова научни институти, археолози, историци, етнографи, кинаджии, писатели, социолози да променят миналото на Родоп, за да убият полесно душата ѝ.

Подстрекателите отвън и отвътре настояваха килърите да се целят в духа. Да пречупят вярата ѝ, без оглед дали е в кръста или в полумесеца. И се заляляха едни митинги, едни събори, свят да ти се завие. Плющяха прегръдки и проклетия между "сарацени" и "гяури", а в страни от тях, казани с пилаф за поредната "благословена трапеза". Същите юначаги побиха на всеки връх кръст или теке. Обозначиха селата с джамии и църкви и заоглавиха невярващия народ с такета, кърпи и фереджета. И не само това, заставиха го на гладен стомах да слуша по няколко пъти на ден

**плачът на камбаните и
минаретата...**

Платени викачи започнаха да тръбят: в планината се трупа оръжие и е въпрос на време да гръмне. Специалните служби пуснаха в ход "специално" предположение, че имащите проповядват радикален ислям. Че в траншеите на възродителите се окопават "Сивите вълци" и представители

на страшни религиозни течения от Саудитска Арабия, забранени в Турция и Близкия изток... Димка след димка. С една-единствена цел - дъвката да е в устата на медии и викачи, а димната завеса - по-плътна, за да обслужва онези, които ровят в кесията и душата на Богоизбраната. Забележете, през цялото време, успоредно с идеологията върви търговията. Няма празно. Първо продадоха за без пари гръбнака на икономиката в Родопите - "Горубсо", а оттам хлопнаха кепенците на обогатителните фабрики и Оловноцинковия завод. На улицата бяха изпдени хиляди.

Спомнете си колко пъти сме гледали по телевизионните новини най-коравите мъже - миньорите, да молят за парче хляб. И колко пъти различни политически Рамбовци идваха пред тях

**да начешат нарцисистичния
си нагон**

Не съм виждал по-жалка и по-унищителна картина от тази, когато семейството ми е на софрата, а пред телевизора вечер брадясал мъж от Мадан, Рудозем или Кърджали моли да не изяждам всичко в чинията. Да, държавата няма интерес в този край

на България!

Не по-различна беше съдбата на селските цехове, на заводите в градовете, на болниците, училищата, на културните институти. На картофопродоводството, на животновъдството, на горовладелството... И цялото това неглижиране от държавата бе съчетано с изключителна студенина и отвращение. Е, кажете ми как децата да останат при своите родители? Как да кажа, че обичам държавата си, колкото обичам отечеството? Не може да се обърне езикът ми?...

Тези дни огънат е разпаден отново. Подпалвачи са Европейската комисия и Българският съд. От Брюксел ни заповядват да спрем отглеждането на ориенталски тютюн, а съдът иска отговор от единадесет имами защо проповядват радикален ислям. Отново Богоизбраната е на кладата. Има само едно нещо по-лошо от това да говорят за теб - да не говорят. Но наистина

станаха много вогевилите

в които баядерката е Родоп.

Понеже отворих приказка за "зеленото злато" - тютюна, ще ви напомня, че от 100 години хората го отглеждат в планината. С какво да го заме-

нат? С марихуана?! Европейската комисия е платила на Гърция 500 млн. евро компенсация, за да не сее тютюн. България какво е получила? - вятър и мъгла. Оръжията са много по-опасни от горчивата билка, защо не закрият военнопромишлените комплекси? Как ще стане?! Телевизорът ми почервенява от срам. На политиците не им пука. Те трупат лой и скъп трудов стаж на гърба на обедняващия и осекотяващ електорат.

Слава Богу, че планината е голяма и по-мъдра от всички. Тя не е била никога робина за разлика от лошите граждани. Тези продажници са способни на всичко. Не успяха да я превият, но я заставиха да крачи наведена. Отнеха ѝ настоящето. Но бъдещето, песните, мечтите ѝ няма как да отнемат. Затова се прецелват в хляба. Лошите граждани превърнали се в добри роби, знаят, че

злагна тя няма да пее

И успяха! Да сте били през последните десет години на Роженския събор? Да сте проваждали скоро децата си на Национални Орфееви празници в Смолян? Не сте. И няма да имате скорошен повод. Единственият драматичен театър, който закриха в България в резултат на "реформата", беше смолянският. Посегнаха на ФА "Родоп", защото не събирал публика, колкото събира Азис?! Разни хуманоиди се гаврят с интелигенцията в края, колкото и мижава да е тя...

Лошите граждани следва да помнят, че нищо не започва и нищо не свършва с тях. Да не забравят, че Богоизбраната никога не е живяла на колене. Дори когато Реметалк я предава преди 2000 години на патрициите от Рим, когато е гаснела в пепелища, а зверовете виели сред руините подлудени от мириса на изгоряла плът, е възкръсвала като птицата Феникс. Боговете сякаш я викали: "Стани сестро, възвиси се!" Тя ставала, изтърсвала пепелта от гърдите си и е поемала по своя път. И след днешната кладата Родоп ще стане, ще се възвиси. Лошите граждани обаче ще си останат единствено добри роби, очаквайки следващия господар, за да му целуват краката.

Култура

очаквайте

Мики Манойлович стана член на Съюза на артистите в България

Симфоничният оркестър на БНР посвещава сезона на Васил Стефанов

Маестро Емил Табаков ще даде началото на поредицата концерти в зала „България“ на 5 октомври с „Кармина Бурана“ от Карл Орф

Альона НЕЙКОВА

Новият музикален сезон на Симфоничния оркестър на БНР ще бъде изцяло посветен на Васил Стефанов. През 2013-а се

чев, както и хор „Бодра смяна“ към Националния дворец на децата с диригент Александър Кочков.

Репертоарът на Симфоничния оркестър на БНР ще почете и 200-годишните от рождението на двама велики композитори - Джузепе Верди и Рихард

навършват 100 години от раждането на известния български композитор и диригент, уточни маестро Емил Табаков. Васил Стефанов не само е изградил Симфоничния оркестър на БНР, но и близо 37 години го е ръководил, припомни Екатерина Дочева.

Началото на сезона ще бъде дадено на 5 октомври от 19 ч. в зала „България“ с „Кармина Бурана“ на Карл Орф. Диригент ще е Емил Табаков, а като солисти ще се изият младите и талантливи Ина Кънчева, Алексан Чобанов и Петър Данаилов. В концерта ще участва и Смесиеният хор на БНР с диригент Румен Рай-

Вагнер. В богатата програма на една от най-професионалните класически формации у нас са включени още познати и любими произведения на Чайковски, Моцарт, Росини, Бартолди, Дебюси, Дюплер, Сибелиус, Бетовин, Шуман, Щраус, Дворжак и др. Българската публика ще има уникалната възможност да чуе и няколко концерта от Д. Шостакович, с което Симфоничният оркестър на БНР ще спазва хубавата си традиция да представи и запише у нас малко известни творби на този голям композитор.

Предстои изключително силен и интересен сезон, не скри задоволството

си генералният директор на БНР Валери Тодоров. Той уточни, че параметрите на бюджета на Симфоничния оркестър за 2013-а засега са миналогодишни. Въпреки изключително трудната финансова среда и кризата като цяло медията продължава да бъде една от водещите институции, която поддържа културата и всички музикални жанрове, смята Валери Тодоров.

Приятен подарък за ценителите на класическата музика ще бъде гостуването в страната ни на 8 март на световноизвестния руски виолист и диригент Юрий Башмет. Той самият е пожелал да отбележи 60-годишнината си със Симфоничния оркестър на БНР, неохотно разкри подготвяната изненада Емил Табаков. Има голяма вероятност с Башмет у нас да пристигне и прочутият грузински композитор Гиа Канчели, автор на уникалното симфонично произведение „Стикс“.

Маестро Табаков сподели също, че винаги се стреми да присъства на концертите на ръководената от него формация, когато е дирижирана от гост-музиканти. „Гледам оркестъра отгоре в залата и внимателно слушам изпълненията. Много се радвам, когато чуждестранните диригенти, работили и преди със Симфоничния оркестър на БНР, изказват задоволството си от работата с нашите музиканти, споделят впечатленията си от развитието ни през годините“, уточни още маестро Табаков.

www.duma.bg

кратки

Приемат предложения за наградата „Св. Паусий Хилендарски“

Министерството на културата уведомява държавните органи и неправителствените организации, свързани с културата, че приема предложения за награждаване за 2012 г. с годишната държавна награда „Св. Паусий Хилендарски“ за стимулиране на български творци и изпълнители на произведения, свързани с българската история и традиции. Предложенията трябва да съдържат мотивите за награждаване, свързани с приноса на твореца към националната културна идентичност и духовни ценности, както и кратки биографични данни. Писмените предложения ще се приемат до 21 октомври на адрес: София, бул. „Александър Стамболийски“ 17.

Изложба за Фани Попова-Мутафова

Националният литературен музей представя изложбата „Непознатата Фани Попова-Мутафова“ по повод 110 г. от рождението на писателката. Експозицията ще бъде открита днес от 16 ч. в зала „София“ на Столичната библиотека на площад „Славейков“ 4. Изложбата включва оригинални ръкописи, вещи, снимки и документи на писателката, чийто цялостен архив се съхранява в НЛМ. Изложбата е дело на литературната историчка Катя Зографова и на художничката Ивелина Велинова.

„Сатириконско“ от Георги Каралиев

Изложбата „Сатириконско“ - живопис, рисунки, карикатури на Георги Каралиев, е подредена в Регионалния етнографски музей в Пловдив до 13 октомври. Георги Каралиев е роден на 4 юни 1952 г. в Кърджали. Завършил е НГИИ „Илия Петров“ през 1971 г. и Национална художествена академия - специалност стенопис, през 1978 г. Преподава в НГПИ „Тревненска школа“ от 1979 г.

Гитар фюзън в „Студио 5“

Една формация, пловдивска по дух и виртуозна по изпълнение, ще озвучи днес от 19 ч. столичното „Студио 5“. Николай Карагеоргиев - китара, Мирослав Туркийски - пиано, Александър Леков - бас, и Христо Йоцов - барабани, ще зарадват меломаните със свежи джаз композиции и изпълнения. Билетите са по 10 лв. и се продават на касата на билетен център НДК, в „Студио 5“ и онлайн чрез www.eventim.bg, www.ticketplus.bg и www.ticketstream.bg, научи ДУМА от Александра Димитрова.

Български глас с престижно отличие в Казахстан

Навърх Международния ден на музиката - 1 октомври, българският бас-баритон Александър Митев завоюва наградата, присъждана за професионализъм на Седмимеждународни Делфийски игри в Казахстан.

В тазгодишното издание, което се състоя в рамките на една седмица - от 24 септември в Астана, се състезаваха над 900 младежи от 20 страни. Журитата на Делфийските игри излъчват 19 номинации за награди, 17 от които са в рамките на конкурсните програми в различни дисциплини - класическо пеене, народни инструменти, съвременен танц, поезия, изобразително изкуство, фотография.

Корените на традицията за провеждането на Делфийските игри идват от античността, а легендите сочат, че те са свързани с истори-

ческото Делфийско светилище и митичния Аполон. Новата ера за форума започва през 2000 г., когато участници от 27 страни пристигат в Москва, за да учредят Първите международни игри. Те имат за цел съхраняването и пропагандирането на културната идентичност и богатството на нациите и развитието на межкултурните връзки между страните. Александър Митев

се подготвя за дебют на родна сцена с ролята на Фигаро от „Сватбата на Фигаро“ на Моцарт, с която ще се представи пред публиката през новия сезон. Творческият път на младия певец започва с школовка при Лилиана Бочева в „Бодра смяна“, преминава през работа с доц. Адриана Благоева в Хора на софийските момчета, музикалното училище, но същинското развитие на таланта си получава като студент по класическо пеене в класа на Росица Вълканова в НБУ. Специализира при Стефка Евстатиева и проф. Павел Герджиков. Александър бе един от петте избрани младежи, които бяха поканени да пеят на откриването на Олимпиадата в Лондон като певци в Международната формация „Гласовете на младежката музика“.

Римската община ще предостави нови зали на БКИ

Голямата римска община ще откликне до края на годината на желанието на министър Вежди Рашидов и ще предостави в центъра на италианската столица нови зали за Българския културен институт. Това стана ясно след срещите на министър Рашидов с Марко Помариши, председател на общинския съвет на Рим, с Федерико Рока, зам.-кмет на Рим и съветник по връзки с европейските институции и новоприетите членки на ЕС, както и с Джилберто Кашани, председател на Комисията по европейски и международни политики на област Лацио, научи ДУМА от МК. Римската община ще осигури за българското Министерство на културата най-хубавата зала на Капитолийския хълм за премиера на книга на италиански език за голямата оперна прима Гена Димитрова. Ръководството на Римската община предложи на министър Рашидов София да бъде домакин на първия културен фестивал под наслов „Рим поздравява София“. Вежди Рашидов изтъкна пред италианските домакини, че Министерството на културата работи в отлично партньорство със Столичната община и с кмета Йорданка Фандъкова, като им благодари за подкрепата. Очаква се кметът на Рим Джани Алемано и общинското ръководство да откликнат в близките месеци на поканата да посетят София.

Бисер Киров чества 70 години с концерт в Смолян

Светозар КАЗАНДЖИЕВ

Певецът, чиито корени са от родопското село Чокманово, оставил зад гърба си над 5000 концерта и милиони почитатели на България и песента, нашенецът, обичан еднакво силно в Русия, ГДР и Куба, ще отбележи своя седемдесети рожден ден на 9 октомври с голям концерт в Смолян. Тогава ще му бъде присвоено званието "Почетен

гражданин на Смолян".

Бисер Киров е роден на 4 септември 1942 г. в София. Родителите му са достолепни хора. Бащата Христо Киров е пастор в Адвентистката църква, дядовците му са ктитори на храм "Св. Илия" в Чокманово, участници в Македono-Одринската революционна организация, а чичо му Ангел Киров е виден младежки антифашистки деец.

Естрадният артист е но-

сител на голямата награда "Златен Орфей", популярен и обичан е не само у нас. Бисер има изключително верни ценители в Русия, Куба, Германия, Финландия... През ноември 2009 г. с Указ на президента Дмитрий Медведев е удостоен със званието "Заслужил артист на Руската федерация" а през месец май 2010 г. става носител на Международната награда за култура "Св. св. Кирил и Методий",

върчена му лично от патриарха на Москва Кирил.

Въпреки своя живот в чужбина Бисер Киров не пропуска лято, през което да не е в бащината си къща в с. Чокманово. Обича своите земяци и те му отвърщат със същото. Затова и общинските съветници в родопския град му гласуваха единодушно най-високото звание на общината - "Почетен гражданин на Смолян".

Архитектурна работилница разкрасява Пловдив

Млади българи коригират градски дефекти и сгради, площадки стават сцени за актьори

самотно сухо дърво, боядисано в бяло и сияещо осветено от прожектори високо на скалите.

Архитектурната работилница е може би най-игровата, най-артистичната част от тазгодишния "Архитектурен форум 2012" на пловдивските структури на САБ и КАБ. Приключи и интернет конкурсът за бившето кино "Комсомол"/"Космос", като запазено място за култура, обявени са вече резултатите и премираните 5 проекта плюс още два, оценени с поощрения. Участниците в 36-те идейни проекта са млади хора. Болшинството запазват културното предназначение на сградата, като я виждат не само като кино, но и като детски музей, библиотека, планетариум... Някои предвиждат и изграждането на лятно кино пред сградата, други използват покрива на киното за пърформанси на открито.

Сред членовете на журито е бил и главният проектант на представителното пловдивско кино - арх. Любомир Шинков. Освен това - проф. Благовест Вълков, арх. Величко Куртев, арх. Мануела Манасян и режисьорката Пенка Попова, която е в основата на акцията и инициативата за запазване на кино "Космос". Наградните колективи са на арх. Георги Шопов, арх. Елена Стоева, арх. Румен Йотов, арх. Анастас Марчев и на арх. Мила Иванова, поощрени са екипите на арх. Даниела Ангелова и арх. Константина Пехливанова. Инициативата на САБ и КАБ в Пловдив бе подкрепена от община Пловдив и фондация "Пловдив - кандидат за европейска столица на културата 2019".

Тепърва предстои гражданите на Пловдив да се произнесат по идеите на конкурса, които ще бъдат представени в изложба на открито на централния площад. Почти всички са заинтересувани какво ще се случи с емблематичното от 60-те години кино.

Пенка КАЛИНКОВА

Какво може да се случи с едно стълбище за никъде и с едно затулено стълбище, препикавано нощем от закъснели пловдивчани? В задачата на архитектурната работилница "Ще ми се да беше...", организирана от Камарата на архитектите в Пловдив за техни млади и начинаещи колеги, има и едно трето стълбище, но то води към храма, към черквата "Св. Богородица". Кубове като светещи скулптури ще бъдат особено забележими и привлекателни нощем. Екипът за този проект се ръководи от арх. Александър Костов.

Основната идея на архитектурната работилница е да покаже на пловдивчани, че определени обекти/места от градската среда може да изглеждат по-привлекателно и по нов начин. Голяма промяна виждаме в сенчестото стълбище откъм източната страна на Джумая джамия, осъществяващо връзка между две улици на различни нива в близост

до емблематичната градска структура Капана. На три нива е разположена елипсовидна структура, която отдалеч прилича на лодка, на кораб. Всъщност са три дъсчени площадки, на които може да се седи, те могат да бъдат сценични пространства и какво ли не още. Опирачата в дървена стена, на която може да се опъне екран. Освен това на дърветата са закачени закачливи предупреждения, че това място не е тоалетна на открито. Екипът млади архитекти под ръководството на арх. Христо Гинев се е справил отлично. Проектът е наречен "Градинката на толерантността" и в кръга/елипсата се вписват и кръст, и полумесец, и звезда.

Третата стълба е на самата главна улица на Пловдив. Някога немският градоустроител проф. Херман Янсен предвидил в своя генерален план за Пловдив на това място монументално стълбище, по-късно арх. Желязко Стойков го проектирал и построили прекрасна, широка стълба, почти като тази на площад "Ис-

пания" в Рим. От едната страна е красивата сграда на Драматичния театър, от другата - сгради от началото на XX век. Онази, обаче, води към храм, пловдивската е стълба за никъде, защото опира в Сахат тепе/Часовниковия хълм. Всъщност, идеята била по нея да се стига до върха на тепето, но то е природна забележителност и овреме си спомнили за това. При липса на адекватна функция какво им оставало на младите архитекти от екипа на арх. Иван Енев? Направили са говорещи стълбала, изписали са цели изречения, като например: "Красотата е винаги тук. Единствено очите закъсняват" - четат се добре, ако ги гледаш от определено място. Площадките се превръщат в сцени за улични актьори - това напоследък по време на куклено-театралния фест "Двама са малко, трима са много" беше вече използвано с успех. Нощем ще бъде особено ефектен и светлинният завършек на композицията - въжета стълба, сякаш отправена към луната, ще извежда под короната на

ТЕАТЪРЪТ НА АРМЕН ДЖИГАРХАНИЯ

МОНА
04 НОЕМВРИ

ДЪРЖАВЕН
МУЗИКАЛЕН
И БАЛЕТЕН
ТЕАТЪР

ТЕАТЪР ОТ
ВРЕМЕТО
НА НЕРОН
И СЕНЕКА
05, 06 НОЕМВРИ

БИЛЕТИ: НДК, ДМБЦ,
WWW.EVENTIM.BG

Международен фестивал на детската книга

Международен фестивал на детската книга започна вчера с изложба на книги в Руския културно-информационен център. Днес от 18 ч. е официалното откриване на проявата в музея "Земята и хората". Публиката ще има възможност да види изложба на илюстрации. Ще бъдат представени участващите творци. Музикално-поетичен спектакъл на композитора Хайгашод Агасян и детска програма ще забавляват зрителите.

Международна кръгла маса ще се състои на 3 октомври от 14 до 17 ч. в Европейския информационен център към Представителството на Европейската комисия в България.

Ще присъстват наши и чуждестранни културни дейци, писатели, художници, учители, библиотекари, издатели, политици, общественици, представители на министерства, посолства и културни центрове.

Спектакли на австрийския писател и актьор Марко Зимса са предвидени

ни на 4 октомври от 11 до 13 ч. в Евросинема (до Министерството на културата). В 15 ч. започва среща с представители на две италиански фондации от град Модена в Градската художествена галерия. Ще бъде подписан договор за културно сътрудничество, със съдействието на Асоциацията за развитие на София.

Заключителният концерт-спектакъл е от 17 ч. в Руския културно-информационен център. С грамоти и предметни награди ще бъдат наградени участници в конкурсите, учители, библиотекари и издатели. Подготвена е концертна програма, която ще бъде изпълнена от деца.

Жив **м**
В РИТЪМА НА
ЗАБАВЛЕНИЕТО

Учено магаре
Влиза в цирка

www.duma.bg

Чудодееен крем прави индийските девствени

„Отново на 18” струва по-малко от 30 долара, съдържа златен прах, алое, бадеми, сок от нар и грузи тайни съставки

В Индия бе пуснат в продажба нов чудодееен крем, който свива мускулите на влагалището и по думите на създателите му кара жените отново да се чувстват като девственици. Компанията, която произвежда мазилото, твърди, че това изобретение без съмнение ще повиши самочувствието на дамите.

По местните телевизии вече се появи реклама на крема, кръстен „Отново на 18” (18 Again). Под звуците на болиудска музика, облечена в сари жена пее и танцува. „Чувствам се девственица”, пее тя, въпреки че от вида ѝ става ясно, че тази дума не бива да се употребява по неин адрес. Около нея са шокираните родители на мъжа ѝ, който се присъединява към танца. Жената продължава да пее: „Чувство, както първия път”. На екрана в едър план се появява лицето на свекървата, която явно е отвратена от снаха си, но в края на рекламната дори тя е убедена в жизнената необходимост от този крем и

отива да си го купува...

Представители на компанията „Ultratech” са категорични, че изделието им е революционно. „18 Again” е първият подобен крем, който се продава в Индия. Собственикът на „Ultratech” обяснява, че кремът, който струва по-малко от 30 долара, съдържа златен прах, алое, бадеми, сок от нар и др. Мазилото е преминало всички клинични изпитания, а участничките в експеримента твърдят, че той им помага да си припомнят чувствата, които са изпитвали, преди да започнат сексуалния си живот.

Рекламата на крема обаче предизвика бурни дебати в страната от страна на лекари, феминистки и доведе също до сериозни спорове в социалните мрежи. Критиците говорят, че „18 Again” и неговото популяризиране единствено подкрепя и без това широко разпространената в Индия теза, че сексът преди брака е неприемлив, дори табу - нарушение, което мнозина смятат за греховно поведение.

Ани Раджа, представителка на Националната федерация на индийските жени, смята, че „този крем е пълен

абсурд и може да развие комплекси за малоценност сред дамите”. Тя е на мнение, че мазилото потвърждава патриархалната вяра в това, че всички момичета трябва да бъдат девствени до първата брачна нощ. „Защо жената трябва да е длъжна да запази невинността си до брака? Всяка девойка има право да прави секс с мъже, но в нашето общество се смята, че тя трябва да чака до сватбата”, негодува феминистката.

Местни гинеколози пък казват, че девствеността в страната все още се цени високо и едва ли това ще се промени в близките сто години. Но, уточняват те, все повече девойки от градовете предимно правят секс, преди да се оженят, и след това страдат, защото не могат да си намерят мъж.

Съгласно резултатите от анкета на сп. „India Today” само 19% от запитаните отговарят, че нямат нищо против интимните ласки преди брака. Някои индийски доктори пък изразиха съмнението си в ефективността на чудодейния крем.

Робърт Патинсън запази титлата си за най-секси мъж

Звездата от сагата „Здрач” Робърт Патинсън запази мястото си на най-сексапилния мъж в света, въпреки че беше публично унижен от приятелката си Кристен Стюарт, замесена в скандал с изневяра. 26-годишният актьор, който според слуховете се е сдобрил с колежката си от прочутия филм, оглавява класацията на сп. „Глемър” за четвърта поредна година.

Британецът от „Отмъстителите” Том Хидълстун остана на второ място в класацията на 50-те най-секси мъже, следван от Джоуи Деп. Звездата от филма „Прометей” Майкъл Фасбендер е на четвърта позиция, а актьорът от сериала „Шерлок” Бенедикт Къмбърбач заема пето място спрямо едва 33-ото миналата година.

В Топ 10 на класацията попадат още участникът в поредицата „Шерлок Холмс” Робърт Дауни-младши, звездата от „Здрач” Тейлър Лаутнър, актьорът от сериала „Дневниците на вампира” Пол Уесли, шотландският артист Джеймс Макавой и новият Супермен Хенри Кавил.

КАЙЛИ МИНОУГ ЗАСТРАХОВА ЧАСТ ОТ ТЯЛОТО СИ ЗА \$5 МЛН.

Австралийската певица Кайли Миноуг застрахова съблазнителните си задни части за 5 млн. долара. Изпълнителката, изглежда, се отнася с тялото си като с истинско произведение на изкуството, подарено ѝ от майката природа. Чаровницата явно взела пример от колежката си Дже-

нифър Лопес, която също застрахова дупето си. 44-годишната изпълнителка наскоро се появи в телевизионна реклама, в която представи пред обществеността „най-скъпата част” от тялото си. Клипът доказва, че задните части са достойни за явяване пример за струват парите.

Вещи на Бони и Клайд се прогадоха за \$500 хил.

Пистолет и револвер от марката Колт, принадлежали на Бони и Клайд - една от легендарните двойки, извършвали банкови обори в САЩ, бяха продадени за повече от половин милион долара. Оръжията са иззети от мястото на засадата, в която през май 1934 г. загиват знаменитите престъпници. Такива образци са били използвани от американската армия през Първата световна война.

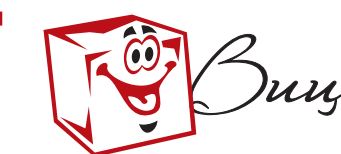
На търга, организиран от къщата RR Auction в Ню Хемпшир, бяха изложени повече от 100 различни лични вещи и документи на знаменитите гангстери от времето на Голямата депресия: Бони и Клайд, Ал Капоне, Красавецът Флойд и Джон Дилинджър. 134 от тези лотове са донесли на досегашните си притежатели над един милион долара, съобщи АП, позовавайки се на организаторите на търга. За 264 хил. долара бе продаден късоцевният 38-калибров револвер на Бони Паркър с дървена инкрустация на ръкохватката. Полуавтоматичният пистолет 45-и калибър, принадлежал на любовника ѝ Клайд Бароу, бе спечелен от същия купувач за \$240 хил.

„Когато толкова редки лотове се появяват за продажба, може да се очаква подобен ентусиазъм”, смята вицепрезидентът на аукционната къща Боби Ливингстън.

Денонощни сватби вдигат британците

Граждански бракове във Великобритания от вчера вече може да се сключват по всяко време на денонощието, съобщи „Сънди таймс”. Така правителството отмени забраната за сватби от 6 вечерта до 8 ч. сутринта, която бе в сила от 176 години. Табу за нощните церемонии бе въведена през 1836-а, за да се предотвратят тайните венчавки. Църквата и другите религиозни организации обаче запазват правото си да бракосъчетават в традиционното време - от 8 сутринта до 6 ч. вечерта.

- Скъпи, искаш ли да правим секс?
- Какво ти става? Късно е. Вече почти съм заспал, уморен съм. Утре ще ставам рано...
- Спи, спи, миличък. Говоря по телефона...

Проф. **ВЛАДИМИР ОВЧАРОВ**, ректор на Медицинския университет - София
ДЕКО ДЕКОВ, математик
ДИМИТЪР ХРИСТОВ, композитор
Инж. ЕМИЛ ПАНЧЕВ, главен секретар на Съюза на българските автомобилисти
ИОРДАН ЮРУКОВ, футболист
ГАЛИНА ИВАНОВА (КАЛИ), певица
КРАСИМИР РАНКОВ, актьор
РУМЕН БОСИЛКОВ, футболист
СТЕФАН ДЕСПОДОВ, художник
СТОЯН ДЖАВЕЗОВ, председател на фондация „Васил Левски”
ТОДОР ЧУРОВ, дипломат

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

2

Св. свещеномъченик Киприан Антиохийски и св. мъченица Юстина и мъченик Теоктист († 304). Св. Андрей, юродив заради Христа († 936)

Св. свещеномъченик Киприан бил жрец-магьосник в Антиохия, наставен във вярата от девицата Юстина, която, със силата на кръстното знамение, събудила у него пламенно желание да се поклони на Христа. Възведен в епископски чин, после, за вярата Христова, заедно с девица Юстина били хвърлени в затвора и подложени на мъчения. С тях имало и друг християнин - Теоктист. Посечени били с меч в Никомидия в III век по времето на император Декий. Телата им били отнесени в Рим и предадени на Руфима, негова роднина. Тя ги погребала с чест. При гроба на Юстина ставали изцеления.

Грозниците са най-доволни от визията си

Изненадващо проучване в Норвегия показва, че тези, които са най-далеч от „перфектния идеал”, са най-щастливи и доволни от външния си вид. Изследването бе провокирано от факта, че, за добро или лошо, обществото постоянно създава нови представи за атрактивно тяло: разлистите ли някое списание, всяка втора дума е „диета”, а всяка трета статия е за тонизирана фигура.

В експеримента участвали доброволци, разделени на две групи - едните от категорията „слаби”, а други били определени като „затлъстели”. Участниците от втория тип били помолени да определят какво разбират под привлекателен и сексапилен. Оказва се, че за норвежците най-секси са чарът и харизмата. Някои участници дори споделили, че привлекателен може да е човек, който е грижовен към останалите. Крайното и слабо тяло не е фактор. Така тези, които били далеч от перфектната визия, всъщност се чувстват по-комфортно в кожата си, отколкото хората с идеална фигура.

СПЕЦИФИЧНА ДУМА

ИМЕНАТА НА ВОДЕЩА НА "ПРЕДИ ВСИЧКИ" ПО БНР

ВЪТРЕШНО-ЗАВОДСКО ВОЗИЛО

БЪЛГАРСКА ФИЗИОЛОЖКА И ПАТОЛОЖКА

ШЕГА

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "МОРСКА АДМИНИСТРАЦИЯ"

КРЪВОНОСНИ СЪДОВЕ

ИТАЛИАНСКИ ДИПЛОМАТ И ПУБЛИЦИСТ

ПРОМЕЖДУТЪК

ЖЕЛЯЗНА ДЪЛБА КЪМ КОПИТО НА ЖИВОТНО ПОПУЛЯРЕН БЪЛГАРСКИ ЖУРНАЛИСТ, РАДИО И ТВ ВОДЕЦ

МАШИНЕН ЕЛЕМЕНТ

ИТАЛИАНСКИ КОМПОЗИТОР "АЙДА"

БЛЯНОВЕ

ДРЕВНОГРЪЦКИ ДРАМАТУРГ-ПРИКОВАНИЯТ ПРОМЕТЕИ

ШВЕЙЦАРСКА КИТАРИСТКА И БАРАБАНИСТКА

НОРВЕЖКА РОКГРУПА

ЛОДКА СЪС ЗАДБОРДЕН МОТОР

ВЪЗТОРЖЕН ВЪЗГЛАС

ПРИТОК НА ДУНАВ

АЗЪРБАЙДЖАНСКА ПОЕТЕСА

ЖП МАШИНА

ПРЕДИЗВИКВАНЕ НА ГЪДЕЛ

ИТАЛИАНСКА КИНОАРТИСТКА

НАЦИОНАЛЕН КОНЦЕСИОНЕН РЕГИСТЪР

РИЖКИ ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ В ЛАТВИЯ

НОВО-ОТКРИТА ПЛАНЕТА

КАНАДСКИ ХОКЕЕН ВРАТАР

НЕМСКИ ФУТБОЛЕН ТРЕНЬОР

ЕДИНИЦА ЗА МОЩНОСТ

ГРАД В МАЛИ

ЗЕМЕДЕЛСКА ПЛОЩ

ИМЕНАТА НА БЪЛГАРСКИ ИСТОРИК И ПИЛИТИК /1931-2002/

НАШЕ ИЗДАТЕЛСТВО

ТВЪРДО-ГЛАВИЕ

АМЕРИКАНСКИ ФИЛМ

ТРИ ГРАДА В САЩ

ИМЕНАТА НА НАША ПОП-ПЕВИЦА

ТЕАТРАЛНА ПАУЗА

РЕЧНИК: Еола, Натаван, Нокала.

ДВОЕН УДАР

Определенията на гумите с един и същ номер и за двата макета са дадени разбъркано:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13						14					
15						16					
17					18	19			20		
21					22			23		24	
			25					26			
27	28	29		30	31	32			33	34	35
36					37				38		
39			40	41		42	43	44			
45						46					
47						48					

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13						14					
15						16					
17					18	19			20		
21					22			23		24	
			25					26			
27	28	29		30	31	32			33	34	35
36					37				38		
39			40	41		42	43	44			
45						46					
47						48					

ВОДОРАВНО:

1.Наш писател /"Диви разкази"/ - Едро тропическо дърво. 7. Математическа величина с посока - Пролетно цвете. 13.Материали, касаещи атомната енергия от НАТО за САЩ - Град в Кърджалийска област. 14.Наша манекенка - Опера от Дж. Верди. 15. Купчина - Пластична пръст. 16. Воинска команда - Дисциплина в ските. 17. Град в Белгия - Река в Ангола. 18. Гръцки бог на ветровете - Прозвище на попфолкпевицата Глория. 20. Река в Колумбия - Римска богиня на гнева. 21. Естонски композитор - Японски филм. 22. Творец - Немски астроном. 24. Езеро в Турция - Река в Лаос. 25. Нота - Мярка за площ. 26. Машинен елемент - Нота. 27. Облог - Стихотворение от Ив. Вазов. 30. Поука - Изговор на променливо "я". 33. Река в Сибир - Електричество. 36. Руски универсални разпределители на вода /съкр./ - Епохи. 37. Лустро - Планина на о.Крит. 38.Река в Нигерия - Белгийски поет. 39.Остатък При добив на захар - Черковен настоятел. 42.Резерват в Пирин - Река в Македония. 45.Сол на оцетната киселина - Град в Украйна. 46. Бивша наша попфолкпевица - Българска поппевица /"Сама"/. 47.Малки повести - Наш киновед. 48. Стъклена чаша - Колона от камили.

РЕЧНИК: Йомен, Лве, Оноре, Опо, Оро, Риман, Рокан.

ОТВЕСНО:

1. Компютърен специалист - Бобово растение. 2. Израелски самолети - Щурм. 3.Средновековен арендатор в Англия - Град в Тулска област на Русия. 4.Законопроект в САЩ - Мрак /ост./. 5.Предишното име на АР Египет - Древна арменска столица. 6.Пловдивска футболна легенда, сега треньор - Мокрота. 7. Население на държава - Гребло. 8. Опера от Х. Фриймън - Немска поппевица. 9.Американски киноартист - Кенийска инф.агенция. 10.Столицата на Естония - Наш треньор по борба. 11. Селище в Гърция - Руска оперна певица. 12.Немски математик - Женска прическа. 19. Растение с ядливи листа - Столицата на Канада. 22. Наша илюзионистка - Багило. 23.Човешко потекло - Очерк. 27.Къдрица - Беларуски футболен тим. 28.Стопанска задруга - Град в Италия. 29. Наш поет /"Септември"/ - Животни за уговане. 31.Хотел в Обзор-Бълг.поппевец.32.Привичка-Роман от Георги Илиев. 33.Жител на европейска държава - Наш киноартист /"Искам Америка"/. 34. Река в Чехия - Героиня в романа "Млада гвардия" от Ал. Фадеев. 35. Град в Индонезия - Свещена за мюсюлманите книга. 40.Дърво за кораби - Френски киноартист. 41.Плавателен съд - Легендарен японски гимнастик. 43. Оратория от С.Франк - Френски икономист. 44. Стихотворение от Ем. Попдимитров - Парижки хумористичен вестник.

СУДОКУ

Попълнете празните полета с числата от 1 до 9 така, че всяко число да се среща само по веднъж във всеки ред, всяка колона и всяка от малките области 3x3:

3		1	2				9	8
8		9	6					
	7		5					
					9		3	
2		3				1		5
	4		3					
					6		2	
					3	6		1
6	3				5	4		9

5			2			1	3	
		2		8				
		1			6		7	
	5	4	9					8
		9				3		
3					1	9	5	
	2		7			4		
				9		7		
	9	3			2			5

СКАНДИ

ВОДОРАВНО: КАРТОФ - ИК - РУЕ - ИНТА - ДА - НАСА - МРАЗ - КСИ - ИФА - ИКРА - ИН - ДРАМА - ОЛИВИЕ - ОР - ЦА - САСИ - МРАК - ЛАВА - СЛОВАН - ОБЛАК - АЛА.

ОТВЕСНО: КАРАМФИЛ - РОБ - РУ - РАНИЦА - СЕНА - ВАКСА - АЗИДИ - Л.К. - ОФИС - КРЕСЛО - НАКРА - ААВА - КИТ - САМОСВАЛ - КАСИ - АРИАНА.

КЛАСИЧЕСКА КРЪСТОСЛОВИЦА

ВОДОРАВНО: 1.ЛВОВА. 5.АПАШИ. 9.ПАРАПЕТ. 10.БИЕНЕ. 12.АРАПИ. 14.ЕЛКА. 15.КРАМЕР. 16.ДИА. 17.ИВА. 18.АДИ. 19.СВАТЯ. 20.БОС. 22.АНИ. 23.АКО... 25.АЙЛАНТ. 27.ТРЮМ. 28. ИСИРО. 29.ОРЕРА. 30.БАВИЛОН. 31.ИРИТА. 32.КНИГИ.

ОТВЕСНО: 1.ЛЕБЕД. 2.ОПЕКА. 3.ВАНА. 4.АРЕ. 5.АПАРАТИ. 6.ПЕРА. 7.АТАМА. 8.ИЛИРИ. 11. ИЛИНОЙС.13.ПЕДИКЮР. 15.КВАНТ. 17. ИВАНОВА. 20.БАИРИ. 21.СЛИВИ. 23.АРЕНИ. 24. ОМАРИ. 26.АРАТ. 27.ТРОН. 29.ОЛК.

ХАОС

ВОДОРАВНО: МОТО - АЕЛ - ТА - КАРАСЛАВОВ - РИБОВЪДКА - АСИР - ОРЕЛ - ЧЕР - АВАРИ - НЕТО - ПЕНИ - КИНОВАР - КЕ - МИЛИОН - РАКАСАЛАР - РОПОТ - КАЛЕ - РИБАКОВ - НОР - ЛО - АД - ШАТАЛОВ - ТИО - ДИЧО ПЕТРОВ - МОТИВ - ЛИАНИ.

ОТВЕСНО: РОКИ - ЕНИЧАРИ - АДО - ТАБАРЕН - КОБ - ТИТ - ТОРОС - ТО - АПАЛАЧИ - АВИЛОВ - СОКОЛОВ - НАСЪР - АМАТО - ОП - ЕЛД - АПРИЛ - ВАВЕЛ - ВЛАКОВЕ - ЛАК - ТИ - ВАРАН - ИРАН - ТРА - СТО - ЕРИКО - ЛОСИОН - АВЕЛИ - ЕНДЕР - ОВИ.

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

Памет

100 ГОДИНИ ОТ БАЛКАНСКАТА ВОЙНА

www.duma.bg

Един народ, една кауза

Страхът от голяма и могъща България става причина за поредните несправедливи решения спрямо страната ни

Продължение от бр. 223
от 26 септември 2012 г.

О.з. д-р Богомил В. КОЛЕВ

На 30 октомври турското правителство се обърнало към българското с молба за мирно споразумение, но Фердинанд, опиянен от първоначалните успехи, смятайки, че българската армия ще превземе Истанбул, не уведомил веднага съюзните балкански правителства. След неуспеха на Чаталджанската операция на 20 ноември/3 декември бил подписан протокол за примирие, според който страните се задължават да останат на позициите си и след 10 дни да започнат преговори в Лондон за сключване на мирен договор. Великите сили трябвало да вземат решение относно уреждането на турското наследство в Европа и преди всичко съдбата на Пролитите, на Албания, искането на Сърбия за излаз на Адриатическо море.

Делегатите на съюзните държави предявили искане към Портата "да се откаже от владенията си на запад от линията, започваща източно от Родосто на Мраморно море и достигаща до Черно море източно от Мидия, с изключение на о. Галиполи; границите и политическият режим на Албания да се определят по-късно, Турция да се откаже от островите си в Бяло море и от всички права по отношение на остров Крит".

Представителите на Турция не приели предложението и на 15/28 декември направили контрапредложения, като настоявали Одринският вилает да остане към империята и се съгласили на Македония и Албания да се даде автономно управление под върховенството на султана. Проблемът с о. Крит трябвало да се реши на преговори между турското правителство и Великите сили.

Съюзните балкански държави и Портата не намерили допирни точки. Австрия била обезпокоена, тъй като имала претенции към Новопазарския санджак, Македония и Солун. Тя била заинтересована да не допусне териториално разширение на съюзните балкански държави, а в Турция да се приложат реформи, посочени в нотата на съюзниците. Русия още по-активно защитавала интересите на балканските страни. Англия оповестила, че няма да съдейства за връщане на заетите от съюзниците територии. Франция декларирала, че ще подкрепя политиката на Русия на Балканите. Това принудило Австро-Унгария и Германия, които били против Балканския съюз и против разчленяването на Османската империя, да вземат "по-примиренчески позиции спрямо съюзниците". Искането на Сърбия за излаз на Адриатическо море, макар и подкрепено от съюзните балкански държави, се оказало безуспешно.

Когато на 28 ноември сръбските войски завзели Дурес, Австрия и Италия поискали те веднага да се оттеглят. По съвета на Русия сръбското правителство било принудено да отстъпи. Велики-

Ариергардът на българската войска навлиза в Одрин след завземането му на 26 март 1913 г.

те сили били принудени да изпатрат нота до турското правителство, в която я призовавали към "отстъпчивост и по-скорошно сключване на мирен договор", настоявайки да се предаде Одрин на съюзниците, като проблемите с островите останат да се решават от Великите сили. Междувременно несъгласните с примиренческата турска политика и условията на Великите сили начело с Енвер бей и Талаат бей нападнали на 10/23 януари 1913 г. Високата порта, принудили Камил паша да подаде оставка и създали свое правителство. Правителството на Махмуд Шевкет не било съгласно с исканията на съюзните балкански държави. Съгласие не било постигнато. Останал отново единственият ход - войната.

Втори етап на войната

Към момента на прекъсване на преговорите останали незаети от съюзниците крепостите Шкодра, Одрин и Янина, части от Албания. Най-голямо съсредоточаване на турски войски имало срещу българския участък от фронта при Чаталджа и Галиполския полуостров.

Проведените две атаки на 7/20 февруари и 3/17 март на Шкодренската крепост от черногорските и сръбските сили не довели до желания успех. До сключването на второто примирие крепостта не била завладяна. Когато станало ясно, че Великите сили "са решили да предадат Шкодра на албанците, комендантът на крепостта я предал на черногорските войски".

Обсадената крепост Янина била атакувана на 18 февруари/3 март с блестящо организирана операция. През нощта на 20 февруари крепостта се предавала, като част от нейните сили били из-

теглени на север към Албания при частите от турската Вардарска армия.

Противникът организирай две атаки срещу българските позиции при Чаталджа на 23 януари/5 февруари 1913 г. и на 26-27 януари при Галиполския полуостров - срещу новосформираната Четвърта българска армия, командвана от ген. Ковачев. До 29 януари десантът на турците при Шаркьой бил туширан. И двете настъпления били отбити с тежки загуби. Противникът се натъкнал на сериозната и упорита отбрана на Македоно-Одринското опълчение и бил изтласкан обратно в морето.

Атаката на укрепената Одринска крепост

започнала още по-тъмно от части на Втората българска армия под командването на ген. Никола Иванов. Към 9 ч. българските полкове от Източния фронт овладели предната позиция на турската отбрана. Атаката продължила и през деня, без особен успех. Решителното настъпление станало през нощта на 12 срещу 13 март. В 1,50 ч. Десети пехотен родопски полк овладял форт Айджийолу. В битката с масиран огън се включила и българската артилерия. До 7 ч. сутринта фронтната линия на източния сектор на крепостта била завзета. В 8,30 ч. се явили парламентърите на Шукри паша със съобщението, че техният командващ "се предава заедно с гарнизона".

Победата при Одрин е високо оценена както у нас, така и в чужбина. И до днес тактиката, приложена под командването на бележития български полководец ген. Никола Иванов, се изучава във военните училища и академии. Въведено и утвърдено е централизирано масирано управление на артилерийската стрелба. За пръв път във военната практика е извършена нощна настъпателна операция на армейско подразделение срещу силно укрепена крепост и голям населен пункт (Одрин). За пръв път в света е използван самолет като бойно средство за бомбардировка, опитва се радиопротиводействие и др.

Продължение на преговорите в Лондон

Още по време на първите преговори в Лондон се зародили спорове между съюзните балкански държави относно разпределение на завзетите територии. На 29 февруари 1913 г. Сърбия предала на българското правителство своите претенции върху всички райони на Македония, завзети от сръбските войски, опирайки се на принципа, че всяка страна трябва да задържи завзетата от нея територия. Обосновката им се свеждала до по-голямата помощ, която сръбската войска била оказала на българската в сравнение с "предвиденото в конвенци-

ята". От своя страна българите настоявали да се спазват клаузите на сръбско-българския съюзен договор.

Спорове по въпроса със Солун и някои острови в Егейско море започнали и между Гърция и България. Според гръцката делегация границата в Македония трябвало да включи като минимум в състава на Гърция "Солун с полуостров Халкидики, Воден, Костур и Корча със стремеж да включат и Серес, като оставят за България Кавала, Драма, Гевгели и Битолската кааза". Тези искания на Гърция били поощрени от Великите сили.

Преговорите в Лондон се превърнали в убеждение и увещание в справедливостта на собствените молби към Великите сили. В борбата за преразпределение на завоюваните територии се включила и Румъния, която настоявала, с цел компенсация, да й се даде един остров на Бяло море за сметка на разширението на териториите на съюзните балкански държави. От всички румънски искания за компенсация подкрепа от Великите сили получило само присвояването на Южна Добруджа.

Силните противоречия между балканските държави създали условия за внедряване на интриги от страна на Австро-Унгария и Германия, които се стремели да се постигне съюз между България и Румъния във връзка с исканията за отстъпване на Южна Добруджа. Българското правителство отказало такива разговори. В резултат Румъния заплашила, че ще завземе Южна Добруджа със силата на оръжието. Австро-Унгария предложила България да направи определени териториални отстъпки на Румъния срещу получаване на Солун като компенсация.

Противоречията и споровете между балканските държави ставали все по-непримирими. Виждайки това, представителите на Портата бавели подписването на договора. В крайна сметка Великите сили възприели искането на съюзниците границата да бъде определена по линията от Мидия до Енос. Мирният договор предал османските владения по посочената линия, с изключение на Албания, чиито проблеми, наред с тези с османските острови в Егейско море, останали да бъдат решени от Великите сили. Остров Крит се отстъпвал на съюзниците.

Лондонският мирен договор узаконил освобождението на Балканите от османското полуфеодалното владичество, но станало ясно, че

Балканската война няма да реши националните проблеми

на полуострова. Съюзните балкански държави, които в началото на войната си помагали успешно, били противопоставени един срещу друг до такава степен, че единственото решение на възникналите проблеми относно териториалните им планове била отново войната.

Гърция и Сърбия смятали, че единственото средство да се осигури бъдещият мир и да се предотврати опасността от твърде голяма България, която в близко бъдеще би нападнала Гърция и Сърбия, би било споразумение между Сърбия и Гърция. Страхът от голяма и могъща България се породил още след Освобождението и станал причина за крайно несправедливите и оскърбителни за страната ни решения на Берлинския договор с.г. Договорът между Гърция и Сърбия е подписан един ден след Лондонския договор. Двете страни се задължавали да не влизат потделно в споразумение с българите и взаимно да си помагат, за да си осигурят обща граница помежду си. Сключеният договор на практика сложил край на Балканския съюз. Към този договор се присъединила и Черна гора. Румъния и Турция създали коалиция срещу България.

Вслушвайки се във войнствените интриги на Австро-Унгария, войнстващите кръгове в България, ръководени от Фердинанд, командващия войската ген. М.Савов и лидерите на либералните партии, изправили България пред нова война с нов противник - всички съседни държави. Братоубийствената Междусъюзническа война.

Ген. Никола Иванов (в центъра), командващ Втората армия, и неговият Генерален щаб с началник ген. Никола Жеков (вдясно от ген. Иванов) пред Одрин на брега на р. Марица, октомври 1912 г.

справочник

ВРЕМЕТО

Над по-голямата част от страната ще преобладава слънчево време с временни увеличения на облачността. По-значителни увеличения ще са над крайните източни райони, където на отделни места ще превали слаб дъжд. Вятърът ще е слаб, от изток. Високи максимални температури за началото на октомври, между 28° и 33°, по Черноморието около 23°-25°. Атмосферното налягане ще се понижи, оставяйки близко до средномесечната стойност. Над планините преди обяд ще е слънчево, по-късно през деня с временни увеличения на облачността. Вятърът ще е слаб от югоизток, изток. Дневна температура на 1200 м н.в. около 21°-22°, на 2000 м около 15°. По морското крайбрежие облачността ще бъде значителна. Дори на отделни места слабо ще превали. Вятърът ще е слаб. Вълнението на морето ще е слабо до умерено, 2-4 бала. Максималните температури ще са между 23° и 25°, а температура на морската вода е 20°-22°.

Изгледи за

В сряда по-значителни увеличения на облачността ще има над Западна България и планинските райони, там на места ще превали. Минималните температури ще са предимно между 12° и 17°, максималните между 23° и 28°. В четвъртък ще превали на места в южните и източните райони, повече слънце ще има над Западна България. Дневните температури ще са с градус-два по-ниски.

ДУМА

www.duma.bg

duma@duma.bg

Основател
Стефан Продев
Издател „ДУМА 2008“ ЕООД
Николай Малинов

Русия **МОНД**
България **дипломатик**
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С **ДУМА**

И. д. главен редактор
Юрий Борисов
yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори
Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ:
97 05 200

Адрес на редакцията:
София - 1784, бул. „Цариградско шосе“
113 А,
Факс: 975 26 04,
автоматичен номератор 97 05 +
вътрешен номер

АДМИНИСТРАЦИЯ

ОФИС МЕНИДЖЪР: Ели Мишева - 200; 226, факс - 975-26-04

СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР: Иван Стоянов - 250
ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: Дея Йорданова - 207

ДИЗАЙН: Велислава Хубавий - 201

РЕКЛАМА: Петрана Сомлева - 205, Ива Костадинова - 221; e-mail - reklama@duma.bg, Експонатор: 91975 в. 112; Печат: ИПК „Родина“ АД - 1784 София, бул. „Цариградско шосе“ 113а Номератор - 9752; „Национална агенция за разпространение - АД“ - 02/962-23-23; „Национална дистрибуция“ ООД - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Мирослав Александров, Румяна Кирилова - 208, 203; abonament@duma.bg

КАСА - 97-05-249

НАБОР: Хрисула Василева - 227, e-mail: korespondenti@duma.bg;
ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски

ВЕСТНИК „ДУМА“ Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪТ“, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК“ И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО“

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, „ФОКУС“, БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

1 БНТ

06.30 Денят започва
09.00 По света и у нас
09.10 Денят започва с Култура
10.00 По света и у нас

10.10 Денят отблизко с Мария-магазинно предаване с водеща Мария Андонова
12.00 По света и у нас
12.30 Малки истории- коментарно предаване
12.55 Студени следи/п/
14.10 Сен Тропе - /175 епизод/
15.20 Вирусите атакуват - анимационен филм
15.50 Частен случай- публицистична рубрика
16.00 По света и у нас
16.10 Новини на турски език
16.20 Апартаментът с Марта Вачкова - ток шоу с водещ Марта Вачкова
17.05 Дързост и красота - тв филм /3057 епизод/
17.30 Бързо, лесно, вкусно
18.00 По света и у нас
18.40 Зелена светлина- еко рубрика
18.45 Страх да обичаш - тв филм /12, п. епизод/
19.45 Лека нощ, деца!
20.00 По света и у нас
20.40 БНТ такси
20.50 Спортни новини
21.00 Референдум
21.55 София Денс Уийк: „Празникът на танца“ - документален филм /1 част/
22.30 Икономически новини-информационна емисия
22.55 Зелена светлина- еко рубрика
23.00 Денис и приятели

b tv

05.50 „Горките родители на богатите деца“ /п./ - сериал, еп. 78
06.45 „Тази сутрин“ - информационно предаване с водещи Анна Цолова и Виктор Николаев
09.30 „Преди обед“ - дневно токшоу
11.30 „Кухнята на Звездите“ - кулинарно шоу с Иван Звездите
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 „Шоуто на Слави“ /п./
13.30 „Опасни улици“ - сериал
15.00 „Някой те наблюдава“ - сериал, еп. 41
16.00 „Горките родители на богатите деца“ - сериал, еп. 79
17.00 bTV Новините
17.30 „Любов извън закона“ - сериал, еп. 11
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.00 „Къде е Маги?“ - сериал, еп. 13
21.00 „Седем часа разлика“ - сериал, с.3, еп. 2
22.00 bTV Новините - късна емисия
22.30 „Шоуто на Слави“ - вечерно токшоу
23.30 „Модерно семейство“ - сериал, с. 2, еп. 7
00.00 „Досиетата X“ - сериал, с. 1, еп. 8, 9
01.50 „Преди обед“ /п./
03.40 „Някой те наблюдава“ /п./ - сериал, еп. 41

NOVA TELEVISION

06.00 „Господари на ефира“ - забавно предаване /п/
06.30 „Здравей, България“ - сутрешен блок на НТВ
09.30 „На кафе“ - предаване на НТВ
11.25 „Клуб Нюз“ - светски новини
11.30 „Бон Апети“ - предаване на НТВ
12.00 „Малки жени“ - сериен филм, 2 сезон
13.00 Новините на Нова
13.30 „Забраненият плод“ - сериен филм
15.00 „Доктор Куин Лечителката“ - сериен филм
16.00 „Часът на Милен Цветков“ - предаване на НТВ
17.00 „Черешката на тортата - Ти си звездата!“ - 3 сезон
18.00 „Сделка или не“ - телевизионна игра
19.00 Новините на Нова - централна емисия
20.00 ВИП БРАДЪР 2012 - реалити шоу
21.00 „Пълна лудница“ - комедийно тв шоу
22.00 „Господари на ефира“ - сериен филм, 6 сезон
23.30 Новините на Нова
23.45 ВИП БРАДЪР 2012 - реалити шоу
00.30 „Магнитико“ - тв игра
01.45 „Момчетата на Пи Джей“ - сериен филм, 2 сезон

1

07.00 Новини
07.05 „Добро утро“
10.00 Новини
10.15 „Добро утро“
10.40 „Контролна покупка“
11.05 „Живей здравословно“
12.05 „Модна присъда“
13.00 Новини
13.15 Сериал: „Сърцето на Мария“
14.10 Сериал: „Годещен пръстен“
15.00 Още новини
15.20 „Време за обяд!“
16.00 Новини
16.15 „Евтино и хубаво“ с Дария Донцова
17.10 Сериал: „Фурцева“
18.10 „Народна медицина“
19.00 Новини
19.40 „Да разбереш. Да простиш“
20.10 „Хайде да се оженим“
21.00 „Нека говорят“
22.00 Време
22.30 Сериал: „Чкалов“
00.30 „Вечерният Ургант“
01.00 Нощни новини
01.10 „Градски каубои“
01.40 „Нека говорят“
02.35 „Хайде да се оженим!“
03.25 „Народна медицина“
04.10 Сериал: „Фурцева“
05.10 Сериал: „Сърцето на Мария“
06.00 Новини
06.05 „Модна присъда“

ОВЕН

С готовност ще се включите в предстоящо събитие, което се надяват да подобрят не само работата, но и бита ви.

21 март - 20 април

РАК

Погрижете се за обстановката и направете атмосферата около себе си по-ведра и градивна.

22 юни - 23 юли

ВЕЗНИ

Бъдете подготвени за развития от различен характер, особено на работното място и в деловите контакти.

24 септември - 23 октомври

КОЗИРОГ

Ако в нещо изпитвате затруднения, не се колебайте да потърсите съвет или подкрепа. Изяснете си какво точно ви е необходимо.

22 декември - 20 януари

ТЕЛЕЦ

Запознанства с хора, чиито интереси събуждат у вас уважение, обновяват идеите и настроението ви.

21 април - 21 май

ЛЪВ

Денят не е подходящ за начало на проект или ново начинание. Пътванията също не са желателни, особено за чужбина.

23 юли - 23 август

СКОРПИОН

Спокойният подход към делата ви днес ще създаде предпоставки за по-бързото и успешно справяне с тях.

24 октомври - 22 ноември

ВОДОЛЕЙ

С практични действия ще работите по задачите си. В случаите, когато се колебаете, се допитвайте до интуицията си.

21 януари - 19 февруари

БЛИЗНАЦИ

В споделяне на идеи и търсене на добри решения за реализацията им ще провеждате срещи и планирате бъдещи начинания.

22 май - 21 юни

ДЕВА

Работете по утвърдената си програма, като избягвате новите начинания. Делови срещи и подготовка на нов проект.

24 август - 23 септември

СТРЕЛЕЦ

Неяснотите около работен проект или друга задача изискват повече време, за да ги отстраните, но няма да ви затруднят.

23 ноември - 21 декември

РИБИ

Мобилизирайте се, за да преодолеете умората и емоциите, предстои ви работа, която е само ваша.

20 февруари - 20 март

ВАЛУТНИ КУРСОВЕ

EUR
1.95583

USD
1.52955

GBP
2.45153

CHF
1.61987

Спорт

БФС нищи „сини“ и „червени“ юноши

Вицепрезидентът на БФС Атанас Фурнаджиев обеща, че ще бъде предприето разследване по сигналите за 2 резултата от мачовете на Левски и ЦСКА при юношите. През уикенда „сините“ паднаха от Черноморец с 0:6 в Бургас, а „червените“ загубиха у дома от Ботев Враца с 2:4.

„Със сигурност ще се провери този сигнал. Виждате, че предприемаме сериозни мерки в борбата с това явление. Извадихме Спартак Пл от първенството при юношите. Забравихме на професионалните футболисти да играят в елитните юношески групи и става невъзможно за залагане“, каза Фурнаджиев. Той допълни още, че президентът Борислав Михайлов е на срещата на Изпълкома на УЕФА в Санкт Петербург, където се очаква да повдигне въпроса за разследване на IP адресите на залагащите, както и кредитни и дебитни карти на играчите.

„Съмнения за мачове в „А“ група има и те също са споделени. Има длъжности лица, които ги споделят. Сигнали за съмнения има, които са подадени. Не мога да кажа бройката. Щом ген. Василев е казал 4, значи е конкретизирал бройката. Те се разследват в момента и няма как да се дава информация. Аз самият не я знам. Тези съмнения са подкрепени с доклад на делегата. Ако има мач от „А“ група и длъжностните лица се обединят около мнението, че има нещо нередно, може да извадим отбора от „А“ група“, каза Фурнаджиев.

Президентът на УЕФА Мишел Платини и новият шеф на Руския футболен съюз Николай Толстих заемат местата си преди откриването на заседание на Изпълнителния комитет на евроцентралата в Санкт Петербург

УЕФА ще вади ЦСКА от „черния“ списък

Черноморец чака още пари от „армейците“ за Платини

ЦСКА ще бъде под мониторинг на УЕФА до края на 2013 година и ако след тази дата всичко в червения клуб е изрядно, европейската футболна централа ще сваля по-зоркото наблюдение и ще извади армейците от своя черен списък, в който попадат над 40 тима от Стария континент. Преди месец УЕФА обяви имената на 23 клуба от този списък, но в него има и други отбори.

Наблюдението на УЕФА донякъде е добра новина за ЦСКА, тъй като, ако червените искат лиценз за Европа, ще трябва да плащат навреме своите задължения и през следващата година, което ще ги превърне в един от най-изрядните български клубове. УЕФА проверява ЦСКА на всеки 4 месеца и ако открие нередности, може по всяко време да им отнеме лиценза за Европа. Поредната проверка тече в този момент, а резултатите от нея ще станат ясни към 15 октомври, а следващата ревизия ще е през декември.

ЦСКА продължава да плаща задълженията си към различни клубове, институции и играчи. След като стана ясно, че „червените“ са се издължили на Черноморец, Локо Пд, Борис Галчев, Ивайло Петров, Удоджи и испанеца Антонио Томас, се разбра за нови

прокуристът на Черноморец Пламен Киряков обяви, че в събота в сметката на бургаския клуб са преведени 360 000 евро, от фирма „ЦСКА Кетеринг“ по дълга на Футболен клуб ЦСКА за Мишел Платини. В основанието на плащането не е упоменато какво точно покрива сумата. „Ние приемаме, че по този начин ЦСКА е покрил част от задължението. Защото според нас „червените“ ни дължат още 240 000 евро“, заяви Киряков. Той разясни и схемата на трансфера, според която ЦСКА е трябвало да плати при сключване на договора и ДДС-то по сделката, която е била в размер на 510 000 евро. Според контракта в рамките на 3 години, през месец юни 2010, 2011 и 2012 е трябвало да се покрият по 170 000 евро. „ЦСКА покри първата вноска и част от втората. След това Мишел Платини бе продаден, което променя условията на договора, защото цената от 510 000 евро е, при положение че нападателят и трите години играе в ЦСКА. И ако бъде продаден, получавахме процент от трансфера му. Това е основанието да смятаме, че ЦСКА има дълг към нас от 240 000 евро. Освен това в договора има клауза, че при забавяне и на една от вноските дългът става напълно изискуем и започва да тече компенсация от 0,5% на ден, която до момента е 3 млн. лева, за които сигурно ще текат дела“, каза още Киряков. Вицепрезидентът на БФС Атанас Фурнаджиев, изрази мнение че щом ЦСКА са превели тези 360 000 евро, това е сумата, която УЕФА е определила да бъде платена и няма проблеми по този казус.

погасявания на дългове.

„Армейците“ са платили на АЕК Ларнака поредна вноска за трансфера на Нджонго Присо. Освен това според все още непотвърдена официално информация, ЦСКА е намалил и дълга си към НАП с около 1,8 млн. лева. До този момент той бе 4,6 млн. лева, като „Титан“ го бе обезпечил с недвижимо имущество на фирмата.

Ръководството на ЦСКА е обещало на треньорите в ДЮШ, че до месец юношите на червените ще имат три нови терена, на които да водят занимания. Всички те ще са на „Армията“, а

за целта вече е поръчена тревна настилка от Германия, която трябва да пристигне до десетина дни. Планирано е два от терените да са с изкуствена настилка. Те трябва да бъдат направени на мястото на срутилия се балон и до сегашната клетка. Третият терен ще е с естествена трева и с нормални размери. Ако босовите на „червените“ спазят даденото обещание, до месец ЦСКА ще разполага с три терена с естествена настилка - 2 на „Армията“ (официален и този пред сектор „А“) и 1 на „Панчарево“, и 3 с изкуствена трева, 2 от които с маломерни размери.

Резервният вратар на Монтана Кололо Мисенду Мину избива висока топка при меле в наказателното му поле в мача с Берое (2:2) от VII кръг на „А“ група

ФУТБОЛ

ПО БТВ ЕКШЪН ШАМПИОНСКА ЛИГА

21.45

Бенфика - Барселона

ПО РИНГ

21.45 ЧФР Клуж - Манчестър Юнайтед

резултати

„Б“ група, VI кръг

Нефтохимик - Любимец 1:0; Септември - Пирин Разл 0:0; Шумен - Чавдар Етр 0:3; Сливен - Спартак Пл 0:2; Видима - Калиакра 2:1; Банско - Светкавица 1:2; Спартак Вн - Раковски 2:0

КЛАСИРАНЕ						
1. СПАРТАК ПЛ	6	5	1	0	10:1	16
2. СПАРТАК ВН	6	4	2	0	8:0	14
3. Светкавица	6	4	1	1	7:3	13
4. Нефтохимик	6	3	3	0	8:4	12
5. Чавдар Етр	6	3	1	2	9:7	10
6. Раковски	6	3	1	2	7:7	10
7. Калиакра	6	3	0	3	10:8	9
8. Шумен	6	3	0	3	6:7	9
9. Банско	6	1	3	2	9:8	6
10. Видима	6	1	3	2	5:7	6
11. Пирин Рз	6	1	2	3	4:6	5
12. Любимец	6	1	0	5	3:8	3
13. Септември	6	0	3	3	4:12	3
14. Сливен	6	0	0	6	1:13	0

VII кръг, 7.10 (неделя) 16.00 Любимец - Септември; Пирин Рз - Шумен; Чавдар Етр - Сливен; Спартак Пл - Видима; Калиакра - Банско; Светкавица - Спартак Вн; Раковски - Нефтохимик

Босът на Славия се извини за резила

Президентът на Славия Венци Стефанов благодари на феновете за подкрепата в мача с Литекс в Ловеч и се извини на привържениците за тежката загуба с 0:5. „Благодаря от сърце на славистите, които подкрепиха всеотдайно и мощно отбора в Ловеч в мача срещу Литекс. И не спряха да скандират и паят до последния сигнал на дъгбоя, въпреки тежката загуба. Извинявам се на всички слависти за резултата в Ловеч“, заяви Стефанов на официалната интернет страница на клуба.

3,9 МЛН. ДЖАКПОТ ЗА ЧЕТВЪРТЪК

Всички джакпоти в игрите на Българския спортен тотализатор оцеляха и в Тираж №78. Само във II теглене на „6 от 49“ ще се разиграват 3,9 млн. лв. в четвъртък. В I сумата ще достигне 229 000 лв. В „6 от 42“ джакпотът ще нарастне до 191 000 лв. Участник от Добрич пък спечели Опел Астра от играта Втори тото шанс.

3 1 8

ТОТО 2

ПЕЧАЛБИ ОТ ТИРАЖ №78

6 от 49

I ТЕГЛЕНЕ
Числа: 4, 6, 8, 11, 16, 29
I гр. (6) няма
II гр. (5) 58 по 1266,70 лв.
III гр. (4) 1702 по 43,20 лв.
IV гр. (3) 25 496 по 4,00 лв.
ДЖАКПОТ: 200 092,52 лв.

II ТЕГЛЕНЕ
Числа: 8, 12, 22, 38, 44, 48
I гр. (6) няма
ДЖАКПОТ: 3 709 940,31 лв.
6 от 42
Числа: 12, 13, 21, 34, 36, 37
I гр. (6) няма
II гр. (5) 5 по 2776,30 лв.
III гр. (4) 363 по 38,20 лв.
IV гр. (3) 6925 по 2,90 лв.
ДЖАКПОТ: 162 656,71 лв.
5 от 35

I ТЕГЛЕНЕ
Числа: 11, 14, 20, 28, 33
I гр. (5) няма
II гр. (4) 203 по 148,90 лв.
III гр. (3) 7230 по 5,10 лв.

II ТЕГЛЕНЕ
Числа: 9, 15, 17, 26, 29
I гр. (5) 8 по 2518,40 лв.
II гр. (4) 423 по 47,60 лв.
III гр. (3) 11 285 по 2,40 лв.

ТОТО ДЖОКЕР
Позиция: 1, 4, 7
Цифра: 6, 3, 0
I гр. (3) няма
II гр. (2) 490 по 38,70 лв.
ДЖАКПОТ:
I гр. 18 949,50 лв.

Кличко чака Кобрата след година

Андреа и цигански оркестър посрещнаха еврошампиона Пулев

Мач между Кубрат Пулев и Владимир Кличко е възможен най-рано в края на 2013 г., съобщи мениджърът на украинския боксьор Бернд Бьонте.

„До евентуален мач с Пулев трябва да мине още най-малко година“, заяви Бьонте. 36-годишният Кличко е световен шампион в тежка категория във версиите IBF, WBO и IBO. Той е и супершампион на WBA. Украинецът ще се боксира срещу Мариуш Вах на 10 ноември, а след евентуалната победа над поляка, в която никой не се съмнява, следващият претендент в списъка му е Александър Поветкин. В събота руснакът защити титлата си на гала-вечерта в Хамбург във версия WBA, след като нокаутира във II рунд Хасим Рахман (САЩ). От лагера на

Министърът на физическото възпитание и спорта Свилен Нейков похвали Кубрат Пулев за голямата му победа на ринга и заяви, че това, което прави професионалният боксьор, е уникално. „Гледах мача. Поздравявам Кубрат, защото това е гордост за България. Това, което прави, е уникално. Рисува, но и беше изключително подготвен за мача. Не даде възможност на съперника си. Уникално игра. Мисля, че ще е един много добър конкурент на Кличко. Сега му пожелавам да е здрав и да се порадва на победата“, коментира Свилен Нейков и обеща да помогне при евентуален мач на Кубрат Пулев в София. „Ние имаме потенциал. Това е въпрос за мениджърите. Ако имаме възможност, ние сме готови да организираме такова събитие в България. Ще бъде гордост за нас“, заяви Нейков.

руснака искат двубоят с Кличко да се състои на 27 февруари, но Бьонте е категоричен, че подобна среща не е възможна преди юли следващата година.

Кубрат Пулев пък защити европейската си титла на EBU в тежка категория и колана на интернациона-

лен шампион на IBF, след като на гала-вечерта в Хамбург нокаутира Александър Устинов (Рус) в 1:28 минута на 11-ия рунд. Така 31-годишният софийнец записа 17-а победа (9 с нокаут) в 17 мача на професионалния ринг и излезе начело в ранглистата на претенден-

тите на IBF.

„Мачът срещу Кличко е въпрос на време. Той вече не може да ми бяга и да се крие. Предполагам, че Кличко първо ще се боксира с Поветкин, а след това и с мен“, заяви Пулев при пристигането си в София след защитата на двата пояса.

Българската звезда в професионалния бокс бе посрещнат на софийското летище от приятелката си Андреа, много приятели, фенове и цигански оркестър. Той отпрати закана към украинския ас Владимир Кличко, когото трябва да срещне през следващата година. „На Кличко определено ще му е много трудно срещу мен. Мачът срещу него е въпрос на време. Не може да лавира и да ми бяга дълго“, каза Кобрата.

злегайте

ПО ЕВРОСПОРТ
ТЕНИС
09.30 Турнир в Пекин (жени)
СКИ СКОКОВЕ
19.30 Лятна Гран при в Клингентал (квалификация)
ПО ЕВРОСПОРТ 2
КРИКЕТ
13.00 и 17.00 СК Тунти20

кратки

Тренто губи мача за Суперкупата

Воденият от българския старши треньор Радостин Стойчев отбор на Итас Диатек (Тренто) загуби драматично с 2:3 гейма (23:25, 25:19, 26:28, 25:20, 11:15) от Лубе Банка Мачерата в мача за Суперкупата на Италия по волейбол, игран пред повече от 5000 зрители в зала „Панини“ в Могена. Капитанът на Тренто и бивш български национал Матей Казийски реализира 21 т. Чешкият му съотборник Ян Щокр добави 17. Дебют за Тренто направи Николай Училов - 0 т. За Мачерата Иван Зайцев завърши с 23 т. Кристиан Савани добави 20 т.

Гришо е 60-и в света

Най-добрият български тенисист Григор Димитров падна с 4 места в световната ранглиста. 21-годишният Димитров, който загуби във II кръг на турнира в Банкок през миналата седмица, вече е 60-и в класацията на АТП със 731 т. Вицешампионът на България Тихомир Грозданов пък се изкачи със 159 места до 740-а позиция с 22 т., след като игра финал на турнир в Ниш (\$10 000). Шампионът от „Уимбълдън“ Роджър Федерер (Швейцария) остана на върха за рекордна 298-а седмица с 11 805 т.

Здраве, сила и красота с „Рефан“

Пловдивчани за втори път честваха Световния ден на младите хора със спортен празник „Здраве, сила, красота с „Рефан“, като на старта застанаха над 800 участници от 10 града, от 4-годишни малчугани от детските градини „Дъга и „Росица“ до 72-годишни пенсионери, за да участват в кроса от 100 до 3000 метра.

Трибуните на гребната база в Пловдив бяха препълнени от хора, които подкрепяха състезателите в борбата им за медалите и почетните награди, които бяха подпирани от главния спонсор на всички спортни и обществени прояви в Пловдив - козметичната марка „Рефан“.

Най-ентузиастичен беше едногодишният Росен Игнатов от детски ясли, който не успя да се класира в челните редици, но спечели награда от томболата. В съревнованието участваха и възпитаниците от домове за сираци „Мария Луиза“, „Олга Скобелева“ и „Рада Киркович“, които с началото на учебната година получиха учебни помагала от козметичния гигант, който откликва на всички техни нужди от години.

Докато участниците в 21 възрастови групи се бореха с времето в борба за първите 6 места в класирането, пред публиката своите умения показваха спортните клубове „ДАЙ ДО КАН“ карате клуб, „ДА ДАО“, Таекуондо АСТК „Тракия“ и айкидо клуб Сатори, майстори по бойни изкуства. Бе проведен и открит урок по боди стронг.

Публиката аплодира едновременно ентусиазирано както участниците в кроса, така и многобройните танцови състави и изпълненията на пловдивския талант Гюлбен - възпитаник в осми клас в училище „Найден Геров“.

Благодарение на всеотдайната подкрепа на собственика на „Рефан“ Ангел Попов 140 деца си тръгнаха от гребната база с медали „Рефан - здраве, сила, красота“ и с подаръчни комплекти, а всички участници в паралелния тенис турнир за деца получиха предметни награди, а победителите - ваучери за стипендии. Пловдивската марка „Рефан“ за пореден път доказва, че е фирмата, която подкрепя и иницира множество обществени, спортни, културни и здравни прояви в полза на своите малки и големи съграждани.

Снимка БГНЕС

Северноирландецът Рори Макирой (вляво) сочи купата „Райдър“, която спечели с голфърите от отбора на Европа, побеждавайки тима на САЩ с 14 1/2:13 1/2 в традиционния мач между двата континента, състоял се този път в Медина, Илинойс. Домакините загубиха, въпреки че преди последния ден водеха с 10:6

Проверяват волейбола Руския взе втората „уайлд кард“

Министър Свилен Нейков обяви, че ще бъде извършена проверка с какви пари Българската федерация по волейбол е платила глобата си от 72 200 лева след извършената ревизия от Агенцията за финансова инспекция. БФВ изплати на държавата глоби в размер на 72 200 лева след направената ѝ финансовата ревизия за необявени обществени поръчки за екипи, хотели и др. Четири от тях бяха на БФВ по 15 000 лева всяка. Други 6 бяха персонално за президента на БФВ Данчо Лазаров - 4 по 3000 лева и 2 по 200 лева.

„Проверката в БФВ приключи, а в други фе-

дерации текат такива. Глобите и наказанията, които се налагат на съответните федерации, са факт. Централите трябва да спазват закона и процедурите. Последните години имаме основателни причини и те дори пречири и на реализирането на спортните резултат на самите олимпийски игри. За плащане на тези глоби федерациите и волейболната включително не трябва да използват парите от бюджета. Те трябва да са от допълнителни средства, които федерацията си осигурява от спонсорство, реклама и др. Проверките продължават“, закани се Нейков.

Руската тенисистка Мария Кириленко получи втората „уайлд кард“ за започващия на 30 октомври Турнир на шампионките на Женската тенис асоциация (WTA) с награден фонд \$750 000, който ще се проведе в столицната зала „Арена Армеец“. Първата покана за турнира взе най-добрата наша тенисистка Цветана Пиронкова. Така вече са известни 6 от 8-те участнички в надпреварата в София. В най-голямата ни зала се очакват бившата №1 Каролине Возняцки (Дания), както и Надя Петрова (Русия), Роберта Винчи (Италия) и Кая Канеппи (Естония). Останалите две тенисистки ще бъдат определени след последните турнири от веригата „Интернешънъл“ в Линц, Осака и Люксембург.

Цветана Пиронкова падна с едно място в световната ранглиста и вече е 45-а в класацията на WTA с 1285 т. Начело в ранглистата остава финалистката на Откритото първенство на САЩ Виктория Азаренка (Блрс) с 10 095 т., пред олимпийската вицешампионка Мария Шарাপова (Рус) 8435, Агнешка Радванска (Пол) 8295. Шампионката от Откритото първенство на САЩ Серина Уилямс (САЩ) остана четвърта със 7900 т. Елица Костова остава 192-ра с 220 т. Дия Евтимова е 254-та с 220 т.